

1e Bestuursrapportage 2019

Versie: 3.0.0.0.0.0

Inhoudsopgave

1 Voorwoord	3
2 Leeswijzer en samenvatting	5
2.1 Leeswijzer	5
2.2 Samenvatting	6
3 Beleidsrealisatie en financiële afwijkingen begroting 2019	9
3.1 Bestuur en dienstverlening	10
3.2 Veiligheid	16
3.3 Economie	20
3.4 Bereikbaarheid	24
3.5 Omgevingskwaliteit	32
3.6 Stedelijke ontwikkeling	40
3.7 Jeugd en onderwijs	50
3.8 Cultuur, sport en recreatie	56
3.9 Maatschappelijke ondersteuning	62
3.10 Werk en inkomen	70
3.11 Algemene dekkingsmiddelen	75
3.12 Overhead, Vpb en onvoorzien	78
3.13 Samenvatting financiële afwijkingen	81
4 Paragrafen	85
4.1 Plankosten	85
4.2 Bedrijfsvoeringsreserve concern	87
4.3 Taakstellingen	88
4.4 In control	89
4.5 Technische wijzigingen	91
4.6 Afdoening moties	93

Hoofdstuk 1

1 Voorwoord

De Eerste Bestuursrapportage 2019 laat zien dat de uitvoering van de Programmabegroting 2019 grotendeels op koers ligt: we realiseren het overgrote deel van de prestaties uit de begroting volgens plan. De financiële mee- en tegenvallers uit deze rapportage leiden per saldo tot een verwacht voordeel van € 3,6 miljoen. De samenstelling van dat bedrag is divers. Dat lichten we hieronder kort toe.

In het sociaal domein zien we tekorten op jeugdhulp en Wmo snel oplopen. In 2019 gaat dit om de volgende bedragen: jeugdhulp € 2,2 miljoen, individuele begeleiding Wmo € 1,8 miljoen, groepsbegeleiding Wmo € 0,8 miljoen en huishoudelijke ondersteuning € 1,1 miljoen. Deze kostenstijgingen hebben diverse oorzaken, zoals betere toegankelijkheid van zorg en ondersteuning, doorverwijzing naar dure vormen van jeugdhulp, extramuralisering in ouderenzorg (minder verpleeghuizen) en invoering van een abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning. Deze tekorten kunnen in 2019 eenmalig worden opgevangen dankzij bijdragen uit de reserve Sociaal Domein, maar daarna is de reserve leeg. De roep van veel gemeenten dat het Rijk extra geld ter beschikking moet stellen, steunen we dan ook voluit. Dat extra geld hebben we hard nodig zodat onze inwoners zich gezond en veilig voelen, kunnen meedoen naar vermogen en hun talenten kunnen ontwikkelen (doelen uit de visie sociaal domein). In reactie op de open brief van de VNG - waarin hun zorgen zijn geuit over de tekorten bij veel gemeenten - heeft het kabinet inmiddels extra geld toegezegd voor de uitvoering van de Jeugdwet voor de periode 2019-2021. In de Tweede Bestuursrapportage zullen we hier meer duidelijkheid over kunnen bieden.

In deze rapportage zijn autonome ontwikkelingen opgenomen die leiden tot een fors nadeel, zoals verbrandingsbelasting, CAO-ontwikkelingen en de algemene uitkering (onderdeel BTW-compensatiefonds). Daarnaast zijn er tegenvallers door een lagere waardeontwikkeling OZB niet-woningen, sterk gestegen energielasten en prijsstijgingen boven de door de gemeente gehanteerde indexatie. Een deel van het tekort kan worden opgevangen door incidentele meevallers bij kapitaallasten, accres algemene uitkering, bijstand (BUIG) en opbrengsten dividend.

Een grote post in deze bestuursrapportage betreft een incidentele vrijval van € 8 miljoen uit de reserve afschrijvingen investeringen. Deze incidentele vrijval leidt tot een lagere vrijval van de reserve in het meerjarenbeeld. Dit nadeel is als tegenvaller meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023. Het bedrag van € 8 miljoen wordt ingezet om de genoemde tegenvallers te dekken en de concernreserve weer op peil te brengen.

Het college stelt u nu voor om het voordeel van € 3,6 miljoen toe te voegen aan de concernreserve zodat de begroting weer op '0' sluit en we het weerstandsvermogen op het door de raad gestelde niveau houden. Op deze manier blijven we financieel gezond, en kunnen we ons blijven richten op de realisatie van onze ambities.

Leiden, juni 2019

College van Burgemeester en Wethouders

Hoofdstuk 2

2 Leeswijzer en samenvatting

2.1 Leeswijzer

De bestuursrapportage bestaat uit twee delen:

- Verantwoording van de beleidsrealisatie en financiële afwijkingen van de programmabegroting 2019;
- Een aantal paragrafen dat een dwarsdoorsnede geeft van deze programma's vanuit een beheersmatig perspectief.

De verantwoording van de beleidsrealisatie volgt de programma-indeling van de programmabegroting 2019. Aan de hand van de doelenbomen met de prestaties geven we met de kleuren van de stoplichten aan in hoeverre de uitvoering van de prestaties op schema ligt:

Stoplicht	Betekenis
 Groen	Prestatie wordt of is binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
 Oranje	Er is een risico dat de prestatie niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit wordt gerealiseerd. Hierop is bijsturing nodig.
 Rood	Prestatie wordt of is niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

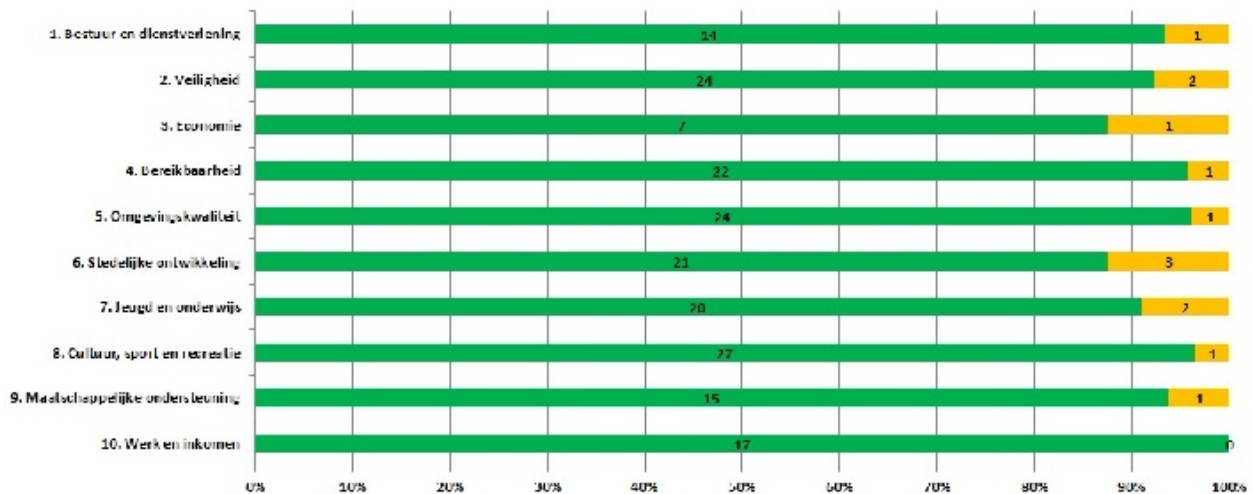
Bij een 'rood' of 'oranje' stoplicht bevat de bestuursrapportage in ieder geval een toelichting op de oorzaak van de afwijking, de consequenties voor het bereiken van de programmadoelstelling en de wijze waarop het college wil bijsturen.

Naast de doelenbomen, geeft de bestuursrapportage per programma inzicht in de (verwachte) financiële mee- en tegenvallers. Deze financiële afwijkingen zijn in één tabel samengevat. Het raadsvoorstel bij de bestuursrapportage bevat een begrotingswijziging waarin we de financiële over- en onderschrijdingen aan u voorleggen. De bestuursrapportage en de begrotingswijziging bevatten alleen incidentele voor- en nadelen in 2019 of budgettair neutrale voor- en nadelen voor het meerjarenbeeld.

2.2 Samenvatting

Voortgang Prestaties

De uitvoering van de Programmabegroting ligt grotendeels op koers: van de 204 prestaties waarin de Programmabegroting 2019 is opgedeeld, verwachten we dat 191 prestaties zonder meer volgens planning worden gerealiseerd ('groen'). Op 13 prestaties is bijsturing nodig ('oranje'). De onderstaande figuur maakt inzichtelijk welk percentage van de prestaties binnen de diverse programma's op koers ligt:

Financiële Afwijkingen

In onderstaande tabel zijn de financiële afwijkingen opgenomen. Deze posten lichten we bij de rapportage over het betreffende programma toe. Het positieve saldo van afgerond € 3,6 miljoen voegen we toe aan de concernreserve.

Volledig overzicht van de verwachte afwijkingen voor 2019 (- = voordelig):

Prg	Prog	nr	Onderwerp	2019
01	Bestuur en dienstverlening	01.02	Verbeteren kwaliteit basisregistratie personen	247
		01.05	Accountantskosten	61
		01.08	Verhuizing Publiekszaken naar Level	282
02	Veiligheid	02.02	Brandkranen	60
05	Omgevingskwaliteit	05.07	Dagelijks onderhoud openbare verlichting	65
		05.08	Verbrandingsbelasting	560
		05.27	Dierenwelzijn: dierenambulance en vogelasiel	26
		05.32	Saneren bagger Oostvlietpolder	1.076
		05.43	Verkenning Gouden Balbrug	37
06	Stedelijke ontwikkeling	06.02	Dotatie reserve Duurzame Verstedelijking	577
		06.03	Claim planschade	50
		06.21	Omgevingswet	200
07	Jeugd en onderwijs	07.01	Tijdelijke huisvesting internationaal georiënteerd basisonderwijs	724
		07.02	Onderwijskansenbeleid (subsidies)	835
		07.04	Leerlingenvervoer	-200
08	Cultuur, sport en recreatie	08.12	Reserve Pieterskerk	-589
10	Werk en inkomen	10.11	Bijstand (BUIG)	-1.000
11	Algemene dekkingsmiddelen	11.02	Onderuitputting kapitaallasten	-1.756
		11.05	Bijdrage VNG	201

Prg	Prog	nr	Onderwerp	2019
		11.06	Algemene uitkering (daling overschot BTW-compensatiefonds)	2.497
			Ontwikkeling algemene uitkering	-1.780
		11.07	Ontwikkeling OZB niet-woningen	500
		11.08	Dividend Alliander	-700
			Dividend BNG	-400
		11.09	CAO 2019/2020	1.000
		11.13	Treasury	-265
		11.14	Rekenrente	-171
		11.17	Reserve afschrijvingen investeringen	-8.000
		11.18	Dotatie concernreserve	1.600
12	Overhead	12.01	Energielasten (besparing)	-281
			Energielasten	1.027
		12.11	Information Security Management System (ISMS)	60
		12.12	Onderzoeksbudget restauratie tweede verdieping stadhuis	25
		12.14	Versterking accountmanagement economie	65
		12.15	Vrijval overhead niet-activeerbare projecten	-375
		12.16	Bijdrage Servicepunt71	154
		12.18	Audio Visuele middelen Stads Kantoor en Stadhuis	15
Totaal				-3.573

Bedragen x € 1.000,-

Hoofdstuk 3

3 Beleidsrealisatie en financiële afwijkingen begroting 2019

1

Bestuur en dienstverlening

Bestuur en dienstverlening

<i>Programmanummer</i>	1
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Werk, Inkomen en Economie & Cultuur

De missie van het programma Bestuur en dienstverlening luidt:

De gemeente Leiden staat voor een betrouwbaar bestuur: open en transparant en in samenwerking met en voor partners en burgers in de stad en regio.

De gemeente Leiden staat voor een klantgerichte dienstverlening, waarbij de klanten betrouwbaar, duidelijk, snel en op maat worden bediend.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

Dienstverlening

In het eerste kwartaal van 2019 zijn we gestart met een pilot om eenvoudige klantvragen via WhatsApp mogelijk te maken en te beantwoorden. Dit is een groot succes. Klanten weten dit laagdrempelige kanaal vanaf dag 1 goed te vinden. Er komen per dag zo'n 50 vragen via WhatsApp binnen. Verder zijn de voorbereidingen getroffen voor weer mogelijk maken van contante betalingen op het Stadsbouwhuis en Stadhuis. Daarnaast lopen ook nog de intensieve voorbereidingen voor de verhuizing van de publieke dienstverlening naar Level, waarvoor het nieuwe dienstverleningsconcept verder is uitgewerkt. Dit concept kenmerkt zich door een persoonlijk en open karakter. Daarbij passend heeft afgelopen kwartaal de aanbesteding plaatsgevonden voor hostmanship. Hiermee gaan we zorgen dat alle medewerkers met veelvuldige klantcontacten zich nog bewuster worden van hun rol en hoe ze kunnen zorgen dat klanten zich zeer goed geholpen voelen.

Voor de online dienstverlening is het eerste kwartaal gestart met het standaardiseren van de digitale formulieren. Alle formulieren worden technisch en qua inhoud toegankelijk gemaakt. Ook wordt de vormgeving aangepast zodat de formulieren herkenbaar en gemakkelijker te gebruiken zijn. De werkzaamheden voor een koppeling tussen het Klantcontactstelsel (KCC) en de website zijn gestart. Hiermee kunnen de collega's van het KCC de inhoud van de website raadplegen binnen het systeem dat gebruikt wordt voor het uitzetten en afhandelen van vragen.

Begin 2019 is Burgerzaken gestart met een nieuwe manier van werken: procesgericht werken. Op deze manier willen we de dienstverlening naar burgers verbeteren door de processen efficiënt en klantgericht in te richten. Daarnaast leiden we medewerkers op naar een hoger kwaliteitsniveau zodat de medewerkers de steeds ingewikkelder wordende casuïstiek kunnen oppakken. We experimenteren met een nieuwe vorm van digitale identiteit. Burgers kunnen deelnemen aan dit experiment dat in de publiekshal gehouden zal worden. Door onze ervaringen met de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en de audit op het proces verhuizingen hebben we geconcludeerd dat we meer willen inzetten op de aanpak van adresfraude door de voorkant van het verhuisproces opnieuw in te richten. Dit pakken we vanaf het tweede kwartaal op.

Onder andere de veranderende huisvesting, de staat van de huidige archiefruimten, het belang van opschoning van (centraal en decentraal) papieren archief en de ambitie van de gemeente Leiden om digitaal te gaan werken, heeft geresulteerd in het project 'opgeruimd over'. In samenwerking met twee leveranciers verrichten wij de komende jaren de werkzaamheden die bijdragen aan de doelstellingen van Het Leidse Werken.

3.1.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 1A Bestuur

Doel	Prestatie	
1A1 Volksvertegenwoordiging, kaderstelling en control	1A1.1 De gemeenteraad en raadscommissies vergaderen volgens de vastgestelde vergadercyclus	✓
	1A1.2 Burgers actief informeren over rol en werkzaamheden van de gemeenteraad	✓
	1A1.3 Ondersteuning van de gemeenteraad door de griffie, onderzoek door de rekenkamercommissie en controle door de accountant	✓
1A2 Dagelijks besturen van de gemeente	1A2.1 Dagelijks besturen van de gemeente door het college	✓
	1A2.2 Informeren en betrekken van burgers, bedrijven en instellingen over besluiten en bij uit te voeren beleid	✓
	1A2.3 Organiseren van verkiezingen voor gemeente, provincie, waterschap, Rijk en Europa	✓
	1A2.4 Strategische beleidsadvisering en onderzoek	✓
	1A2.5 Adviseren van bestuur over communicatie	✓
1A3 Bijdragen aan en sturen op samenwerkingsverbanden	1A3.1 Sturing en toezicht houden op samenwerkingsverbanden	✓
	1A3.2 Bevorderen van intergemeentelijke samenwerking	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1A Bestuur

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 1B Dienstverlening

Doel	Prestatie	
1B1 Burgers, bedrijven en instellingen zijn tevreden over de publieke dienstverlening	1B1.1 Leveren van alle producten en diensten rondom publieke dienstverlening (o.a. identiteitskaarten, vergunningen, informatie etc.)	✓
	1B1.2 Zorgen voor professionele en klantvriendelijke dienstverlening	⚠
	1B1.3 Op orde houden basisregistraties (BRP, BAG, BGT etc.)	✓
1B2 De publieke dienstverlening voldoet aan moderne standaarden	1B2.1 Invoeren van zaakgewijs werken	✓
	1B2.2 Omzetten papieren archieven in digitale archieven	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1B Dienstverlening

1B1.2 Zorgen voor professionele en klantvriendelijke dienstverlening

De klanttevredenheid over de dienstverlening is al een aantal jaren aan het dalen. Alleen voor het kanaal telefonie was voor het eerst een lichte stijging te zien. Voor het kanaal balie is het rapportcijfer nog wel een ruime voldoende, maar voor het digitale kanaal is dit een onvoldoende. Sinds de vorige rapportage heeft er nog geen nieuwe meting plaatsgevonden naar de klanttevredenheid.

Volgens de EU richtlijn moeten alle overheidswebsites in september 2019 volledig toegankelijk zijn. Met toegankelijk bedoelen we o.a. dat de informatie ook voor mensen met een beperking bruikbaar is. Onze website en stadskaart voldoen hier nu aan, maar de onderliggende formulieren en aanvraagmodules en de PDF's nog niet.

B2.2 Omzetten papieren archieven in digitale archieven

Het project digitalisering bouwdoossiers verloopt – na een doorstart in 2018 - conform de (nieuwe) planning. Afronding is beoogd in 2020.

3.1.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
01.02	Verbeteren kwaliteit basisregistratie personen	L	S	247	-	-	-
01.05	Accountantskosten	L	S	61	-	-	-
01.06	Doorontwikkeling ESB	B	I	-73	-	-	-
			S	-25	-	-	-
		L	I	248	-	-	-
			S	-150	-	-	-
01.08	Verhuizing Publiekszaken naar Level	L	S	282	-	-	-
Totaal				590	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.1.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Verbeteren kwaliteit basisregistratie personen

Het college van B&W wil structureel de kwaliteit van de basisregistratie personen (BRP) verbeteren. Op dit moment neemt de gemeente Leiden deel aan het programma Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Voor het uitvoeren van de adresonderzoeken die volgen uit het LAA is geen formatie beschikbaar gesteld. De taak wordt nu wel uitgevoerd en kost € 77.000 (1,2 fte) aan extra bezetting. Daarnaast is er een audit uitgevoerd op het proces Verhuizing. Uit de evaluatie van LAA en uit de audit Verhuizing zijn gelijke aanbevelingen gekomen: opvragen van een huur/koopovereenkomst bij iedere verhuizing en invoeren van risicoprofielen aan de voorkant van het verhuisproces. Uit de business case is naar voren gekomen dat er ook structureel een bedrag van € 102.000 (1,6 fte) nodig is om de aanbevelingen op te volgen. Daarnaast is incidenteel een bedrag van € 68.000 nodig om de risicoprofielen te implementeren. Het verbeteren van de kwaliteit van de BRP op bovenstaande wijze betekent voor 2019 in het totaal een nadeel van € 247.000. Het uitvoeren van de aanbevelingen kan ook leiden tot het stopzetten van bijstandsuitkeringen (en lagere bijstandskosten), indicatief berekend op gemiddeld € 235.000 per jaar. Dit leidt niet tot extra begrotingsruimte omdat het BUIG-budget uitgaat van een juiste en volledige basisregistratie. Naast deze baten voor de gemeente zijn er baten bij de afnemers van de BRP, waaronder de belastingdienst. Dit levert de afnemers per gecorrigeerd adres gemiddeld € 2.800 op. Het niet opvolgen van de aanbevelingen zorgt voor foutieve registraties en dupeert de burgers op diverse terreinen.

Accountantskosten

De accountantskosten zijn structureel met € 61.000 gestegen na afronding van de aanbestedingsprocedure voor een nieuwe accountant.

Verhuizing publiekszaken naar Level

Vanwege de verhuizing naar Level moet een aantal (wettelijke) zaken geregeld worden om de dienstverlening, die van twee naar één locatie gaat, op een goede, efficiënte en veilige manier uit te kunnen voeren (die voldoet aan de moderne standaarden). Het betreft o.a. de aanschaf van een documentenkuis, een automaat voor contante betalingen, internet PC's, inrichting van het klantgeleidingssysteem en aanpassing van de financiële verwerking van betalingen. Regie is nodig om deze projecten op een juiste wijze af te stemmen met de andere lopende projecten en met medewerkers van (andere) afdelingen die ook deel uit zullen gaan maken van het dienstverleningsconcept in Level zodat op een uniforme wijze dienstverlening wordt aangeboden. De incidentele kosten voor 2019 bedragen € 281.600. Daarnaast wordt voorgesteld om een krediet van € 125.000 beschikbaar te stellen voor o.a. de aanschaf van de automaat contante betalingen, internet PC's en inrichting klantgeleidingssysteem en een krediet van € 90.000 voor de documentenkuis. De bijbehorende kapitaallasten van € 36.150 zijn als tegenvaller meegenomen bij Kaderbrief 2020.

Budgetneutrale wijzigingen:

Doorontwikkeling Enterprise Service Bus

De Enterprise Service Bus (ESB) standaardiseert de manier waarop onze systemen informatie met elkaar uitwisselen en maakt deze uitwisseling beter beheersbaar. De ESB is ondersteunend aan vrijwel alle bedrijfskritische applicaties van de gemeente. Dit vraagt een robuuste beheerorganisatie die er nu nog niet is. Door de sterke stijging van het aantal koppelingen en de extra werkzaamheden om het systeem actueel te houden en te beheren zijn er structurele meerkosten van € 101.758 (o.a. 1 fte extra capaciteit). Verder wordt incidenteel een budget van € 135.000 gevraagd voor het inhuren van een externe expert om door middel van integratie lab software een robuust en toekomstbestendige ESB netwerk te organiseren. De nieuwe denkwijze over de architectuur van de informatievoorziening van gemeenten (*Common Ground*) heeft de komende jaren invloed op de manier waarop koppelingen tussen systemen en gegevensbronnen vorm gegeven gaat worden. Om hier goed op voorbereid zijn zal een architect dit het komende jaar gaan onderzoeken (kosten € 50.000). Verder is een budget noodzakelijk voor software, koppelingen en data-ontsluiting (€ 65.000). Totale incidentele kosten voor 2019 zijn afgerond € 250.000. De ESB wordt regionaal ingezet. De structurele en incidentele kosten worden met een verdeelsleutel aan de andere organisaties doorbelast. Het aandeel voor Leiden van bovenstaande kosten is circa 70%. Voor 2019 betekent dat een bedrag van circa € 250.000 incidenteel en € 76.900 structureel. Deze lasten worden gedekt door onderuitputting op de kapitaallasten van andere investeringen in de bedrijfsvoering.

2

Veiligheid

Veiligheid

<i>Programmanummer</i>	2
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn

De missie van het programma Veiligheid luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven in samenwerking met bewoners en partners.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

In Leiden gaat het in grote lijnen goed met de leefbaarheid en veiligheid. Wel lijkt het erop dat de daling van het aantal geregistreerde misdrijven van de laatste jaren zich niet doorzet.

3.2.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 2A Fysieke veiligheid

Doel	Prestatie	
2A1 Optimale preventie en aanpak branden, rampen en crises	2A1.1 Planvorming, training en oefening voor een optimale crisisorganisatie	✓
	2A1.2 Planvorming rondom grootschalige, risicovolle evenementen	✓
	2A1.3 Inzet bij rampen en crises	✓
	2A1.4 Onderhouden van de relatie met en toezien op het functioneren van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	✓

Toelichting doelenboom beleidssterrein 2A Fysieke veiligheid

2A1.2 Planvorming rondom grootschalige, risicovolle evenementen

Met de aanbevelingen uit het rapport van het Event Safety Institute over de toekomstbestendigheid van het Leids Ontzet gaan we de komende periode aan de slag.

Beleidssterrein 2B Sociale veiligheid

Doel	Prestatie	
2B1 Beperken criminaliteit	2B1.1 Activiteiten Veiligheidshuis	✓
	2B1.2 Veilige Publieke Taak	✓
	2B1.3 Preventie woninginbraken	✓
	2B1.4 Inzet Veilig Thuis	÷
	2B1.5 Bijdrage aan veilig ondernemen	✓
	2B1.6 Aanpak georganiseerde criminaliteit (ondermijning)	✓
	2B1.7 Voorkomen of aanpakken van polarisering en radicalisering	✓
	2B1.8 Aanpak Fietsendiefstal	✓
2B2 Beperken overlast	2B2.1 Activiteiten Veiligheidshuis	✓
	2B2.2 Inzet beperken drugsgerelateerde overlast	✓
	2B2.3 Inzet beperken jeugdoverlast	✓
	2B2.4 Regievoering samenwerking jaarwisseling	✓
	2B2.5 Inzet beperken woonoverlast	✓
	2B2.6 Inzet beperken overlast op het water	✓
2B3 Veilig uitgaan	2B3.1 Risicoscan, coördinatie en vergunningverlening evenementen	÷
	2B3.2 Coördinatie en vergunningverlening horeca	✓
2B4 Handhaven openbare orde	2B4.1 Handhaven horecaregelgeving	✓
	2B4.2 Handhaven prostitutie- en coffeeshopbeleid	✓
	2B4.3 Handhaven bij evenementen	✓
	2B4.4 Inzet openbare orde en veiligheid bevoegdheden burgemeester	✓
2B5 Betrekken burgers bij veiligheid	2B5.1 Inzet sociale media	✓
	2B5.2 Inzet wijkveiligheid	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 2B Sociale veiligheid

2B1.4 Inzet Veilig Thuis

Per 1 januari heeft Veilig Thuis door de verbeterde meldcode extra taken gekregen. Het is op dit moment nog niet duidelijk welke impact deze verbeterde meldcode zal hebben op het werkaanbod van Veilig Thuis.

In opdracht van het Portefeuillehouderoverleg Publieke Gezondheid wordt een onderzoek uitgevoerd door Rebelgroup naar de effectiviteit van Veilig Thuis en de ketensamenwerking o.a. met lokale teams. Het rapport van dit onderzoek wordt rond de zomer openbaar.

Door de alle veranderingen lukt het nog onvoldoende om aan de vereiste doorlooptijden te voldoen. Daarbij moet worden aangetekend dat alle meldingen bij binnenkomst worden gescreend op crisis- en spoedzaken. Hierop wordt direct actie ondernomen

2B3.1 Risicoscan, coördinatie en vergunningverlening evenementen

Met de aanbevelingen uit het rapport van het Event Safety Institute over de toekomstbestendigheid van het Leids Ontzet gaan we de komende periode aan de slag.

2B4.3 Handhaven bij evenementen

Met de aanbevelingen uit het rapport van het Event Safety Institute over de toekomstbestendigheid van het Leids Ontzet gaan we de komende periode aan de slag.

3.2.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 2 Veiligheid

(- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
02.02	Brandkranen	L	S	60	-	-	-
Totaal				60	-	-	-

3.2.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Brandkranen

De gemeente Leiden heeft een onderhoudscontract met Dunea voor het onderhoud van de brandkranen. De afgelopen jaren heeft Dunea achterstallig onderhoud aan de brandkranen weggewerkt. Hiervoor is bij de Kaderbrief 2016 budget beschikbaar gesteld. In de tussentijd is vanuit de Veiligheidsregio in samenwerking met de gemeenten, brandweer en drinkwaterbedrijven gekeken naar de toekomst van bluswatervoorziening. Eind vorig jaar zijn hiervan de resultaten vastgesteld in het Algemeen Bestuur van de VRHM. Eén van de conclusies is dat brandkranen op het drinkwatersnet een belangrijke blusvoorziening blijven, aangevuld met watertankwagens. Hierdoor kan de brandweer met minder brandkranen af. Het komende jaar wordt het aantal brandkranen dat beschikbaar is voor de brandweer volgens het nieuwe beleid teruggebracht. Het verwijderen van de brandkranen die niet langer nodig zijn voor de brandweer is erg kostbaar. Daarom blijven deze voorlopig zitten maar kunnen ze af met minder intensief en kostbaar onderhoud. Het huidige onderhoudsbudget is onvoldoende om het onderhoud aan de brandkranen uit te kunnen voeren. Voor 2019 wordt eenmalig budget van € 60.000 gevraagd voor het reguliere onderhoud van alle brandkranen.

Budgetneutrale wijzigingen:

Niet van toepassing.

3

Economie

Economie

<i>Programmanummer</i>	3
<i>Commissie</i>	Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Werk, Inkomen, Economie & Cultuur

De missie van het programma Economie luidt:

De gemeente Leiden staat voor een vitale en duurzame economische structuur in samenwerking met haar stadspartners en de regio.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

Er wordt voortvarend gewerkt aan alle projecten, programma's, prestaties en producten die onderdeel uitmaken van het programma Economie. Met uitzondering van prestatie 3A1.1 zijn alle prestaties dan ook voorzien van een groen stoplicht. Vertraging bij de onderdelen standplaatsen en schaarse vergunningen zijn de oorzaak van het oranje stoplicht bij 3A1.1.

In de eerste maanden van 2019 zijn al diverse successen geboekt. We noemen er hier twee. Leiden heeft de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek ondertekend als start voor het formuleren van een gezamenlijke aanpak om de stadsdistributie te verduurzamen, en voor de ontwikkeling van het entreegebied LBSP zijn handtekeningen gezet onder de overeenkomst met ontwikkelaar Yishen groep, de Universiteit Leiden en de gemeente Leiden. Beide voorbeelden zorgen voor versterking van Leiden als duurzame stad voor kennis en cultuur.

3.3.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 3A Ruimte om te ondernemen

Doel	Prestatie	
3A1 Betere ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven en instellingen	3A1.1 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering	⚠
	3A1.2 Doorontwikkeling Leiden Bio Science Park (LBSP)	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 3A Ruimte om te ondernemen

3A1.1 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering

Onderdeel standplaatsen krijgt een oranje stoplicht. De evaluatie van het standplaatsenplan loopt nog. Onder andere door infrastructurele projecten in de stad zoals de twee parkeergarages en de Centrumroute moeten standplaatsen wijzigen. Een integrale aanpassing van het Standplaatsenplan kost daarom meer tijd dan in eerste instantie gedacht. Afronding is wel voor het einde van 2019 voorzien.

Ook het onderdeel schaarse vergunningen krijgt een oranje stoplicht. De gemeente volgt nog steeds de ontwikkelingen op het gebied van de jurisprudentie over schaarse vergunningen. Bij het vaststellen van nieuw beleid wordt ook gekeken naar de regelgeving rondom schaarse vergunningen.

Beleidsterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen

Doel	Prestatie	
3B1 Sterker ondernemersklimaat	3B1.1 Faciliteren van bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden	✓
	3B1.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap	✓
3B2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid	3B2.1 Stimuleren en acquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen.

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 3C Marketing en promotie

Doel	Prestatie	
3C1 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan Leiden	3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid	✓
	3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteiten campagne binnenstad	✓
	3C1.3 Inspanningen en programmasturing Binnenstad	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 3C Marketing en promotie.

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.3.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Niet van toepassing.

3.3.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Niet van toepassing.

Budgetneutrale wijzigingen:

Niet van toepassing.

4

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid

<i>Programmanummer</i>	4
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte Duurzame Verstedelijking, Ruimte & Wonen

De missie van het programma Bereikbaarheid luidt:

Leiden ligt op een prachtige plek in de Randstad, te midden van groen, met een groot station en met snelwegen aan weerszijden. Ondanks deze prachtige ligging laat de bereikbaarheid van de stad te wensen over. Om dat te verbeteren willen we zwakke punten in onze bereikbaarheid verhelpen, voor alle vormen van vervoer. Uitgangspunten daarbij zijn dat reizigers met betrouwbare reistijden de stad in en uit kunnen, bewoners zich sneller door de stad moeten kunnen bewegen en dat elke rit met fiets of auto begint en eindigt met een parkeerplek.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

- In het eerste kwartaal is het aangepaste busstation de Vink geopend, waardoor deze nu geschikt is voor het laden van elektrische bussen. De stadsdienst van Leiden wordt nu volledig elektrisch uitgevoerd.
- In het 2e kwartaal is de fietsstraat Van Ravelingenstraat opgeleverd.
- Leiden heeft zich aangesloten bij de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek.
- Voor inwoners en stadspartners is een 1e bijeenkomst georganiseerd over de nieuwe visie op mobiliteit in Leiden.

3.4.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 4A Langzaam verkeer

Doel	Prestatie	
4A1 Meer fietsgebruik	4A1.1 Opstellen fietsbeleid	✓
	4A1.2 Verbeteren Fietsroutes	✓
4A2 Betere looproutes	4A2.1 Opstellen voetgangersbeleid	✓
	4A2.2 Verbeteren aanlooproutes Centrum	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4A Langzaam verkeer

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 4B Openbaar vervoer

Doel	Prestatie	
4B1 Meer gebruik van het openbaar vervoer	4B1.1 Opstellen openbaar vervoer beleid	✓
	4B1.2 Realisatie afspraken HOV-overeenkomst Z-Holland Noord	✓
	4B1.3 Verbeteren OV infrastructuur	✓
4B2 Verplaatsen busstation	4B2.1 Bepalen locatie busstation	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4B Openbaar vervoer

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 4C Autoverkeer

Doel	Prestatie	
4C1 Betere doorstroming op het Leidse wegennet	4C1.1 Opstellen beleid autoverkeer	✓
	4C1.2 Autoluwe binnenstad	✓
	4C1.3 Rijnlandroute	✓
	4C1.4 Leidse Ring Noord	✓
	4C1.5 Verbeteren knelpunten wegennet	✓
	4C 1.6 Herinrichten centrale infrastructuur Leiden Bio Science Park	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4C Autoverkeer

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 4D Parkeren

Doel	Prestatie	
4D1 Meer parkeerquantiteit en betere parkeer kwaliteit	4D1.1 Opstellen parkeerbeleid	✓
	4D1.2 Realisatie parkeergarage Garenmarkt	✓
	4D1.3 Parkeermanagement	✓
	4D1.4 Uitvoeren maatregelen autoparkeren	✓
	4D1.5 Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4D Parkeren

4D1.5 Uitvoeren maatregelen fietsparkeren

De planning van het project 'fietsparkeren Lammenschans' is vertraagd. Dit komt enerzijds doordat de stedenbouwkundige inpassing van de extra fietsparkeerplaatsen op het stationsplein Leiden Lammenschans veel complexer is gebleken en de benodigde afstemming daardoor tussen gemeente en Prorail (medeverantwoordelijk voor dit project) veel meer tijd kost. Anderzijds leek het ten tijde van vaststelling van de projectopdracht een bestemmingsplanprocedure niet nodig, maar is dit onvermijdelijk geworden, omdat we niet om de groenbestemming heen kunnen ontwerpen. Een uitgebreide WABO procedure lijkt voldoende, maar ook deze is tijdrovend. Dat betekent dat nu gepland is dat uw raad begin 2020 een uitvoeringsbesluit krijgt voorgelegd. De start van de uitvoering is voorzien medio 2020 en de oplevering een jaar later. We realiseren ons terdege dat de huidige situatie bij station Lammenschans verre van ideaal is en doen er alles aan om de overlast te beperken. Vanzelfsprekend blijven we situatie ter plekke nauwlettend monitoren en acteren wanneer nodig om de overlast van fietsparkeren beheersbaar te houden. Dat doen we door het tussentijds opruimen van weesfietsen en het vergroten van de functionele capaciteit van de overdekte stalling met ruim 100 fietsparkeerplekken.

Beleidsterrein 4E Leefomgeving

Doel	Prestatie	
4E1 Betere leefomgeving door verkeersmaatregelen	4E1.1 Verkeersveiligheidsbeleid	✓
	4E1.2 Uitvoeren verkeersmaatregelen op wijkniveau	✓
	4E1.3 Verkeersmanagement	✓
4E2 Duurzame mobiliteit	4E2.1 Uitvoeren maatregelen duurzame mobiliteitsbeleid	✓

Toelichting doelenboom 4E Leefomgeving

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.4.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 4 Bereikbaarheid (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
04.02	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	B	S	-40	-	-	-
	Formatie parkeermanagement	L	S	40	-	-	-
04.03	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	B	I	-100	-	-	-
	Fietsenstalling Zeezijde	L	I	100	-	-	-
04.04	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	B	S	-50	-1	-1	-1
	Krediet fietsenstalling Lorentz	L	S	50	1	1	1
04.05	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	B	I	-75	-	-	-
	Planstudie fietsenstalling Leiden CS	B	I	-166	-	-	-
		L	I	241	-	-	-
04.13	Vorbereidingskosten Duurzame Mobiliteit	B	I	-535	-	-	-
		L	I	535	-	-	-
04.23	Dekking onttrekking reserve afschrijvingen investeringen	B	S	-	1	1	1
	Krediet kruising Herenstraat	L	I	-	-1	-1	-1
			S	-	-	-	-
Totaal				-	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.4.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Niet van toepassing.

Budgetneutrale wijzigingen:

Formatie parkeermanagement

Dit betreft een uitbreiding van de structurele formatie ten behoeve van parkeermanagement met 1 fte. Reden hiervoor is dat als gevolg van de in het beleidsakkoord besloten toevoeging van de lasten en baten van het fietsparkeren aan het gesloten financieel systeem voor autoparkeren, er meer taken zijn bijgekomen en ook regie gevoerd moet gaan worden op (de financiën van het) fietsparkeren. Het benodigde bedrag van € 39.675 (voor 2019) wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve parkeren.

Fietsenstalling Leiden Bio Science park zijde

In het kader van de verdere professionalisering van het fietsparkeren rondom Leiden Centraal zal ProRail een detectiesysteem aanleggen in de Leiden Bio Science park zijdestalling. Dit zorgt voor meer gemak voor de fietsparkeerders aangezien direct duidelijk is hoeveel plekken er beschikbaar zijn en waar nog een vrije plaats is. De gemeente is verzocht een deel te financieren met een eenmalige bijdrage van € 100.000. Hierna zal in 2019 door ProRail een cofinancieringsbrief worden opgesteld, waarin o.a. de gemeentelijke bijdrage wordt vastgelegd. Na akkoord door ProRail en de gemeente Leiden zullen de werkzaamheden ingepland worden en waarschijnlijk begin 2020 uitgevoerd worden. Voorgesteld wordt de gemeentelijke bijdrage te dekken uit de reserve fietsenstalling station.

Krediet fietsenstalling Lorentz

De publieke fietsenstalling onder Lorentz, direct aan het Centraal Station, wordt opgeleverd in 2019. Momenteel wordt de afwerking en inbouw afgerond. Hedendaagse eisen en wensen hebben tot meerwerk geleid. Denk hierbij aan LED verlichting, hoogwaardige afwerking van de entreezone en verlichting op sensoren. Dit meerwerk (een bedrag van € 286.800) kan voor 50% (een bedrag van € 143.400) worden gedekt uit het beschikbare krediet en zal voor 50% worden gedekt door een bijdrage van ProRail. Wegens latere oplevering dan gepland worden ook extra kosten gemaakt voor alternatieve stalling inpandig bij NS (een bedrag van € 50.000). Voorgesteld wordt om het krediet met een bedrag van € 193.400 op te hogen en dit te

dekken door de bijdrage van Prorail en een onttrekking van € 50.000 aan de reserve fietsenstalling station voor de dekking van de structurele kapitaallasten van € 1.023.

Planstudie fietsenstalling Leiden CS

Leiden onderzoekt samen met ProRail waar er in het stationsgebied 6.300 fietsparkeerplaatsen gerealiseerd kunnen gaan worden, zodat in 2030 wordt voorzien in de behoefte van 19.000 parkeerplaatsen. Deze planstudie zal in het najaar 2019 ingediend worden voor cofinanciering op de investeringskosten bij het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat voor een onderzoeksbudget van € 402.325. Het ministerie cofinanciert circa 40% van de onderzoekskosten (een bedrag van € 166.250) en de gemeente Leiden betaalt 60% (een bedrag van € 241.395). Van dit laatste bedrag betaalt de Provincie Zuid Holland 50% van de kosten (een bedrag van € 201.162). Voorgesteld wordt om de netto gemeentelijke bijdrage van 10% plus kostprijsverhogende BTW (in totaal € 75.495) te dekken uit de reserve fietsenstalling station.

Krediet kabels en leidingen Maresingel

In de projectbegroting van de Maresingel is rekening gehouden met het verwijderen/verplaatsen van kabels en leidingen. Deze kosten kunnen doorbelast worden aan de verantwoordelijke kabelmaatschappijen. Bij de uitvoering is echter geen noodzaak geweest kabels en leidingen te verwijderen of te verplaatsen die ten laste van de kabelmaatschappijen zouden komen. Voorgesteld wordt om het krediet Maresingel met een bedrag van € 224.000 te verlagen en de bijdrage van derden te verlagen met hetzelfde bedrag.

Krediet asverlegging Kanaalweg-JC Brug

Een toegekende subsidie van € 80.000 van de provincie Zuid-Holland wordt toegevoegd aan het krediet as-verlegging Julius Caesar brug - Kanaalweg waar een verkeersveilige oversteek wordt gerealiseerd.

Krediet fietsparkeren Lammenschans

Voor de uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken bij het station Lammenschans is een subsidie van € 267.250 toegekend. Voor dit bedrag wordt een aanvullend krediet beschikbaar gesteld.

Krediet fietsstraat Haagweg Zuid

De fietscorridor Den Haag Oost - Leiden loopt over de parallelweg van de Haagweg. In het uitvoeringsprogramma fietsroutes is hier de aanleg van een fietsstraat voorzien. Voor het opstarten en de uitvoering van dit project wordt voorgesteld een krediet van € 647.500 beschikbaar te stellen. Dit wordt gedekt door een provinciale subsidie van € 403.500. Het restant van € 244.000 is opgenomen in het meerjareninvesteringsplan 2019 van de gemeente. De kapitaallasten zijn gedekt in de begroting.

Krediet autoluwe binnenstad

In 2020 zullen de eerste (relatief) kleine maatregelen genomen worden. De huidige inzichten wijzen op onder andere het autoluw maken van delen van de Oude Singel, Oude Rijn, de omgeving van de markt en het Rapenburg. In de meeste gevallen gaat het om het opheffen van parkeerplaatsen op straat. Voor 2019 wordt voorgesteld om een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen. De kapitaallasten hiervan bedragen € 17.500 en worden gedekt door het verlagen van de dotatie aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Krediet 'Fiets op 1'

Het fietsbeleid is beschreven in de Nota herijking fietsroutes Leiden 2013-2020. In 2019/2020 voeren we de laatste projecten uit die hierbij horen (formuleren nieuw fietsbeleid en opstellen van bijbehorend uitvoeringsprogramma). In 2030 verwachten we 40% meer fietsgebruik ten opzicht van het basisjaar 2017. Deze toename wordt onder andere veroorzaakt door de bouw van 16.000 woningen in en om Leiden. Daarnaast dragen de ontwikkeling van de elektrische fiets en een gezondere levensstijl van werknemers en inwoners fors bij aan deze toename. Alleen met meer fietsgebruik houden we Leiden bereikbaar, leefbaar en vitaal. Bij meer ruimte voor de fiets horen vanzelfsprekend ook, bij de stations, wijkvoorzieningen en in de wijken, extra hoogwaardige fietsenstallingen. Voor 2019 wordt een krediet van € 850.000 beschikbaar gesteld voor maatregelen stimuleren fietsgebruik. De kapitaallasten hiervan bedragen € 29.750 en worden gedekt door het verlagen van de dotatie aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Vorbereidingskosten Duurzame Mobiliteit

In het beleidsakkoord is een hoge ambitie opgenomen op gebied van duurzaamheid en leefbaarheid. De duurzame vervoersmiddelen als fiets, voetganger en openbaar vervoer worden gestimuleerd en de leefbaarheid wordt vergroot door het autoluw, en deels autovrij maken van de binnenstad. De ambitie wordt bereikt door het uitvoeren van het programma 'duurzame mobiliteit'. De (vorbereidings)kosten voor het totale programma bedragen voor 2019 € 535.000 en worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Krediet Zoeterwoudseweg fietsroute

In de Nota Herijking Fietsroutes Leiden 2013 -2020 is de route Vrijheidslaan-Zoeterwoudseweg omschreven als een ontbrekende schakel in het regionale fietsroutenetwerk. Het openbaar vervoer moet voor een ieder

toegankelijk gemaakt worden. Doel van het project is enerzijds het creëren van een veilige en comfortabele fietsroute op de Vrijheidslaan (tot de Trekvljet) en Zoeterwoudseweg (tot de Tomatenstraat). Daarnaast heeft project als doel dat de bushaltes toegankelijk worden voor mindervaliden. Deze werkzaamheden worden gecombineerd met onderhoud aan de wegen en trottoirs. De maatregelen voor de fiets blijken veel omvangrijker dan in het uitvoeringsprogramma fietsroutes van was uitgegaan. Er is daarom een extra investering nodig van € 950.000, waarmee de totale investering uitkomt op € 1.350.000. Er is al al dekking beschikbaar binnen het krediet 'kruisingen Herenstraat' (een bedrag van € 650.000) en er is een provinciale subsidie van € 300.000 voorzien. Het restant van € 400.000 wordt gedekt uit de reserve Duurzame Verstedelijking.

Krediet toegankelijke bushaltes

Om uitvoering te geven aan het project Toegankelijke bushaltes waarbij een groot aantal bushaltes worden aangepakt worden de budgetten geactiveerd zodat de uitvoering kan worden opgestart. Eerder was voorzien om elk jaar een aantal bushaltes aan te pakken, maar het ligt nu meer voor de hand een groot aantal bushaltes in korte tijd meer toegankelijk te maken. Voorgesteld wordt om een krediet van € 401.600 beschikbaar te stellen. Dit krediet is in de jaarschijven 2019-2022 van het meerjareninvesteringsplan opgenomen. De kapitaallasten zijn gedekt in de begroting.

Krediet fietscorridor Leiden-Noordwijk

Om op de corridor Leiden-Noordwijk meer comfort en veiligheid te bieden voor fietsers wordt de Haarlemmerweg tot een fietsstraat ingericht over een lengte van 800 meter. De maximale subsidie verstrekt door de provincie Zuid-Holland bedraagt € 145.000. Voorgesteld wordt om een aanvullend krediet van € 145.000 beschikbaar te stellen voor uitvoering Haarlemmerweg met als dekking een subsidie van de provincie Zuid-Holland voor hetzelfde bedrag.

Vorbereidingskrediet Koepoortsbrug

Met het kaderbesluit Openbare Ruimte Binnenstad (15/02/2018) is een investeringsvolume van € 765.797 vastgesteld voor het project Koepoortsbrug (vanaf kruising Herenstraat en Zoeterwoudsesingel tot en met de kruising op de Jan van Houtkade en Doezastraat). De uitvoering van dit project is afhankelijk van de oplevering van de (openbare ruimte) parkeergarage Garenmarkt omdat de brug als omleidingsroute dient tijdens de werkzaamheden. De verwachting is dat de parkeergarage Garenmarkt in het eerste kwartaal van 2020 in gebruik wordt genomen en dat de herinrichting van de Openbare ruimte Garenmarkt in tweede kwartaal 2020 wordt afgerond. Daarna kan begonnen worden met de uitvoeringswerkzaamheden voor de herinrichting van de Koepoortsbrug en de aansluitingswegen. Om de herinrichting van de Koepoortsbrug te kunnen voorbereiden wordt een krediet van € 75.000 gevraagd om te komen tot een uitvoeringsbesluit in het vierde kwartaal 2019 en dit te dekken uit de hiervoor opgenomen investering in het meerjareninvesteringsplan.

Krediet Morskwartier en Rijnzichtbrug 30 km

De verkeersveiligheid (vooral voor de fietser, maar ook voor de auto), de doorstroming op de route Morsweg-Rijnzichtbrug en de afwikkeling op het kruispunt Rijnzichtweg-Haagweg in relatie tot de spoorwegovergangen zijn onder de maat. In de Mobiliteitsnota 2015-2022 is het voorstel gedaan voor instellen van éénrichtingsverkeer voor autoverkeer over de Rijnzichtbrug als oplossing. Voor onderzoek en voorbereiding van de aanpak van knelpunten bij de Rijnzichtbrug-Morskwartier is een krediet van € 259.629 benodigd. In het meerjareninvesteringsplan is rekening gehouden met deze investering. De kapitaallasten zijn gedekt in de begroting.

Krediet Houtkwartier West

Voor verbetering van de verkeersveiligheid is in het kader van duurzaam veilig een provinciale subsidie toegekend aan de herinrichting van het Houtkwartier. Het voorstel is om het bedrag van de subsidie van € 159.435 toe te voegen aan krediet verkeersmaatregelen Houtkwartier ter dekking van voorbereidings- en uitvoeringskosten.

Krediet herinrichtingsmaatregelen centrum-N11

Voor de voorbereiding van de herinrichting Hoge Rijndijk oost is een voorbereidingskrediet van € 250.000 nodig. Het betreft de reconstructie van een deel van de Hoge Rijndijk ten oosten van de Wilhelminabrug, met specifieke aandacht voor de aansluiting op de aanliggende buurten (Meerburg en Waardeiland). In het meerjareninvesteringsplan is rekening gehouden met deze investering. De kapitaallasten zijn gedekt in de begroting.

Krediet kruising Herenstraat

Door hogere bouwkosten voor de bushaltes en het fietspad bij de bushaltes dat verlegd moet worden, is extra budget nodig van € 85.000. Deze extra kosten worden gedekt uit het krediet Toegankelijke haltes (een bedrag van € 15.000) en het krediet Wijkcirculatie en veiligheidsplannen (met een bedrag van € 40.000). Daarnaast wordt het krediet verder aangevuld met een toegekende subsidie van € 30.000 voor het toegankelijk maken van de haltes.

5

Omgevingskwaliteit

Omgevingskwaliteit

<i>Programmanummer</i>	5
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Duurzame Verstedelijking, Ruimte & Wonen Bestuur, Veiligheid en Handhaving Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte

De missie van het programma Omgevingskwaliteit luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad met een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is, waar mensen graag vertoeven en die uitnodigt tot verantwoordelijk gedrag. Zij doet dit samen met alle gebruikers.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

Voor de investeringen van met name riolering en wegen kiezen we voor vertraging in de uitvoering van de werkzaamheden. Dit doen we vanwege de gewenste samenloop van werkzaamheden met andere projecten of doordat we optimalisatie zoeken met klimaatadaptatie en energietransitie. De prestatie 'beheren openbare ruimte' loopt verder grotendeels op schema, echter door forse prijsstijgingen in de markt dreigen budgettekorten te ontstaan. Dit geldt met name voor openbare verlichting, groen en bruggen. Hiervoor wordt een aanmelding gedaan in de financiële paragraaf.

Het Integraal Waterketenplan 2019-2023 is door de raad vastgesteld. Het college heeft de Strategische samenwerkingagenda Water 2019-2022 gemeente Leiden met het Hoogheemraadschap van Rijnland vastgesteld.

De eerste projecten van het uitwerkingsplan Groene Hoofdstructuur zijn uitgevoerd, waaronder het Nickeriepad.

De botanische singelparkroute is in gebruik genomen, samen met de aanplant van bijzondere boomsoorten. Leiden is partnergemeente Tiny Forests geworden bij het IVN.

Programma Duurzaamheid is getransformeerd tot drie opgaven met een eigen uitvoeringsagenda:

1) Energietransitie 2) Klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit en 3) Circulaire Economie.

3.5.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 5A Verharde openbare ruimte

Doel	Prestatie	
5A1 Schoon, heel en veilig	5A1.1 Ontwikkelen beleid openbare ruimte	✓
	5A1.2 Openbare ruimte projecten programma Binnenstad	✓
	5A1.3 Beheren openbare ruimte	✓
	5A1.4 Inzamelen huishoudelijk afval	✓
	5A1.5 Beheren contracten buitenreclame	✓
	5A1.6 Handhaven gebruik openbare ruimte	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5A Verharde openbare ruimte

5A1.2 Openbare ruimte projecten programma Binnenstad

Het Havenplein wordt niet in 2019 uitgevoerd omdat dit project afhankelijk is van de nog te maken parkeervisie.

5A1.3 Beheren openbare ruimte

De vervanging van de bewegwijzering voor het fiets en autoverkeer wordt in de zomer 2019 afgerond. De vervanging van de Churchillbrug wordt niet in 2019 maar in zomer 2020 uitgevoerd om de bereikbaarheid zo goed mogelijk te blijven garanderen.

5A1.4 Inzamelen huishoudelijk afval

De nascheiding van het plastic, metaal en drankenkartons uit het huishoudelijk afval (PMD fractie) is doorgevoerd. De planning om in de laagbouw een derde minicontainer te introduceren voor de inzameling van oud papier en karton wordt herzien. De invoering wordt naar verwachting voorjaar 2020.

Beleidssterrein 5B Openbaar water

Doel	Prestatie	
5B1 Waterkwantiteit op orde en verbeteren waterkwaliteit	5B1.1 Ontwikkelen beleid waterkwantiteit en waterkwaliteit	✓
	5B1.2 Beheren openbaar water en riolering	✓
5B2 Recreatieve waarde water vergroten	5B2.1 Ontwikkelen beleid gebruik openbaar water	✓
	5B2.2 Exploiteren havens en waterwegen	✓
	5B2.3 Behandelen ligplaatsvergunningen	✓
	5B2.4 Handhaven gebruik openbaar water	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5B Openbaar water

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 5C Openbaar groen

Doel	Prestatie	
5C1 Behoud van de kwaliteit van het openbaar groen	5C1.1 Doorontwikkelen beleid groen	✓
	5C1.2 Renoveren en herinrichten parken	⚠
	5C1.3 Beheren openbaar groen	✓
	5C1.4 Behandelen kapvergunningen	✓
5C2 Verbeteren kwaliteit en vergroten recreatieve waarde openbaar groen	5C2.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid dierenwelzijn en biodiversiteit	✓
	5C2.2 Opvang zwerfdieren	✓
	5C2.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid regionaal groen	✓
	5C2.4 Uitvoeren ontwikkelplan Oostvlietpolder	✓
	5C2.5 Aanleggen Singelpark	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5C Openbaar groen

5C1.2 Renoveren en herinrichten parken

In 2019 is een tussenjaar inlast in de uitgaven van het Investeringsprogramma Parken en is de planning op hoofdlijnen aangepast. In plaats van twee tot drie (kleine) parkrenovaties wordt jaarlijks een park gerenoveerd. Wegens de tegenvallende kostenramingen van de reconstructie van het Van der Werfpark en Korte Vlietpark is in 2019 budget aan deze projecten toegevoegd. Daarbij zijn er twee logistieke oorzaken voor de latere oplevering van het Investeringsprogramma Parken. De uitvoering van de renovatie van het Van der Werfpark is vertraagd door de uitvoering van de Garenmarkt. De herinrichting van de Bernardkade wordt gekoppeld aan het vervangen van de riolering in het Noorderkwartier-oost binnen het Spongeproject en zal daardoor eveneens later worden uitgevoerd

Beleidsterrein 5D Duurzaamheid

Doel	Prestatie	
5D1 Leiden duurzame stad	5D1.1 Ontwikkelen duurzaamheidsbeleid	✓
	5D1.2 Uitvoeren geluidsanering	✓
	5D1.3 Uitvoeren bodemsanering	✓
	5D1.4 Uitvoeren duurzaamheidsbeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5D Duurzaamheid

5D1.1 Ontwikkelen duurzaamheidsbeleid

Begin 2019 is de koers van het programma Duurzaamheid gewijzigd: van het aanjagen en creëren van bewustwording in de stad en binnen de eigen organisatie, heeft het programma zich getransformeerd tot drie eigenstandige opgaven met ieder een eigen uitvoeringsagenda:

- Energietransitie
- Klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit
- Circulaire Economie

Deze drie opgaven richten zich op het realiseren van projecten in de stad en het maken van beleidsmatige keuzes die noodzakelijk zijn om Leiden een leefbare en duurzame stad te laten zijn en blijven. De drie opgaven hebben ieder een eigen uitvoeringsagenda waardoor doelgericht aan de slag gegaan wordt. De integrale afstemming wordt geborgd door de Taskforce Duurzaamheid waarin bestuurlijk en ambtelijk overstijgende thema's worden besproken.

3.5.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 5 Omgevingskwaliteit (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
05.07	Dagelijks onderhoud openbare verlichting	L	S	65	-	-	-
05.08	Verbrandingsbelasting	L	S	560	-	-	-
05.15	Afwegingskader Duurzaamheid en klimaatadaptatie	B	I	-50	-	-	-
		L	I	50	-	-	-
05.20	Onderzoek Klimaatadaptatie	L	I	75	-	-	-
	Onderzoek Klimaatadaptatie (dekking reserve Duurzame Verstedelijking)	B	I	-75	-	-	-
05.22	Klimaatadaptatie - stimulering woningbouwcorporaties	B	I	-50	-	-	-
		L	I	50	-	-	-
05.24	Klimaatadaptatie - stimulering bewoners	B	I	-50	-	-	-
		L	I	50	-	-	-
05.27	Dierenwelzijn: dierenambulance en vogelasiel	L	S	26	-	-	-
05.29	Krediet Singelpark Bruggen	B	S	-	-	-5	-5
		L	I	-	-	-	-
			S	-	-	5	5
05.32	Saneren bagger Oostvlietpolder	L	I	1.076	-	-	-
05.34	Bomenfonds	B	I	700	-	-	-
		L	I	-700	-	-	-
05.37	Polderdaken bouwtoeren Rijnsburgerblok Lorentz	B	I	-50	-	-	-
		L	I	50	-	-	-
05.40	Reserve Duurzame Verstedelijking	B	I	-800	-	-	-
		L	I	800	-	-	-
05.43	Verkenning Gouden Balbrug	L	I	37	-	-	-
Totaal				1.764	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.5.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Dierenwelzijn: dierenambulance en vogelasiel

De gemeente Leiden draagt op dit moment niet bij aan de kosten van transport en opvang van gewonde wilde dieren. Het college ziet het als een morele verantwoordelijkheid om ook de opvang en het transport van wilde dieren te ondersteunen. Het college is in gesprek over het beschikbaar stellen van een locatie; hiervoor wordt de locatie bij de dierenweide in de Mors onderzocht. Op basis van het aandeel in Leiden aangetroffen wilde dieren (42%) wordt voorgesteld om een vergoeding te geven van € 25.500 voor het vervoeren en opvangen van in Leiden aangetroffen wilde dieren door de dierenambulance en het vogelasiel (conform motie).

Dagelijks onderhoud openbare verlichting

Door de marktwerking zijn aannemers 'minder gretig' opdrachten aan te nemen waardoor de prijzen sterker stijgen. De tarieven zijn daarmee aanmerkelijk hoger dan in 2016 ten tijde van het opstellen van de beheerplannen en disproportioneel hoger dan de door de gemeente gehanteerde indexatie. Gezien de gerealiseerde structurele taakstellingen in de afgelopen jaren is het niet mogelijk om de prijsstijging van € 65.000 voor onderhoud openbare verlichting binnen de budgetten van beheer op te vangen. Indien het wel binnen de bestaande budgetten opgevangen moet worden zal dit leiden tot een negatief effect op de beeldkwaliteit van de openbare ruimte, achterstallig onderhoud (met op termijn hogere kosten) en een afname van de bedrijfszekerheid van technische objecten.

Verbrandingsbelasting

Het kabinet heeft onlangs de belasting op het verbranden van restafval per 2019 fors verhoogd (van € 13,21 naar € 32,12 per 1.000 kilogram). De verhoging is ingegeven door het landelijk beleid om afvalscheiding te bevorderen en om te ontmoedigen dat afvalstoffen worden verbrand als vorm van verwijdering. Voor gemeente Leiden betekent dit een extra structurele last van € 560.000.

Saneren bagger Oostvlietpolder

In de Oostvlietpolder, bij de volkstuinten, is geconstateerd dat een deel van de oeverbeschoeiing van de sloten bestaat uit asbesthoudende materialen en dat ook een deel van de waterbodem inmiddels met asbest is verontreinigd. Dit betekent dat de met asbest vervuilde bagger verwijderd moet worden (baggeren) en de beschoeiingen gesaneerd. De totale kosten bedragen € 1.471.500 (verwijderen asbesthoudende oeverbeschoeiing, baggeren en schoonmaken waterbodem en aanbrengen van nieuwe oeverbeschoeiingen). Een deel van de kosten wordt gedekt uit het bij Kaderbrief 2018 beschikbaar gestelde budget (voor baggeren als gevolg van het lek raken van het baggerdepot). Daarnaast zal een deel van de kosten worden verhaald bij volkstuinvereniging. Per saldo resteert een tekort van € 1.076.000.

Verkenning Gouden Balbrug

Er is een verkenning uitgevoerd voor de mogelijkheden voor aanleg van de Gouden Balbrug aan de Langegracht. Na het besluit om de Gouden Balbrug niet aan te leggen, worden de incidentele kosten van deze verkenning (een bedrag van € 37.000) ten laste van de exploitatie gebracht.

Krediet Churchill brug

Door de marktwerking zijn aannemers 'minder gretig' opdrachten aan te nemen waardoor de prijzen sterker stijgen. De tarieven zijn daarmee aanmerkelijk hoger dan in 2016 ten tijde van het opstellen van de beheerplannen en disproportioneel hoger dan de door de gemeente gehanteerde indexatie. De vervanging van de Churchillbrug was oorspronkelijk begroot op € 3,4 miljoen (inclusief vooronderzoek). De scopewijziging om ook rekening te houden met de toekomstige ontsluiting van het Wernink terrein betekende dat diverse extra onderzoeken zijn uitgevoerd om te bepalen of een extra rijbaan technisch haalbaar is. Uit onderzoeken is gebleken dat de derde rijbaan haalbaar is. Op basis van voorgaande ontwikkelingen is een actuele raming opgesteld van € 3,9 miljoen. Dit betekent dat er een aanvullend krediet van € 540.000 nodig is (met een structurele kapitaallast van € 14.400). Voorgesteld wordt om de meerkosten voor het aanbrengen van de derde rijbaan uiteindelijk neer te leggen bij de ontwikkelaar van het Wernink terrein. De jaarlijkse kapitaallasten van € 14.400 zijn als tegenvaller meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023.

Krediet beweegbare bruggen (machine richtlijn)

Door de marktwerking zijn aannemers 'minder gretig' opdrachten aan te nemen waardoor de prijzen sterker stijgen. De tarieven zijn daarmee aanmerkelijk hoger dan in 2016 ten tijde van het opstellen van de beheerplannen en disproportioneel hoger dan de door de gemeente gehanteerde indexatie. Het is niet mogelijk deze prijsstijgingen binnen de eigen budgetten op te vangen. Voor de elf beweegbare bruggen en vier op afstand beweegbare bruggen gaat dit om een bedrag van € 1,8 miljoen. Tevens moet bij twee van de vier op afstand beweegbare bruggen ook de aandrijving worden vervangen om aan de beoogde machine richtlijn te voldoen (kosten € 1,1 miljoen). Voorgesteld wordt het krediet beweegbare bruggen met € 2,9 miljoen te verhogen, de bijbehorende kapitaallasten bedragen € 174.000. De huidige afschrijftermijn voor machinerichtlijn is conform financiële verordening vastgesteld op 10 jaar. De afschrijvingstermijn van 10 jaar is voor installaties gerelateerd aan de machinerichtlijn te snel en kan met de huidige inzichten worden aangepast naar 20 jaar. Als gevolg van het aanpassen van de afschrijvingstermijn ontstaat er een structureel voordeel op de kapitaallasten van het reeds beschikbaar gestelde krediet. Voorgesteld wordt het extra benodigde krediet met de daarbij behorende kapitaallast te dekken met het voordeel. Per saldo resteert een structureel voordeel van afgerond € 18.000 dat als tegenvaller wordt meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023.

Krediet lagers Rembrandtbrug

De Rembrandtbrug wordt als gevolg van het actualiseren van de machinerichtlijn aangepakt. Tijdens de voorbereiding van het vernieuwen van de machinerichtlijn is gebleken dat er sprake is van overmatige speling op lagers. Het is daarom noodzakelijk om de lagers gelijktijdig met de uitvoering van de machinerichtlijn te vervangen. Bij het niet vervangen van de lagers ontstaat er op korte termijn gevolgschade aan de technische installatie. Voorgesteld wordt om een krediet van € 100.000 beschikbaar te stellen. De jaarlijkse kapitaallasten van € 2.667 zijn als tegenvaller meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023.

Budgetneutrale wijzigingen:

Afwegingskader Duurzaamheid en klimaatadaptatie

Als uitwerking van een motie is een duurzaamheidsparagraaf en afwegingskader opgesteld. Dit afwegingskader zal nog worden verbreed met andere thema's als duurzaamheid en mogelijk verdiept met een puntensysteem voor de verschillende thema's. Het benodigde budget van € 50.000 wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Onderzoek Klimaatadaptatie

Er leven nog onderzoeksvragen over hitte (wat is hitte, wat zijn de gevolgen, hoe heet is het daadwerkelijk). Deze onderzoeksvragen worden eventueel samen met de GGD opgepakt. Voor droogte wordt uitgebreider onderzoek gedaan naar houten paalfunderingen met Erfgoed. Voor bodem wordt meegedaan met een landelijk onderzoeksprogramma met Deltares om alle data op orde te krijgen voor uiteindelijk een goede afweging voor de ordening in de ondergrond. Dit is ook weer input voor de omgevingsvisie en omgevingsplan. Daarnaast wordt ook citizen science opgenomen in het onderzoeksprogramma (onderzoek door burgers bijvoorbeeld meten van daadwerkelijke warmte). Voorgesteld wordt om een budget van € 75.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken door een onttrekking aan reserve Duurzame Verstedelijking.

Krediet project SPONGE

Om een compacte stad als Leiden klimaatbestendig te maken is het niet voldoende om alleen de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten. Opvang van regenwater op daken is een essentieel onderdeel om de doelstellingen te halen. Om goede beleidsuitgangspunten voor waterberging op daken te formuleren is het nodig om met verschillende mogelijkheden in de praktijk te experimenteren. Het experimenteren met innovatieve klimaat adaptieve maatregelen is in Leiden belegd in het SPONGE project. In het SPONGE project worden door middel van samenwerkingen met diverse partijen waterdaken op nieuwbouw en op renovatie panden gerealiseerd. Op dit moment zijn er twee waterdaken aangewezen als test locatie. Op de nieuwbouwtoren van de Lorentz wordt een polderdak gebouwd waarmee water wordt gebufferd en de groene daktuin wordt geïrrigeerd. Daarnaast wordt een bijdrage geleverd aan de daktuin van PLNT. Met deze case wordt ervaring opgedaan met waterbuffering op daken van bestaande gebouwen. Voorgesteld wordt om een krediet van € 100.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken door een verlaging van het krediet integraal waterplan met hetzelfde bedrag.

Krediet versterking vergroening Korte Vlietzone

De Korte Vlietzone wordt opgeknapt binnen het programma Parken. Momenteel is het park een zone met grasvelden, kleine speelgelegenheden, een smal fietspad en voetpad. Er is weinig biodiversiteit en de verschillende gebruikers zitten elkaar in de weg. Om de biodiversiteit te laten toenemen komt er meer (variatie aan) beplanting. Ook wordt er een bijenlint aangelegd en worden de paden verbreed en opgeknapt en voorzien van ander materiaal (asfalt en half-verharding). Daarnaast wordt er meer speelgelegenheid aangelegd. De verbeteringen van deze zone worden mede mogelijk gemaakt door verschillende subsidies. Voorgesteld wordt om het beschikbare krediet te verhogen met een bedrag van € 219.998 en dit te dekken door een subsidie van de Provincie Zuid-Holland (€ 194.998) en het verlagen van het krediet versterking groene hoofdstructuur met € 25.000.

Klimaatadaptatie - stimulering woningbouwcorporaties

Woningbouwcorporaties worden gezien als de motor van een aantal veranderingen (klimaatadaptatie en energietransitie). Voorgesteld wordt om een budget van € 50.000 beschikbaar te stellen om woningbouwcorporaties te stimuleren klimaatadaptieve maatregelen mee te nemen in hun projecten en dit te dekken door een onttrekking aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Klimaatadaptatie - stimulering bewoners

Om ons doel: Leiden klimaatbestendig te kunnen realiseren hebben we bewoners nodig. Bewoners kunnen ook maatregelen treffen om wateroverlast, droogte en hitte tegen te gaan op hun eigen perceel. Voorgesteld wordt om een budget van € 50.000 beschikbaar te stellen om voorbeeldprojecten te ondersteunen en dit te dekken door een onttrekking aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Krediet Blekerspark

Het definitief ontwerp, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 15 maart 2018, is de afgelopen periode uitgewerkt tot een uitvoeringsontwerp. De uitwerking van een aantal speciaal voor dit park ontworpen onderdelen bleek echter een technisch complexe opgave. Als gevolg hiervan was meer voorbereidings- en uitwerkingstijd nodig wat resulteerde in hogere plankosten dan begroot. Daarnaast bleek ook een extra waterbodemonderzoek en een opsporingsonderzoek conventionele explosieven noodzakelijk. Om de plankosten en onderzoekskosten te kunnen dekken wordt voorgesteld het beschikbare krediet met € 75.000 te verhogen en dit te dekken door het gereserveerde budget voor het deelproject Hortus in het meerjareninvesteringsplan te verlagen met hetzelfde bedrag. Na aftrek van deze bijdrage zijn nog voldoende middelen beschikbaar om in de toekomst het deelproject de Hortus tot uitvoer te brengen.

Krediet Singelpark Bruggen

Bij de uitvoering van de Singelparkbruggen wordt een overschrijding op het krediet verwacht van € 939.675 en op de tegelijk uit te voeren kademuur Groenhazengracht een overschrijding van € 125.000. Dit als gevolg van onvoorziene zaken als de technische uitvoering van de beweegbare brug, faillissement van een onderaannemer en de meerkosten voor het verplaatsen van de woonboot. Ook was er meer tijd nodig voor het verkrijgen van de omgevingsvergunning. Binnen prestatie '5C1.1 Ontwikkelen beleid Groen' is structureel een bedrag van € 300.000 opgenomen voor het onderhoud van het Singelpark (inclusief een bedrag voor de bruggen). Omdat

de bruggen nu een jaar later klaar zijn en het eerste jaar onderhoud door de aannemer wordt uitgevoerd, kan in 2019 en 2020 incidenteel een bedrag van € 266.000 worden ingezet voor de uitvoering van de bruggen. Daarnaast is de uiteindelijke beschikking van Holland Rijnland € 22.000 hoger dan geraamd en vallen door de vertraging van de aanleg bruggen de kapitaallasten in 2020 vrij (een bedrag van € 51.000). Voorgesteld wordt om dit eenmalig bedrag ook in te zetten voor de aanleg bruggen. Verder wordt ter dekking van de aanleg bruggen voorgesteld om per saldo een bedrag van € 600.000 te activeren waarbij de kapitaallasten € 15.992 bedragen. De renovatie van de kademuur aan de Groen hazengracht is naar voren gehaald in verband met de aanlanding van de brug die daar wordt geplaatst. Voor deze renovatie is een aanvullend krediet van € 125.000 nodig voor uitvoering. Nu de eerste fase van het Singelpark in vergevorderd stadium is ontworpen en wordt uitgevoerd is na doorrekening van de onderhoudslasten van de Singelpark projecten € 20.000 ruimte in de voor onderhoud gereserveerde middelen in prestatie 5C1.1. Voorgesteld wordt om de kapitaallasten voor de bruggen en de kademuur structureel in mindering te brengen op het geraamde budget voor onderhoud Singelpark.

Bomenfonds

Bij de afdoening van motie M18.0060 (Bomenfonds) is over de werking van het bomenfonds geïnformeerd. In de raadsinformatiebrief is ook ingegaan op de vrijval van middelen uit het Bomenfonds van € 700.000 die in de begroting 2019 is opgenomen. De conclusie was dat nadere beschouwing maakte dat dit bedrag mogelijk niet helemaal beschikbaar komt. Middels deze technische wijziging wordt de bijbehorende onttrekking uit het bomenfonds teruggedraaid. Wanneer middelen onbenut blijven en vrijvallen, zal het college deze betrekken bij de vergroeningsambities.

Polderdaken bouwtoeren Rijnsburgerblok Lorentz

Voor de realisatie van retentiedaken (raming € 200.000) door de projectontwikkelaar op een van de torens van nieuwbouw Lorentz in het Stationsgebied wordt voorgesteld dat de projectontwikkelaar en de gemeente Leiden elk 50 / 50 van de kosten dragen. Dit betekent een bijdrage door de gemeente Leiden van € 100.000. Voorgesteld wordt om deze voor € 50.000 te dekken uit het beschikbare krediet SPONGE en voor € 50.000 uit project Stationsgebied middels onttrekking uit de reserve herontwikkeling Stationsgebied e.o. Dit wordt als een verantwoordde investering gezien omdat het een gemeentelijke bijdrage betreft in het kader van technologische innovatie. 'Worst case' functioneert het dak tijdelijk en leren we veel van plaatsing en werking, 'best case' is Lorentz een voorbeeld voor de hele ontwikkeling van het (brede) Stationsgebied en andere projecten in Leiden, waarmee een enorme slag wordt geslagen in de gemeentelijke wateropgave. Uiteraard levert een grootschalige aanpak van slimme opslag van water op daken ook een serieuze besparing in het maken van open water in de openbare ruimte dan wel investering in riolering.

Reserve Duurzame Verstedelijking

Voorgesteld wordt om conform collegebesluit Aanpak Duurzaamheidsopgaven 2019 en bijbehorende raadsbrief (Herijking Programma Duurzaamheid) een bedrag van € 800.000 aan de reserve Duurzame Verstedelijking te onttrekken voor de nieuwe fase Duurzaamheid in 2019.

Krediet Leiding over Oost op Leids grondgebied (LoO)

Het project Leiding over Oost betreft een initiatief van het Warmtebedrijf Rotterdam dat door de gemeente wordt gefaciliteerd en begeleid. Het project vervult een rol in de verwezenlijking van de regionale en gemeentelijke ambities met betrekking tot de energietransitie en de klimaatdoelstellingen. Doel van het project is (het faciliteren van) de realisatie van een hoge temperatuur warmtetransportsysteem met bijbehorende voorzieningen en technische installaties ten behoeve van de levering van restwarmte uit de Rotterdamse haven aan het Leidse stadswarmtenet, waarmee in de huidige en toekomstige warmtebehoefte van de Leidse regio (Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest) kan worden voorzien. Ten aanzien van de financiën geldt als uitgangspunt dat de gemeentelijke plankosten worden verrekend met het Warmtebedrijf Rotterdam. Voorgesteld wordt om een krediet van € 400.000 beschikbaar te stellen voor de plankosten en dit te dekken door een bijdrage derden van € 200.000 en een bijdrage van € 200.000 uit prestatie '5D1.4 Uitvoering Duurzaamheid'.

Krediet Noorderkwartier West

Project Herinrichting Noorderkwartier West is vrijwel afgerond. Er moeten alleen nog werkzaamheden in de Bronckhorststraat worden uitgevoerd als gevolg van een straatophoging en een aantal straatkolken worden verplaatst (raming € 40.000). Daarnaast wordt in verband met de overdracht van de openbare ruimte aan de cluster Beheer rekening gehouden met een aantal herstelwerkzaamheden (raming € 20.000). Voorgesteld wordt om het beschikbare krediet met € 60.000 te verhogen en de bijbehorende kapitaallasten van € 2.700 (vanaf 2020) ten laste van de stelpost kapitaallasten te brengen. Tevens wordt voorgesteld om het krediet met een bedrag van € 30.000 te verhogen vanwege een nog niet geraamde bijdrage van het nutsbedrijf als gevolg van extra werkzaamheden en vertraging in de uitvoering van de herinrichting van het project Noorderkwartier West. Deze bijdrage wordt gebruikt voor het uitvoeren van een aantal kleinere, afrondende werkzaamheden.

6

Stedelijke ontwikkeling

Stedelijke ontwikkeling

<i>Programmanummer</i>	6
<i>Commissie</i>	Stedelijke Ontwikkeling
<i>Portefeuille(s)</i>	Duurzame verstedelijking, Ruimte en Wonen Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Stedelijke ontwikkeling luidt:

De gemeente Leiden staat voor een optimale ruimtelijke ontwikkeling van de beschikbare, schaarse ruimte van stad en regio die gericht is op een kwalitatief hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

Het programma Stedelijke Ontwikkeling bestaat uit 24 verschillende prestaties. Hiervan krijgt het merendeel, 21 prestaties, een groen stoplicht omdat de resultaten die zijn genoemd in de begroting 2019 naar verwachting zullen worden gehaald. Aan vele prestaties wordt voortvarend en intensief gewerkt. Een goed voorbeeld hiervan is de implementatie van de Omgevingswet; samen met partners wordt onder andere gewerkt aan instrumentarium Omgevingswet, aan digitalisering, aan processen en organisatie en aan participatie en communicatie. Bij drie prestaties is sprake van een oranje stoplicht. Vertraging bij onderdelen van het Stationsgebied, bij project Oude Kooi en bij een aantal woningbouwprojecten is hiervan de oorzaak. Bij de verschillende prestaties wordt dit nader toegelicht.

3.6.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

Doel	Prestatie	
6A1 Toedelen van ruimte	6A1.1 Opstellen kaderstellende visies voor de ruimtelijke ontwikkeling van regio, stad en stadsgebieden	✓
	6A1.2 Stimuleren ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke initiatieven	✓
	6A1.3 Opstellen en actualiseren ruimtelijk instrumentarium	✓
	6A1.4 Implementatie Omgevingswet	✓
6A2 Ruimtelijke kwaliteit van de bebouwde ruimte	6A2.1 Behandelen verzoeken van omgevingsvergunningen	✓
	6A2.2 Het voeren van vooroverleg	✓
6A3 Veilig bouwen en veilig gebruiken van bebouwde ruimte	6A3.1 Toezicht en handhaving op veilig bouwen en gebruiken	✓
6A4 Aantrekkelijke binnenstad door ruimtelijke ontwikkeling	6A4.1 Uitvoeren Aalmarktproject	✓
	6A4.2 Wonen boven winkels	✓
	6A4.3 Ontwikkeling stationsgebied	⚠
	6A4.4 Ontwikkeling Meelfabriek	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

6A4.3 Ontwikkeling Stationsgebied

Bij deze prestatie krijgen drie onderdelen een oranje stoplicht en drie een groen stoplicht. Hieronder de toelichting.

Oranje stoplicht:

■ *Bouw Lorentz*

Doordat van Wijnen – Hurks niet het voorverhuurpercentage gehaald hebben in september zien zij af van het realiseren van fase 2. Inmiddels is de markt verkend en zal een tenderprocedure opgestart worden voor ontwikkeling van fase 2.

■ *Definitieve planuitwerking en contractvorming Rijnsburgerblok (K34)*

Vertraging van zes tot negen maanden veroorzaakt door beroepsprocedure bij de Raad van State inzake het bestemmingsplan.

■ *Definitieve planuitwerking en contractvorming YNS-pand*

De vertraging is ontstaan omdat de betrokken externe partijen het definitieve contracten nog niet getekend hebben, waardoor de bestemmingsplanprocedure nog niet gestart is.

Groen stoplicht:

■ *Toekomstige busterminal*

■ *Fietsparkeren rondom Leiden Centraal*

■ *Gebiedsmarketing, participatie en verduurzaming*

Beleidssterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

Doel	Prestatie	
6B1 Optimale exploitatie van gemeentelijk vastgoed	6B1.1 Voeren van een erfpachtbedrijf	✓
	6B1.2 Opstellen MPG 2018 en Vermogensbeheer grondexploitaties 2018-2022	✓
	6B1.3 Exploiteren van gemeentelijke gebouwen	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

6B1.3 Exploiteren van gemeentelijke gebouwen

De prestatie krijgt een groen stoplicht. Omdat is toegezegd dat over de voortgang van het beleidskader vastgoed (BKV) wordt gerapporteerd via de planning en control cyclus volgt hierover aanvullende informatie.

Er wordt hard gewerkt aan de verduurzaming van het vastgoed. Nadat vorig jaar een aantal gymzalen zijn verduurzaamd worden nu plannen uitgewerkt om negen gebouwen te verduurzamen. Het betreft de volgende gebouwen: Stadsgehoorzaal, Schouwburg, Milanenhorst 193, Parkzicht 100, Rooseveltstraat 4A, Slachthuislaan 25, Topaaslaan 19 en Zaanstraat 126. Het merendeel van de werkzaamheden bestaat uit het isoleren van gevels, daken, toepassen van dubbel glas en het aanbrengen van zonnepanelen. De meeste gebouwen krijgen een energielabel A maar minimaal een energielabel C (met uitzondering van monumenten). Door het verduurzamingsplan wordt bespaard op energielasten en wordt ook de CO2 uitstoot beperkt. Bij deze bestuursrapportage en Kaderbrief 2020-2023 wordt voorgesteld om voor de verduurzaming kredieten beschikbaar te stellen. De volgende stap is om afspraken in te plannen met de huurders en gebruikers om de verduurzamingsplannen te bespreken.

Tevens zijn we bezig met het opstellen van een routekaart voor de verduurzaming van het vastgoed. De routekaart geeft de ambitie aan hoe we het vastgoed kunnen verduurzamen op de langere termijn. In de routekaart wordt een aantal scenario's geschetst en als voorkeursvariant willen we graag een ambitieuze variant voorstellen om Paris Proof te worden.

Met betrekking tot het onderhoud van het vastgoed hebben we een jaarplan 2019 vastgesteld. Dit jaarplan is gebaseerd op het Meerjarenonderhoudsplan. In het jaarplan is vastgelegd welk onderhoud in 2019 aan welke panden wordt uitgevoerd. Dit zal zoveel mogelijk gebeuren vanuit raamcontracten.

Er is al veel vastgoed verkocht dat niet beleidsmatig wordt ondersteund. We zijn nu nog bezig met de verkoop van een aantal panden. Dit zijn veelal herontwikkelingslocaties waarvoor eerst de benodigde bestemmingswijzigingen moeten worden geregeld.

Beleidsterrein 6C Wonen

Doel	Prestatie	
6C1 Hogere kwaliteit en toename van de woningvoorraad	6C1.1 Nota Wonen	✓
	6C1.2 Prestatieafspraken met corporaties	✓
	6C1.3 Regionale woonagenda en woonruimteverdeling	✓
	6C1.4 (Laten) uitvoeren van woningbouwprojecten (inclusief studentenhuisvesting)	⚠
6C2 Opheffen illegale huisvesting	6C2.1 Toezien en handhaven op onrechtmatige bewoning	✓
6C3 Beter leefklimaat in Leiden Noord	6C3.1 Kooiplein	✓
	6C3.2 Van Voorthuysenlocatie	✓
	6C3.3 Groenordhallen e.o.	✓
	6C3.4 Oude Kooi.	⚠
	6C3.5 Programmasturing WOP Leiden Noord	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 6C Wonen

6C1.4 (Laten) Uitvoeren van projecten (inclusief studentenhuisvesting)

Van de in totaal 17 projecten die onder deze prestatie vallen krijgen een aantal geen groen stoplicht.

Oranje stoplicht:

■ *Dieperhout*

Deelplan ROC-locatie is circadrie maanden vertraagd door te late leveranties van bouwmaterialen en aanleg van de openbare ruimte.

■ *Onderzoek nieuwbouw Universiteit Leiden Witte Singel / Doelencomplex*

In het eerste kwartaal van 2018 is de gemeente gestart met het participatietraject voor de ontwikkeling van een stedenbouwkundigplan (SP) en beeldkwaliteitsplan (BKP) Humanities Campus. Dit werd georganiseerd middels klankbordgroepen. Voor het participatietraject en de planvorming was echter meer tijd nodig dan vooraf werd ingeschat. Dit traject is daarom in maart 2019 afgerond. Het college heeft in maart 2019 het besluit genomen het SP en BKP ter inzage te leggen en zal na de inzagetermijn het definitief SP en BKP vaststellen. Daarna volgt de besluitvorming richting de raad. Behandeling in de raad staat gepland in het vierde kwartaal van 2019.

■ *Rijndijk / hoek Haagse Schouwweg*

Vertraging van zes maanden als gevolg van invoering van verklaring van geen bedenkingen door de raad t.b.v. de ter visie legging van het bouwplan en door indiening van zienswijzen.

■ *Turkoois*

Er is vertraging opgetreden omdat partijen geen overeenstemming konden bereiken over de Nota van Uitgangspunten. Inmiddels is de Nota van Uitgangspunten vastgesteld door de Gemeenteraad en wordt gewerkt aan een nieuw bestemmingsplan.

6C3.3 Oude Kooi

De uitvoering zal naar verwachting in september beginnen. Vertraging is ontstaan door een forse stijging van de bouwkosten waardoor de Sleutels nog geen besluit heeft genomen.

3.6.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 6 Stedelijke Ontwikkeling (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
06.01	dekking onttrekking reserve grondexploitaties P6	B	I	-25	-	-	-
	Vorbereidingskrediet Kaasmarkt	L	I	25	-	-	-
06.02	Dotatie reserve Duurzame Verstedelijking	L	S	577	-	-	-
06.03	Claim planschade	L	I	50	-	-	-
06.04	dekking onttrekking reserve grondexploitaties P6	B	S	-151	-	-	-
	Krediet Verbouwing Het Gebouw	B	S	-	-8	-8	-8
		L	S	151	8	8	8
06.05	Energietransitie - aardgasvrije stad	B	S	-250	-	-	-
		L	S	250	-	-	-
06.06	Energietransitie - energiebesparing	B	S	-18	-	-	-
		L	S	18	-	-	-
06.08	Organisatie energietransitie	B	S	-300	-	-	-
		L	S	300	-	-	-
06.10	Marketingbudget Provada	L	I	75	56	-	-
	Dekking, onttrekking reserve grondexploitaties P6	B	I	-75	-56	-	-
06.11	dekking onttrekking reserve grondexploitaties P6	B	I	-50	-	-	-
	Krediet inrichting openbare ruimte Mary Zeldenrustweg 18-18b	L	I	50	-	-	-
06.12	Krediet aanpassen grote zaal De Nobel	B	S	-	-9	-9	-9
		L	S	-	9	9	9
06.13	Krediet vervanging trekkenwand Leidse Schouwburg	B	S	-	-31	-31	-31
		L	S	-	31	31	31
06.14	Krediet verbouwing Nieuwstraat 4 (BplusC)	B	S	-	-6	-6	-6
		L	S	-	6	6	6
06.15	Krediet Verduurzaming vastgoed fase 1	B	S	-	-56	-56	-56
		L	S	-	56	56	56
06.20	dekking onttrekking reserve Leids uitvoeringspr LUBO 2016 P6	B	I	-80	-	-	-
	Regisseur bodem en ondergrond	L	I	80	-	-	-
06.21	Omgevingswet	L	I	200	-	-	-
Totaal				827	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.6.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Claim planschade

Bij de gemeente is een verzoek om tegemoetkoming in planschade ingediend in verband met een planologische wijziging. Het verzoek om tegemoetkoming in planschade is conform de gemeentelijke 'Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade (2008)' ter advisering overgedragen aan een onafhankelijk extern adviseur. Uit het advies blijkt dat de planologische wijziging tot nadeel heeft geleid en daarmee tot een daling van de waarde van de onroerende zaak. De gemeente dient de planschade zelf te betalen, gezien het feit dat de planologische wijziging een gemeentelijk initiatief is geweest. De kosten zijn derhalve onvermijdelijk en bedragen eenmalig € 50.000.

Omgevingswet

In 2016 is een strategie vastgesteld voor de implementatie van de Omgevingswet en zijn middelen ter beschikking gesteld door de raad. Die middelen zijn toen grofweg ingeschat op basis van een aantal sporen. Sinds 2016 is steeds meer duidelijk geworden over de wet die in 2021 in werking moet treden. Onder de vlag van het 'Programma Leiden 2040/ Omgevingswet' wordt gewerkt om de gemeentelijke organisatie klaar te maken voor de Omgevingswet. De inschatting is dat met een combinatie van het nog resterende budget voor 2019 en 2020 van circa € 1,5 miljoen en huidige capaciteit en acties binnen de organisatie het minimale deel van de maatregelen kan worden geïmplementeerd om aan de wet per 1-1-2021 te voldoen. Leiden heeft echter een hoge ambitie wat betreft de ontwikkeling van het Leids Instrumentarium Omgevingswet. Binnen deze bestuursperiode willen college en raad, samen met de stad, enkele prominente kaders ontwikkelen om krachtig sturing te geven aan de duurzame ruimtelijke ontwikkeling van stad en regio. Het gaat o.a. om de doorontwikkeling van de omgevingsvisie, de Leidse bijdrage aan een integrale ruimtelijke visie en uitvoering Hart van Holland en de opstelling van de verschillende gebiedsontwikkelperspectieven (bijv. voor Zuidwest, de Mors, Noord en de Binnenstad). Om deze ambities de komende jaren waar te maken is (deels) structurele capaciteit noodzakelijk (o.a. een strategisch stadsplanoloog en stedenbouwkundige/tekenaar). Voor 2019 betekent dit een aanvullend bedrag van € 200.000. Daarnaast is er nog onduidelijkheid over de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Wanneer meer duidelijkheid is van het Rijk over dit traject zullen de capacitaire en financiële consequenties op de lange termijn voor de organisatie duidelijk worden.

Dotatie reserve Duurzame Verstedelijking

Als gevolg van het vaststellen Intergraal Water Keten Plan (IWKP) in januari 2019 is er een structureel voordeel dat ontstaat in de exploitatie als gevolg van de gewijzigde verantwoording van de vervangingsinvesteringen gemalen en riolering (voor 2019 een bedrag van € 577.069). Dit bedrag wordt conform het besluitpunt bij het raadsvoorstel 'Integraal Waterketenplan (IWKP) 2019-2023 Leidse regio' gedoteerd aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Budgetneutrale wijzigingen:

Vorbereidingskrediet Kaasmarkt

Voor het project Kaasmarkt is in 2016 een projectopdracht vastgesteld met als doel een kwaliteitsverbetering van de Kaasmarkt te realiseren. Enerzijds door het plein te herinrichten en te vergroenen, anderzijds door kleinschalige ontwikkelingen aan de randen mogelijk te maken. Voor de interne plankosten ter voorbereiding naar een kaderbesluit heeft het College vanuit het krediet Plankosten Definitiefase een deelproject geopend. Voor de externe plankosten zoals onderzoeken en adviezen wordt nu voorgesteld om, vooruitlopend op de te openen grondexploitatie, een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 25.000 met als dekking een onttrekking aan de reserve Grondexploitaties.

Krediet verbouwing Het Gebouw

Met woningcorporatie Ons Doel is overeenstemming bereikt over verkoop van de Driftstraat 77 in 2019. De overgebleven/laatste gebruikers in het gebouw Driftstraat 77 betreffen de Onderwijswinkel en het Muziekcentrum. Deze gebruikers moeten worden verplaatst naar Het Gebouw aan het Arubapad 2. Hiervoor moet een verbouwing van enkele lokalen worden gedaan zodat de lokalen geschikt zijn voor de Onderwijswinkel en het Muziekcentrum. Voorgesteld wordt om een krediet van € 151.250 beschikbaar te stellen en de kapitaallasten te dekken uit de verkoopopbrengst van de Driftstraat 77 (de verkoopopbrengst wordt gedoteerd aan de reserve Grondexploitaties en vervolgens overheveld naar de reserve Afschrijvingen Investerings ter dekking van de bijbehorende kapitaallasten van afgerond € 9.000).

Organisatie energietransitie

De afgelopen jaren is de energietransitie vanuit het programmateam Duurzaamheid vormgegeven. In deze fase is er vooral ingezet op het in beeld brengen van de opgave, het aanjagen van de stad om in beweging te komen en bewustwording te creëren. Dit is veelal succesvol geweest. In de komende fase (2019 t/m 2022) zal er een andere strategische koers gevaren moeten worden. De komende fase gaat zich kenmerken door het maken van keuzes, het leren in proeftuinen en het behalen van kleine successen. Om de ingezette acties uit de vorige fase doorgang te laten vinden (o.a. Leiding over Oost, Regionale Energie Strategie, Wijkambassadeurs, vormgeving Leidse Warmtevisie, Leiden Zuidwest Aardgasvrij, Green Deal Verduurzaming Schoolgebouwen) en om komend jaar de opgave energietransitie verder vorm te gaan geven zijn benodigde plankosten noodzakelijk. Het op te stellen uitvoeringsprogramma energietransitie (eind 2019 in de planning) gaat een beter beeld geven van de benodigde uitvoeringsstrategie en de exacte benodigde ambtelijke kosten. Met de benodigde plankosten van € 0,3 miljoen voor het opgaveteam energietransitie zal er in 2019 gewerkt worden met een opgavemanager, opgave-ondersteuner, beleidsmedewerkers en communicatie-/participatiemedewerkers. Het budget van € 0,3 miljoen wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Energietransitie - aardgasvrije stad

In december 2017 is de Leidse Warmtevisie vastgesteld. Deze visie geeft aan dat Leiden in 2050 een aardgasvrije stad is en dat hier wijkgericht aan gewerkt gaat worden. In Leiden Zuidwest is als proeftuin, sinds het begin

van het traject rondom het opstellen van de Leidse Warmtevisie, reeds begonnen met het vormgeven van deze wijkgerichte uitvoering. Dit heeft eind 2017 geleid tot een intentieovereenkomst en begin 2019 vervolgens tot vaststelling van het Plan voor de Warmtevoorziening in stuurgroep Leiden Aardgasvrij (samenwerking van partners op directieniveau) en college. Daarnaast heeft het noodzakelijke lessen over interne en externe samenwerking geleerd. Om voor Zuidwest de volgende fase in te gaan is er nu voor 2019 een aanvullend budget van € 250.000 nodig voor plankosten, enerzijds om studies te doen naar de meeste geschikte tracés voor een warmtenet in de wijk, en anderzijds voor de verdere vormgeving van het project. Het benodigde budget voor plankosten zal worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Energietransitie - energiebesparing

Voor 2019 wordt voorgesteld om een bedrag van € 17.500 beschikbaar te stellen om energiescans bij bedrijven uit te kunnen voeren. De bedrijven worden geholpen om de meest efficiënte en de beste volgorde van de mogelijkheden tot energie besparen in beeld te krijgen. De kans dat men gebruik gaat maken van de Duurzaamheidslening wordt hiermee verder vergroot. Voorgaande trajecten met energiescans (bijvoorbeeld voor het MKB horeca) zorgen voor goede resultaten, meer dan 50% gaat besparingen doorvoeren. Met beperkte kosten kan een grote energiebesparing worden behaald. Het benodigde budget wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Krediet Infra Rhijnvreugd

De huidige situatie rond het kruispunt Hoge Rijndijk – Willem van der Madeweg kent op dit moment veel veiligheids- en afwikkelingsproblemen. Voor een deel is dit mogelijk het gevolg van historische keuzes bij de aanleg van de A4 tunnelbak en de aanleg van het parkeerterrein voor het Matilo-park, en autonome ontwikkelingen. Dit heeft geresulteerd in onveilige in- en uitritten van en naar de percelen aan de Hoge Rijndijk. De Hoge Rijndijk is een hoofdfietsroute en daarnaast een zeer drukke gebiedsontsluitingsweg. Om deze veiligheids- en afwikkelingsproblemen rond het kruispunt op te lossen zijn investeringen nodig ter hoogte van € 1.874.503 (excl. BTW). De bijbehorende kapitaallasten bedragen € 65.608 en worden gedekt uit de reserve Duurzame Verstedelijking. Het oplossen van de verkeersproblematiek is randvoorwaardelijk voor de integrale herontwikkeling van Rhijnvreugd (voor dit doel heeft de gemeente in 2018 zes woningen en de grond van het Rijksvastgoedbedrijf aangekocht). Met de beoogde integrale herontwikkeling van Rhijnvreugd worden circa 46 woningen gerealiseerd, waaronder een groot deel sociaal, en vindt een ruimtelijke en functionele verbetering plaats op een entreelocatie van Leiden.

Marketingbudget Provada

De gemeente Leiden staat jaarlijks op de Provada om zich onder andere te promoten richting marktpartijen voor investeringen in de stad. Het belang van de Provada wordt gevonden in de bekendheid van de stad. We brengen op de beurs Leiden onder de aandacht van marktpartijen, beleggers en investeerders in de vastgoedbranche. Investeringskansen worden vergroot door zichtbaar te zijn, ons netwerk te versterken en we halen trends en marktontwikkelingen op. We willen graag dat deze partijen een positief beeld hebben van het investeringsklimaat in Leiden en op de hoogte zijn van de mogelijkheden. Voorgesteld wordt om voor 2019 een bedrag van € 75.000 en voor 2020 een bedrag van € 56.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken door een onttrekking aan de reserve Grondexploitaties.

Krediet Mary Zeldenrustweg 18-18b

Met woningcorporatie De Sleutels is overeenstemming bereikt over de verkoop van Mary Zeldenrustweg 18-18a. Op deze locatie wil De Sleutels de bestaande gebouwen slopen en 16 sociale wooneenheden voor autistische jongeren met een laag IQ gaan realiseren. Voorgesteld wordt om een krediet van € 50.000 beschikbaar te stellen voor het opstelvrij en bouwrijp maken en dit te dekken door een onttrekking aan de reserve Grondexploitaties.

Krediet renoveren grote zaal De Nobel

De Nobel heeft in oktober 2014 de Marktsteeg 8 in gebruik genomen. Bij de indeling van de nieuwbouw was de voorganger van de Nobel betrokken en is er onder tijdsdruk gekozen voor het huidige ontwerp. Door voortschrijdend inzicht blijkt dat de huidige indeling van de grote zaal niet efficiënt is waardoor de Nobel wil renoveren. Met deze renovatie wil de Nobel het aanbod van programmering verbeteren en de exploitatie van de bar verhogen. Met het nieuwe ontwerp wordt de capaciteit van de zaal vergroot (van 750 naar 800) waardoor de Nobel kwalitatief betere bands kan programmeren. Tevens verwacht de Nobel dat de bar omzet sterk verbetert omdat de bar veel toegankelijker wordt. Voorgesteld wordt om een krediet van € 175.000 (inclusief BTW) beschikbaar te stellen. De kapitaallasten worden gedekt door een jaarlijkse investeringsbijdrage van afgerond € 9.000 die de huurder gaat betalen aan de gemeente.

Krediet vervanging trekkenwand Leidse Schouwburg

De trekkenwand (theater technische hijsinstallatie voor het ophangen en verticaal verplaatsen van lasten) in de Leidse schouwburg is sterk verouderd. De trekkenwand functioneert nog, maar moet op korte termijn worden vervangen. De huurder is daarom genoodzaakt om de trekkenwand met bijbehorend bedieningspaneel te vernieuwen. De trekkenwand is onderdeel van het vastgoed. Voorgesteld wordt om een krediet van

€ 550.000 (inclusief BTW) beschikbaar te stellen (bedieningspaneel € 135.000 en trekkenwand € 415.000). De kapitaallasten worden gedekt door een jaarlijkse investeringsbijdrage van afgerond € 31.000 die de Leidse Schouwburg gaat betalen aan de gemeente.

Krediet verbouwing Nieuwstraat 4 (BplusC)

Op grond van de Uitvoeringsovereenkomst (UVOK) die met BplusC is aangegaan, dient BplusC de huisvesting efficiënter te gaan organiseren met als doel een besparing op de huisvestingslasten te realiseren. Momenteel huurt BplusC vijf panden in de binnenstad van de gemeente Leiden. In overleg met de gemeente is besloten dat BplusC de locatie aan de Oude Vest 45 zal afstoten. De cursussen die daar worden gegeven, worden verplaatst naar de overige panden. De kantoorfuncties van BplusC worden geconcentreerd in de bibliotheek aan de Nieuwstraat 4. Met deze verschuiving van activiteiten wordt er een besparing op de huisvestingslasten van BplusC gerealiseerd van circa € 185.000 per jaar. Om dit te kunnen realiseren in de Nieuwstraat 4 dient er een verbinding gemaakt te worden tussen de voormalige conciërgewoning en de bibliotheek. De conciërgewoning staat leeg maar behoort tot het complex dat BplusC van de gemeente huurt. Op deze manier kan de conciërgewoning worden betrokken bij de bibliotheek waardoor het complex efficiënter kan worden gebruikt en ook beter kan worden verhuurd. Dit is ook een van de doelstellingen van het Beleidskader Vastgoed. Voorgesteld wordt om een krediet van € 130.000 (inclusief BTW) beschikbaar te stellen. De kapitaallasten worden gedekt door een jaarlijkse investeringsbijdrage van afgerond € 6.500 die BplusC gaat betalen aan de gemeente.

Krediet verduurzaming vastgoed fase 1

In fase 1 worden negen gebouwen verduurzaamd. Het merendeel van de werkzaamheden bestaan uit het isoleren van gevels, daken, toepassen van dubbel glas en het aanbrengen van zonnepanelen. Voorgesteld wordt om een krediet van € 2.417.195 beschikbaar te stellen. De kapitaallasten worden gedeeltelijk gedekt uit een bijdrage van de huurders. Hierbij is de reële verwachting dat 75% van de energiebesparing terug wordt gekregen van de huurders middels een huurverhoging van € 55.500 per jaar. Daarnaast moet er wel extra onderhoud worden uitgevoerd aan de nieuwe installaties zoals zonnepanelen (jaarlijks een bedrag van € 17.329). Het restant van de kapitaallasten en het extra onderhoud zal worden gedekt door een onttrekking van € 112.482 aan de reserve Duurzame Verstedelijking.

Regisseur bodem en ondergrond

In het kader van de ordening van alle elementen in de bodem en ondergrond worden verschillende initiatieven ontplooid. Om integraal sturing te geven aan deze (lopende) initiatieven wordt voorgesteld om een regisseur bodem en ondergrond te stellen. Voor 2019 en 2020 bedragen de lasten € 80.000 per jaar die worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Leidse Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond (LUBO).

7

Jeugd en onderwijs

Jeugd en onderwijs

<i>Programmanummer</i>	7
<i>Commissie</i>	Onderwijs en samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Jeugd en onderwijs luidt:

In Leiden krijgen kinderen en jongeren de kans gezond en veilig op te groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen.

Stand van zaken bij de bestuursrapportage:

De uitvoering van de afgesproken prestaties om de doelen te bereiken loopt conform planning, met dien verstande dat vanwege een stijging van de vraag naar jeugdhulp en loon- en prijsontwikkelingen, de beschikbare budgetten voor TWO jeugdhulp voor 2019 niet toereikend zijn.

3.7.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 7A Jeugd

Doel	Prestatie	
7A1 Een krachtige pedagogische samenleving	7A1.1 Betrekken van de jeugd via jeugdparticipatie	✓
	7A1.2 Waarborgen kwaliteit (openbare) speelruimte	✓
	7A1.3 Ondersteunen spelbevordering	✓
7A2 Goede (gebiedsgerichte) ondersteuning en hulp aan jeugd en gezin	7A2.1 Vanuit het CJG uitvoeren Wet Publieke Gezondheid	✓
	7A2.2 Vanuit het CJG organiseren van informatie en advies en opvoedingsondersteuning	✓
	7A2.3 Vanuit het CJG organiseren van jeugdhulp door middel van jeugd & gezinsteams	✓
7A3 Goede specialistische hulp beschikbaar	7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7A Jeugd

7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp

Vanwege een stijging van de vraag naar jeugdhulp en loon- en prijsontwikkelingen zijn de beschikbare budgetten voor TWO jeugdhulp voor 2019 en 2020 -2023 niet toereikend. De (indicatieve) financiële consequenties hiervan bedragen voor de begroting 2019 ca. € 0,95 miljoen nadelig. Voor de doorontwikkeling Jeugdhulp Leidse regio worden voor 2019 projectkosten verwacht ter hoogte van € 0,35 miljoen.

Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Doel	Prestatie	
7B1 Kwalitatief goed en toegankelijk aanbod van kindercentra	7B1.1 Zorg dragen voor voldoende aanbod peuterspeelzaalwerk	✓
	7B1.2 Waarborgen kwaliteit kinderopvang / peuterspeelzalen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

Doel	Prestatie	
7C1 Goede onderwijskansen voor doelgroepkinderen tot twaalf jaar	7C1.1 Waarborgen van aanbod, kwaliteit en deelname aan voor- en vroegschoolse educatie	✓
	7C1.2 Stimuleren hoogwaardig taalaanbod op onderwijskansscholen	✓
	7C1.3 Doen bevorderen van ouderbetrokkenheid bij doelgroepkinderen	✓
7C2 Goede onderwijs-ondersteuning en samenwerking in het onderwijs	7C2.1 Ondersteunen zorg voor leerlingen met specifieke behoeften	✓
	7C2.2 Stimuleren samenwerking en voorzieningen in het onderwijs	✓
7C3 Leidse accenten	7C3.1 Stimuleren van het aanbod waarin leerlingen hun eigen talenten kunnen ontwikkelen in een doorlopende leerlijn	✓
	7C3.2 Stimuleren dat leerlingen worden voorbereid op een internationale samenleving	✓
	7C3.3 Bevorderen van buitenschools leren door samenwerking van onderwijs, bedrijven en instellingen	✓
7C4 Zoveel mogelijk leerlingen worden behouden voor het onderwijs en halen een startkwalificatie	7C4.1 Sturing geven op uitvalcijfers met RMC werkplan en het gericht inzetten van projecten	✓
	7C4.2 Tegengaan verzuim leerplichtigen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

In december 2018 is de Subsidieregeling Voortijdig Schoolverlaters vastgesteld door B&W (18.0576). Deze regeling is op de website van de gemeente Leiden geplaatst en wordt ook op andere manieren onder de aandacht gebracht. Daarmee is er voor aanvragende partijen een transparante regeling op grond waarvan subsidieaanvragen in het kader van de aanpak voortijdig schoolverlaters worden getoetst.

Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

Doel	Prestatie	
7D1 Goede kwantiteit en kwaliteit van onderwijshuisvesting	7D1.1 Realisatie van nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van lesgebouwen en gymnastieklokalen	⚠
	7D1.2 In stand houden van de bestaande gebouwen voorraad door onderhoud en aanpassingen	✓
	7D1.3 Uitvoering van de overige wettelijke taken zoals ozb, schadeherstel en bekostiging gymnastiekonderwijs	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

7D1.1 Realisatie van nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van lesgebouwen en gymnastieklokalen

Door met name de sterk stijgende bouwkosten, maar ook door factoren als stedenbouwkundige inpassingsproblemen en monumentenstatus die niet zijn verdisconteerd in de huidige normkostensystematiek, staat de financiering van scholenbouwprojecten onder druk.

Voor 2019 is de nieuwbouw voor het Leonardo College vertraagd. Deze vertraging is voornamelijk veroorzaakt door het om stedenbouwkundige redenen wijzigen van de perceelsvorm en de daarbij behorende notitie van uitgangspunten. Deze wijziging was noodzakelijk om de ontwikkeling van het gehele gebied bij de Telderskade en Boshuizerkade beter mogelijk te maken.

De vervangende bouw van het scholencomplex aan het Broekplein verloopt minder voorspoedig dan gewenst. De oorzaak hiervan is gelegen in een discussie met de schoolbesturen over stijgende bouwkosten en de vanaf 2020 strengere duurzaamheidsregelgeving. Hierover zijn de partijen nu in gesprek. Om de nieuwbouw te kunnen realiseren moeten leerlingen van deze basisscholen tijdelijk elders worden gehuisvest. Daarvoor worden in de eerste Bestuursrapportage de extra middelen gevraagd.

3.7.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 7 Jeugd en Onderwijs (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
07.01	Tijdelijke huisvesting internationaal georiënteerd basisonderwijs	L	S	724	-	-	-
07.02	Onderwijskansenbeleid (subsidies)	L	I	835	-	-	-
07.04	Leerlingenvervoer	L	S	-200	-	-	-
07.06	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P7	B	I	-1.796	-	-	-
	Stijging kosten regionale Jeugdhulp	L	S	1.796	-	-	-
07.07	Dekking onttrekking reserve afschrijvingen investeringen	B	S	-	-	-41	-41
	Dekking onttrekking reserve economische impulsen Kennist P3	B	I	-1.650	-	-	-
	Storting in reserve afschrijvingen investeringen	L	I	1.650	-	-	-
	Verhoging krediet VMBO Boerhaavelaan	L	S	-	-	41	41
07.08	Dekking onttrekking reserve onderwijshuisvesting	B	S	-150	-	-	-
	Risicomanagement- en versterking uitvoerend vermogen Onderwijshuisvesting	L	S	150	-	-	-
07.09	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P7	B	I	-350	-	-	-
	Projectkosten Jeugdhulp	L	I	350	-	-	-
07.10	It takes a Village to Raise A Child (VRAC)	B	I	-92	-	-	-
		L	I	92	-	-	-
Totaal				1.359	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.7.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Tijdelijke huisvesting IGBO

Voor de tijdelijke huisvesting van de nieuwe school voor het Internationaal georiënteerd basisonderwijs (IGBO) wordt voor het eerste jaar (2019) een éénmalig bedrag geraamd van € 723.580. Dit budget is nodig voor de sloop van de bestaande opstal, het bouwrijp maken, het plaatsen van het schoolgebouw en het inrichten van de omgeving (schoolplein en strook voor halen en brengen).

Onderwijskansenbeleid (subsidies)

Eind 2018 is het nieuwe onderwijskansenbeleid vastgesteld. Dit nieuwe beleid betekent voor een aantal uitvoerende partijen dat zij minder subsidie krijgen dan dat zij gewend waren en hadden aangevraagd. Bijsturen op zo'n korte termijn kan evenwel van hen niet worden gevraagd. Tevens zijn er in de verordening en in de UVOK bepalingen opgenomen die in het lopende jaar niet kunnen worden uitgevoerd met het beperktere budget. 2019 moet worden gezien als overgangsjaar. Daarvoor zullen nog middelen moeten worden toegekend aan de partijen waardoor zij hun bedrijfsvoering op orde kunnen brengen en tegelijkertijd niet in hun voortbestaan worden bedreigd. Voor 2019 stellen we daarom nog circa € 800.000 beschikbaar.

Kredieten onderwijshuisvesting

Door de explosief stijgende bouwkosten staat de financiering van scholenbouwprojecten onder druk en is bijsturing - in overleg met de schoolbesturen - noodzakelijk. De financiering van de lopende scholenbouwprojecten (vervangende nieuwbouw Leonardo College, vervangende nieuwbouw scholencomplex Broekplein en de uitbreiding van de basisschool ELS) kunnen zonder extra financiering niet doorgaan. Om forse uitdijning van de kapitaallasten te voorkomen is dekking gevonden in de aframing van enkele projecten uit het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs (IHP), te weten de renovatie/nieuwbouw van het Vlietland College, de renovatie van het Auris College (De Weerklank), Robijnstraat 100 en gedeeltelijk de renovatie van het Da Vinci College (Kagerstraat 7). De hierdoor vrijkomende middelen zijn voldoende om de extra kapitaallasten als gevolg van de genoemde knelpunten op de lopende projecten te dekken (zie Kaderbrief 2020-2023). Voor de uitbreiding van de basisschool Eerste Leidse Schoolvereniging wordt voorgesteld om in

2019 een aanvullend krediet van € 145.000 beschikbaar te stellen. De jaarlijkse kapitaallasten van € 5.075 zijn als tenvoelver meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023.

Leerlingenvervoer

Door een gunstige aanbesteding in 2018 is er sprake van een structureel voordeel van € 200.000 op de kosten van leerlingenvervoer.

Budgetneutrale wijzigingen:

Regionale Jeugdhulp

Ten behoeve van het oplossen van de knelpunten in het regionale jeugdhulp budget 2019 en 2020 -2023 is door de TWO Jeugdhulp een aantal scenario's ter keuze voorgelegd. Vooruitlopend op besluitvorming hierover is voor de regionale TWO begroting uitgegaan van een verhoging van het budget 2019 met € 2,8 miljoen. Dit extra budget is beschikbaar voor gerichte inzet bij aantoonbare tekorten als gevolg van een volumestijging en/of loon- en prijsontwikkeling. Het aandeel voor Leiden in de € 2,8 miljoen bedraagt circa € 1,2 miljoen. Tevens is een verhoging van de bijdrage aan de RDOG opgenomen voor onderdelen die voorheen via de TWO begroting werden bijgedragen. Deze voordelen zijn al in de ramingen van de jeugdhulp budgetten verwerkt, maar abusievelijk niet in de ramingen voor de bijdragen aan de RDOG (nadeel van € 0,64 miljoen). Voor 2019 wordt het nadeel gedekt door een onttrekking van € 1,8 miljoen aan de reserve Sociaal Domein.

Krediet VMBO Boerhaavelaan

Bij de Kaderbrief 2018-2021 is binnen reserve Economische Impulsen & Kennisstad een bedrag van € 1.650.000 geormerkt voor extra voorzieningen nieuwbouw VMBO Boerhaavelaan. Voorgesteld wordt om bij deze bestuursrapportage dat bedrag te benutten voor het verhogen van het krediet VMBO Boerhaavelaan met € 1.650.000. De afschrijvingslasten van € 41.250 worden gedekt door een onttrekking aan deze reserve Afschrijvingen Investerings (gevoed door een dotatie van € 1.650.000 uit de reserve Economische Impulsen & Kennisstad). De rentelasten van circa € 16.000 komen ten laste van de prestatie geldleningen.

Risicomanagement- en versterking uitvoerend vermogen Onderwijshuisvesting

Op 4 oktober 2018 heeft de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) unaniem aangenomen. Er is een totaal aan investeringen in die periode mee gemoeid van circa € 73 miljoen. Het huidige investeringsprogramma in scholen dat in het Leidse programma is opgenomen, bevat reeds een aantal lopende projecten. Inclusief de reeds lopende projecten gaat het in de huidige coalitieperiode om investeringen van in totaal ongeveer € 100 miljoen. Door het inzetten van een deel de onderwijshuisvestingsreserve en de locatie gebonden middelen uit het IHP voor personele inzet en plankosten komt er een jaarlijks budget van € 150.000 beschikbaar. Hiermee wordt het uitvoerend vermogen vergroot en de risico's beperkt. Voor zover dit budget in enig jaar niet volledig wordt besteed vloeien de middelen terug naar de reserve Onderwijshuisvesting. Tevens wordt een deel van de middelen voor 2019 en 2020 voor de Leidse Educatieve Agenda (LEA) ingezet ten behoeve van de beleidsmatige opgave op het gebied van onderwijshuisvesting.

Projectkosten Jeugdhulp

Voor de doorontwikkeling Jeugdhulp Leidse regio worden voor 2019 en 2020 projectkosten verwacht ter hoogte van € 0,35 miljoen. Deze kosten bestaan onder andere uit: projectleiding, expertisie op het gebied van inkoop, juridisch, financieel en werkbudget. De extra kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Sociaal Domein.

It takes a Village to Raise A Child (VRAC)

Leiden heeft een subsidie-aanvraag van afgerond € 485.000 gedaan voor een Europese subsidie (Interreg) voor de periode 2019 t/m 2022. De subsidie-raming in 2019 bedraagt € 92.000, in 2020 € 179.750, in 2021 € 156.000 en in 2022 € 57.425. De subsidie is inmiddels verleend, maar pas bij een juiste verantwoording in combinatie met de te behalen resultaten zal de subsidie ook daadwerkelijk worden 'verdiend'.

8

Cultuur, sport en recreatie

Cultuur, sport en recreatie

<i>Programmanummer</i>	8
<i>Commissie</i>	Onderwijs en Samenleving, Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Werk, Inkomen, Economie & Cultuur Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Bestuur, Veiligheid en Handhaving Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte

De missie van het programma Cultuur, sport en recreatie luidt:

Cultuur, cultuurhistorie, sport en evenementen zijn van grote waarde voor de versterking van de positie van Leiden in de regio Randstad. Bovendien zijn sport, recreatie, evenementen en cultuur, belangrijk voor de sociale structuur van de stad. Het aanbod van voorzieningen zal toegankelijk zijn om de ontwikkeling en ontspanning van inwoners te verzekeren en onderscheidend om de centrumfunctie voor bezoekers te benutten.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

3.8.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 8A Cultuur

Doel	Prestatie	
8A1 Cultuur heeft een breed en divers aanbod met meer kwaliteit en vernieuwing; musea en podia zetten Leiden nationaal en regionaal op de kaart	8A1.1 Doen aanbieden van een breed en divers kunst- en cultuurprogramma door de gesubsidieerde kunst- en cultuurinstellingen; verbeteren van het aanbod met (pop)muziek en film	✓
	8A1.2 Exploitatie Museum de Lakenhal	✓
	8A1.3 Restauratie en nieuwbouw Museum de Lakenhal	✓
8A2 Culturele levendigheid en culturele identiteit van de (binnen)stad	8A2.1 Doen bevorderen van de culturele levendigheid van de (binnen)stad door met de gemeentelijke en/of gesubsidieerde kunst- en cultuurinstellingen afspraken te maken over: 1. het gebruik van stad als podium, 2. het ontwikkelen van het Cultuurkwartier als kloppend hart, 3. het verbinden van cultuur met kennis en historie, 4. het aangaan van partnerschappen met andere sectoren	✓
	8A2.2 Meer plek en aandacht creëren voor beeldende kunst in de openbare ruimte	✓
	8A2.3 Beschikbaar stellen van incidentele subsidie voor bijzondere kunst- en cultuurprojecten en -initiatieven	✓
8A3 Cultuur (ver)bindt en ontwikkelt talenten en activiteiten die passen bij Leiden, Stad van ontdekkingen	8A3.1 Doen aanbieden van een breed en diverse cultuureducatief programma door de gemeentelijke en/of gesubsidieerde kunst- en cultuureducatie-instellingen	✓
	8A3.2 Afspraken maken met de gemeentelijke en/of gesubsidieerde kunst- en cultuureducatie-instellingen over: 1. speciale aandacht voor de ontdekking en ontwikkeling van talent en 2. speciale aandacht voor jongeren, kenniswerkers en expats	✓
	8A3.3 Bevorderen van een productieklimaat waarin makers en amateurkunst zichtbaar zijn in de stad	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8A Cultuur

8A1.3 Restauratie en nieuwbouw Museum de Lakenhal

Museum De Lakenhal staat in het teken van de heropening op 20 juni, na 2,5 jaar van restauratie, uitbreiding, herinrichting en diverse andere aanpassingen. Daarnaast wordt hard gewerkt aan het realiseren van de Jonge Rembrandttentoonstelling die 2 november opent voor drie maanden. Het museum en de depots worden ingericht, het interieur vernieuwd, terwijl de laatste opleverpunten weggewerkt worden. Met het vernieuwde museum wordt het Publieksplan omgezet in onder andere educatieve programma's, digitale communicatie, fondsenwerving, marketing en evenementen.

Beleidsterrein 8B Cultureel erfgoed

Doel	Prestatie	
8B1 Het Leids verleden wordt duurzaam ingezet als onderscheidende kracht: kennis en collecties op het gebied van cultureel erfgoed zijn bruikbaar voor diverse groepen en het cultureel erfgoed wordt behouden voor toekomstige generaties. Leiden staat met al haar erfgoedkennis en -collecties nationaal en internationaal aan de top (ambitie I); Leiden wil haar historische omgevingskwaliteit behouden, benutten en versterken voor een aantrekkelijke, vitale en toekomstbestendige stad (ambitie II); Leiden bruist van erfgoedbeleving voor en door bewoners en bezoekers (ambitie III).	8B1.1 Exploitatie en beheer Erfgoed Leiden en Omstreken	✓
	8B1.2 Exploitatie en beheer Molen de Valk	⚠
	8B1.3 Toezicht en handhaven monumenten	✓
	8B1.4 Uitvoeren erfgoedbeleid met partners	✓

Op 28 maart 2019 was Leiden – als gevolg van het winnen van de BNG erfgoedprijs in 2018 - gastheer voor het jaarlijkse, landelijke erfgoed Symposium. Tijdens dit succesvolle symposium (georganiseerd door Erfgoed Leiden en Omstreken) met de titel *Hoe laat je erfgoed tellen?* hebben de ruim 200 bezoekers kennis gemaakt met diverse facetten van het Leidse erfgoed. Ook de digitale reconstructie van het geboortehuis van Rembrandt werd hier gepresenteerd. Leiden heeft het stokje nu overgedragen aan de nieuwe winnaar.

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 8B Cultureel erfgoed

8B1.2 Exploitatie en beheer Molen de Valk

Molen de Valk is van 1 januari tot en met 14 maart 2019 gesloten geweest omdat de entree is gerenoveerd. Sinds 15 maart is het museum weer toegankelijk voor publiek. Op 8 april worden de nieuwe audiovisuele presentatie en de vernieuwde entree in gebruik genomen. De tijdelijke sluiting betekent dat inkomsten de eerste 2,5 maanden achtergebleven zijn, weliswaar laagseizoen, maar het is nog niet te voorspellen of en welke impact dit op het bezoekerstotaal van 2019 gaat hebben.

Beleidssterrein 8C Sport

Doel	Prestatie	
8C1 Leiden zorgt voor voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen	8C1.1 Exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties (sporthallen, zwembaden, sportvelden, tennisbanen en overige sportaccommodaties)	✓
	8C1.2 Uitvoering geven aan het sportaccommodatieplan v.w.b. de jaarschijf 2017	✓
8C2 Leiden ondersteunt haar sportverenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportfunctie ook een maatschappelijke functie vervullen	8C2.1 Ondersteunen van sportverenigingen	✓
8C3 Leiden stimuleert dat alle inwoners meer sporten en bewegen	8C3.1 Organiseren van kennismakingscursussen	✓
	8C3.2 Stimuleren en faciliteren van sportevenementen (Marathon, Singelloop) door subsidiëring	✓
	8C3.3 Verstrekken van sportstimuleringsubsidies	✓
	8C3.4 Ondersteunen en faciliteren topsport	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 8C Sport

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 8D Recreatie

Doel	Prestatie	
8D1 Voldoende recreatieve mogelijkheden voor Leidenaren	8D1.1 Beheer en exploitatie van Jeugddorp Zuid-West	✓
	8D1.2 Beheer en exploitatie van volkstuinen	✓
	8D1.3 Verstrekken van subsidie aan amateurtuinders	✓
8D2 Voldoende onderscheidende evenementen ter versterking van de levendigheid in de stad, het aantrekken van extra bezoekers en versterking van de lokale economie	8D2.1 Evenementencoördinatie	✓
	8D2.2 Be/afhandelen van aanvragen evenementenvergunning	✓
	8D2.3 Ondersteunen van de drie grootschalige en overige evenementen	✓
	8D2.4 Verstrekken van evenementensubsidie	✓
	8D2.5 Meerjarige resultaatafspraken met organisatoren van identiteitversterkende evenementen	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 8D Recreatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.8.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 8 Cultuur, sport en recreatie (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
08.11	Voorziening bijdrage derden Museum De Lakenhal	B	I	-1.000	-	-	-
		L	I	1.000	-	-	-
08.12	Reserve Pieterskerk	B	S	-589	-	-	-
Totaal				-589	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.8.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Reserve Pieterskerk

De reserve Pieterskerk heeft als bestedingsdoel de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten van de bij stichting Pieterskerk geactiveerde investering in de restauratie van de Pieterskerk. In 2020 moet het restant van de lening in een keer worden afgelost ten laste van deze reserve. Als gevolg van de renteherziening in 2017 en een geactualiseerde berekening kan incidenteel een bedrag van € 588.667 uit deze reserve vrijvallen.

Budgetneutrale wijzigingen:

Subsidie Stichting IJshal

Aan de Stichting IJshal is in 2012 middels een amendement (RB12.0118 / A120118/1) een toezegging gedaan dat zij tot aan de renovatie van de huidige ijshal jaarlijks een subsidie ontvangen van € 100.000. De renovatie was eerder gepland dan de nieuwbouw IJshal met als gevolg dat vanaf 2019 geen subsidie voor de Stichting IJshal is geraamd in de meerjarenbegroting. Voorgesteld wordt om de subsidie voor 2019 alsnog te ramen en dit te dekken door een bedrag van € 100.000 dat is opgenomen voor onverwachte kosten tot aan nieuwbouw IJshal. Met deze subsidie kan de Stichting IJshal het noodzakelijke onderhoud aan de bestaande hal en eventuele calamiteiten door achterstallig onderhoud zelf uitvoeren.

Voorziening bijdrage derden Museum De Lakenhal

Een ontvangen legaat van € 1,0 miljoen zal worden gedoteerd aan de voorziening bijdrage derden Museum De Lakenhal. Het legaat is bestemd voor o.a. educatieve doeleinden en presentaties.

9

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

Programmanummer	9
Commissie	Onderwijs en Samenleving
Portefeuille(s)	Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn

De missie van het programma Maatschappelijke ondersteuning luidt:

De gemeente Leiden wil een stad zijn waarin alle mensen, inclusief die met een zorgbehoefte, actief kunnen participeren en zelf de regie in handen hebben bij de wijze waarop hun zorgbehoefte wordt vervuld. Het gemeentelijke beleid is gericht op het activeren van mensen om hen in staat te stellen zelf deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast organiseren we een vangnet voor de ondersteuning van zeer kwetsbare burgers die onvoldoende in staat zijn om voor zichzelf te zorgen.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

Het programma Sterke Sociale Basis (vastgesteld B&W 19.0017, financiering RV19.0005) is in volle gang. Om de bestaande subsidierelaties tegen het licht te kunnen houden, is een groot aantal subsidierelaties opgezegd per 1 januari 2020. Het participatietraject met partijen in de stad om te komen tot een hernieuwde samenhangende sterke sociale basis is van start gegaan.

Op het terrein van Sport en Gezondheid heeft het College in maart (B&W 19.0121) een nieuw beleidskader sport en gezondheid 2019-2023 'Samen maken de stad gezond en actief' voor inspraak vrijgegeven.

Ten aanzien van de maatwerkvoorzieningen Wmo constateren we een groei in het aantal cliënten dat ondersteuning de vorm van begeleiding en dagbesteding nodig heeft. Dit zorgt na 2018 ook in 2019 voor een financieel nadeel.

Bij huishoudelijke ondersteuning is sinds 1 januari 2019 de aanzuigende werking vanwege de invoering van het abonnementstarief zichtbaar. In de eerste drie maanden van 2019 zien we een forse extra toename aan cliënten. Dit zal in 2019 financiële effecten hebben.

De afgelopen periode is in de regio hard gewerkt aan het realiseren van de huisvesting van cliënten uit de maatschappelijke opvang in de gemeente van herkomst. Het resultaat is dat de tijdelijke opvang in gebouw C per 1 april 2019 gesloten kon worden.

Per 1 januari 2019 heeft Veilig Thuis nieuwe taken gekregen. Aantrekken van nieuwe medewerkers is lastig door krappe arbeidsmarkt en het lukt nog steeds niet om taken binnen de gestelde tijd uit te voeren. In juli 2019 wordt het rapport van een onderzoek naar effectiviteit van Veilig Thuis en de lokale teams regionaal bestuurlijk gesproken.

3.9.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 9A Sociale binding en participatie

Doel	Prestatie	
9A1 Sociale binding en participatie van inwoners is hoog	9A1.1 Doen organiseren van een passend voorzieningenaanbod dat aansluit op de sociale situatie van de wijk	⚠
	9A1.2 Doen organiseren van activiteiten die maatschappelijke participatie bevorderen en sociaal isolement voorkomen	✓
	9A1.3 Doen bevorderen van cliëntbetrokkenheid en publieksparticipatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning	✓
	9A1.4 Opdracht geven voor het uitvoeren van de vijf basisfuncties voor lokale ondersteuning van vrijwilligerswerk	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9A Sociale binding en participatie

9A1.1 Doen organiseren van een passend voorzieningenaanbod dat aansluit op de sociale situatie van de wijk

Het programma Sterke Sociale Basis is vastgesteld door het college en de financiering is beschikbaar gesteld door de raad. Een groot aantal subsidierelaties zijn opgezegd per 1 januari 2020. Het participatietraject om te komen tot een samenhangende sterke sociale basis in de stad is van start gegaan.

Beleidsterrein 9B Preventie

Doel	Prestatie	
9B1 Burgers zijn zelfredzaam mogelijk	9B1.1 Organiseren van een samenhangend aanbod van informatieverstrekking, advies en cliëntondersteuning	✓
9B2 Gezondheidsproblemen worden voorkomen	9B2.1 Uitvoeren van wettelijke taken basisgezondheidszorg	✓
	9B2.2 Uitvoeren van regionaal en lokaal gezondheidsbeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9B Preventie

9B2.1 Uitvoeren van wettelijke taken basisgezondheidszorg

Per 1 januari 2019 heeft Veilig Thuis (VT) nieuwe taken gekregen. Aantrekken van nieuwe medewerkers is lastig door krappe arbeidsmarkt en het lukt nog steeds niet om taken binnen de gestelde tijd uit te voeren. Budget blijft een punt van zorg. In juli 2019 wordt het rapport van een onderzoek naar effectiviteit van VT en de lokale teams regionaal bestuurlijk gesproken.

Beleidsterrein 9C Ondersteuning

Doel	Prestatie	
9C1 Integraal zorg en ondersteuning op maat	9C1.1 Organiseren toegang zorg en welzijn door middel van sociale wijkteams	✓
9C2 Mensen met een beperking zijn in staat zelfstandig te leven	9C2.1 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van algemene Wmo-voorzieningen	✓
	9C2.2 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van maatwerk Wmo-voorzieningen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9C Ondersteuning

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

Doel	Prestatie	
9D1 Stabiele leefsituatie voor kwetsbare groepen	9D1.1 Uitvoering geven aan preventie en herstel t.a.v. verslaving en dak- en thuisloosheid	✓
	9D1.2 Uitvoering geven aan toeleiding naar zorg van mensen met verslavings- en psychiatrische problematiek en begeleiding van ex-gedetineerden en vreemdelingen in nood	✓
	9D1.3 Uitvoering geven aan opvang en huisvesting van kwetsbare groepen	✓
	9D1.4 Uitvoering geven aan beschermd wonen	✓
9D2 Verminderen van (de gevolgen van) huiselijk geweld	9D2.1 Uitvoering geven aan maatregelen die het voorkómen van geweld in huiselijke kring, het stoppen van geweld en het herstel van veiligheid in het huishouden of gezin bevorderen	✓
	9D2.2 Uitvoering geven aan opvang van slachtoffers van geweld in huiselijke kring	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.9.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 9 Maatschappelijke ondersteuning (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
09.01	Bijsturing sociaal domein	L	I	400	-	-	-
			S	-400	-	-	-
09.03	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	B	S	-787	-	-	-
	Groepsbegeleiding	L	S	787	-	-	-
09.04	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	B	S	-1.104	-	-	-
	Huishoudelijke ondersteuning	B	S	-150	-	-	-
		L	S	1.254	-	-	-
09.05	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	B	S	-1.778	-	-	-
	Individuele begeleiding	L	S	1.778	-	-	-
09.06	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	B	S	-500	-	-	-
	Plankosten sociaal domein	L	S	500	-	-	-
09.09	Dekking onttrekking reserve budgetoverheveling	B	S	-	-75	-	-
	Project DOOR	L	S	-75	75	-	-
	Project DOOR, budgetoverheveling	L	S	75	-	-	-
Totaal				-	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.9.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Niet van toepassing.

Budgetneutrale wijzigingen:

Het merendeel van onderstaande wijzigingen zijn budgetneutraal gemaakt door het inzetten van de reserve Sociaal Domein omdat bijsturing op korte termijn niet mogelijk is. Bijsturingsmaatregelen kunnen genomen worden, maar zullen op zijn vroegst effectief zijn vanaf 2020. Onderstaande wijzigingen zijn in de meeste gevallen structureel. Bijsturing zal een plek krijgen in Kaderbrief 2020-2023.

Huishoudelijke ondersteuning

Het aantal personen dat een beroep doet op huishoudelijke ondersteuning neemt toe. Een deel van de toename wordt veroorzaakt door het abonnementstarief, dat per 1-1-2019 door het Rijk is ingevoerd. Het abonnementstarief is voor velen goedkoper dan de eerder opgelegde eigen bijdrage. In het eerste kwartaal van 2019 zijn er 148 nieuwe gebruikers bij gekomen. Vanaf april wordt rekening gehouden met een constante groei van 18 nieuwe gebruikers per maand. Dat is gelijk aan het gemiddelde over de periode april t/m december 2018. Het gemiddelde tarief over de eerste periode van vier weken in 2019 bedraagt € 251. In de Tweede Kamer is unaniem een motie aangenomen dat als gemeenten nadeel ondervinden van het abonnementstarief dat gemeenten daarvoor worden gecompenseerd door het Rijk. Daarnaast wordt nog gerekend op een incidentele hogere eigen bijdrage in 2019 van € 150.000. Door het abonnementstarief daalt de eigen bijdrage vanaf 2019, maar doordat de eigen bijdragen op kasbasis worden verantwoord, zullen de nog in 2018 opgelegde eigen bijdragen zorgen voor een incidentele meeropbrengst. In 2019 zal de reserve Sociaal Domein worden ingezet om het tekort van per saldo € 1.104.266 te dekken.

Individuele begeleiding

Het aantal personen dat een beroep doet op individuele begeleiding neemt toe. In het eerste kwartaal van 2019 zijn er 69 nieuwe gebruikers bij gekomen. Vanaf april wordt rekening gehouden met een constante groei van 15 nieuwe gebruikers per maand. Het gemiddelde tarief over de eerste periode van vier weken in 2019 bedraagt € 349. Naar verwachting zal de mei-circulaire zorgen voor aanvullende dekking. In 2019 zal de reserve Sociaal Domein worden ingezet om het tekort van per saldo € 1.778.096 te dekken.

Groepsbegeleiding

Het aantal personen dat een beroep doet op groepsbegeleiding neemt toe. In het eerste kwartaal van 2019 zijn er 36 nieuwe gebruikers bij gekomen. Vanaf april wordt rekening gehouden met een constante groei van 5 nieuwe gebruikers per maand. Het gemiddelde tarief over de eerste periode van vier weken in 2019 bedraagt € 503. Naar verwachting zal de mei-circulaire zorgen voor aanvullende dekking. In 2019 zal de reserve Sociaal Domein worden ingezet om het tekort van € 787.424 te dekken.

Plankosten sociaal domein

Naast plankosten in het fysieke domein zijn er ook plankosten in het sociaal domein. De maatschappelijke opgaven in het sociaal domein kunnen niet met de huidige formatie worden uitgevoerd. De extra bezetting kost in 2019 € 500.000 en zal worden gedekt uit de reserve Sociaal Domein (in 2018 zijn deze kosten gedekt uit het transformatiebudget).

Subsidie ExposeYour

Samenwerkingsverband ExposeYour verbindt en faciliteert de samenwerking van partijen voor en door jongeren in een kwetsbare positie tussen 16 en 27 jaar. Een structurele subsidie van € 150.000 is noodzakelijk om de doelstellingen als verwoord in de notitie 'voor alle jongeren perspectief' verder gestalte te geven. Tot op heden was er geen structurele subsidie voor ExposeYour. De wens bestaat om de activiteiten die dit samenwerkingsverband voor en door jongeren in de leeftijd tussen 16 en 27 jaar structureel te maken. ExposeYour heeft de afgelopen jaren bewezen een belangrijke rol te vervullen in de stad als het gaat om het bij elkaar brengen, verbinden en versterken van de onderlinge samenwerking tussen partijen die werken met deze doelgroep. Door haar netwerkfunctie vervult ExposeYour bovendien een belangrijke functie in een effectieve toeleiding van jongeren naar passende hulp/ondersteuning. Deze samenwerking draagt niet alleen bij aan de doelstellingen als verwoord in de notitie 'Voor alle jongeren perspectief', maar ook aan de transformatieopgave en de 'beweging naar voren'. Voor 2019 wordt het budget Doorontwikkeling Sociaal Domein ingezet als dekking, dat gedekt wordt uit de reserve sociaal domein. Vanaf 2020 moet dekking worden gevonden binnen het financiële kader van het programmaplan Sterke sociale basis.

Piëzo-methodiek

Vanuit de Transformatie is het project inzet PiëzoMethodiek erop gericht inclusie te bevorderen en samen met vrijwilligers en organisaties een stadsdekkend en breed gespreid netwerk op te bouwen dat aansluit bij de wijkaanpak. Inzet van de PiëzoMethodiek betekent meer mensen laten participeren in activiteiten, vrijwilligerswerk en werk, minder mensen uitkeringsafhankelijk maken en minder mensen een beroep laten doen op WMO-voorzieningen. De borging en uitrol van de PiëzoMethodiek vanuit het coördinerend EpiCentrum heeft nog niet voldoende stadsbreed gestalte gekregen in 2018. Er werken nu vier organisaties met de PiëzoMethodiek en alleen al in EpiCentrum Slaaghwijk zijn 600 deelnemers in 1 of meer fases geactiveerd. Het is nodig om de coördinerende rol vanuit locatie EpiCentrum Slaaghwijk in 2019 te continueren door uitbreiden en bestendigen Piëzo-netwerk, deskundigheidsbevordering (voorzien in behoefte uitrolorganisaties en toerusten van Piëzomedewerkers en -vrijwilligers) en MBO-onderwijs te faciliteren. Voorgesteld wordt om voor de voortzetting in 2019 € 120.000 beschikbaar te stellen dat wordt gedekt uit het budget Doorontwikkeling Sociaal Domein, dat gedekt wordt uit de reserve Sociaal Domein. Vanaf 2020 moet dekking worden gevonden binnen het financiële kader van het programmaplan Sterke sociale basis.

Project DOOR

Project DOOR, uitgevoerd door Libertas, gaat de wijken in en vraagt bijstandsgerechtigden of ze mee willen doen aan een activiteit in het Huis van de Buurt, vrijwilligerswerk willen doen of een buurman willen helpen. Hiermee klimt men op de participatieladder, neemt de kans op zelfredzaamheid toe en de kans op bijstandsafhankelijkheid af. Het project wordt voortgezet t/m 2020 en wordt geraamd op € 150.000 per jaar. De subsidie wordt bekostigd voor 50% uit programma 9 en voor 50% uit programma 10. De subsidie wordt verstrekt vanuit programma 10 (een bedrag van € 150.000 moet worden overgeheveld van programma 9 naar 10). De € 150.000 uit programma 9 is afkomstig uit het voormalige transformatiebudget. De € 150.000 uit programma 10 maakt deel uit van het Participatiebudget.

Verplaatsen woningen statushouders

In juni 2016 heeft het College drie locaties vastgesteld die met voorrang ontwikkeld zullen worden voor tijdelijke woningen voor een mix van statushouders, mensen uit de bijzondere doelgroepen en regulier woningzoekenden. Er is een intentieovereenkomst gesloten met woningcorporatie Ons Doel, waarbij er voor een periode van 3 jaar tijdelijke woningen zijn geplaatst aan de Sumatrastraat, waarna op de betreffende locatie nieuwbouw zal volgen. De gemeente heeft zich verplicht om een andere locatie voor de woningen voor statushouders beschikbaar te stellen. De gemeente Leiden is verantwoordelijk voor het bouw- en woonrijp maken van de nieuwe locatie en voor het aanbrengen van een fundering voor de te plaatsen woningen. De benodigde onderzoeken zoals bodemonderzoek, KLIC, archeologisch onderzoek, flora- en fauna vallen onder verantwoordelijkheid van de gemeente. In overleg met Stedelijke Ontwikkeling wordt gezocht naar een geschikte locatie. Voorgesteld wordt om een krediet van € 347.339 beschikbaar te stellen voor het verplaatsen van 16 tijdelijke woningen. Als dekking wordt € 255.000 onttrokken uit de voorziening Huisvesting

Statushouders. Deze voorziening is getroffen bij het raadsbesluit over de Tweede Bestuursrapportage 2016 (RV16.0100). Daarnaast wordt € 80.000 gedekt door een bijdrage van woningstichting Ons Doel, als vastgelegd in de Realisatieovereenkomst Huisvesting Statushouders en Bijzondere Doelgroepen Sumatrastraat. Per abuis is in 2016 het bedrag van € 12.339 voor opruimen van de locatie toegevoegd aan het krediet Huisvesting Vergunninghouders Sumatrastraat dat bestemd was voor het plaatsen van de woningen. Betreffend krediet en de bijbehorende bijdrage uit de exploitatie worden nu verlaagd met € 12.339.

Bijsturing Sociaal Domein

De kostenstijgingen in het sociaal domein zijn zeer uitdagend te noemen. In de komende meicirculaire zal het accres, de vergoeding voor volume- en loon/prijsontwikkelingen, bekend worden gemaakt. Na analyse van de meicirculaire ontstaat een goed beeld van de bijsturingsopgave. Er is immers afgesproken om neutraal uit te komen binnen het gedefinieerde sociaal domein. Voor 2019 wordt nu € 0,4 miljoen aan accres (gerelateerd aan de omgevingadressendichtheid) gedoteerd aan de reserve Sociaal Domein.

10

Werk en inkomen

Werk en inkomen

<i>Programmanummer</i>	10
<i>Commissie</i>	Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Werk, Inkomen, Economie & Cultuur Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Werk en inkomen luidt:

De gemeente Leiden stimuleert haar inwoners om door werk zelfstandig in het bestaan te voorzien, bevordert maatschappelijke participatie en biedt waar nodig een financieel vangnet.

Stand van zaken bij Bestuursrapportage

De uitvoering van de afgesproken prestaties om de doelen te bereiken loopt conform planning.

3.10.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 10A Arbeidsparticipatie

Doel	Prestatie	
10A1 Leidenaren hebben werk en zijn daardoor minder uitkeringsafhankelijk	10A1.1 Inzetten van re-integratie en participatievoorzieningen	✓
	10A1.2 Aanbieden volwasseneneducatie	✓
	10A1.3 Inzetten project Jongeren op de Arbeidsmarkt (Project JA)	✓
10A2 Mensen met loonwaarde onder het wettelijk minimumloon werken zo regulier mogelijk	10A2.1 Inzetten sociale werkvoorziening	✓
	10A2.2 Inzetten beschut werk	✓
	10A2.3 Inzetten loonkostensubsidie	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 10A Arbeidsparticipatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Doel	Prestatie	
10B1 Minima doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement	10B1.1 Uitvoeren declaratieregeling en behandelen aanvragen overige participatie bevorderende voorzieningen	✓
10B2 Armoedebestrijding	10B2.1 Behandelen aanvragen individuele bijzondere bijstand en individuele inkomensvoorziening	✓
	10B2.2 Verstrekken (bijdrage in) premie Collectieve Ziektekostenverzekering Minima	✓
	10B2.3 Verstrekken tegemoetkoming kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie	✓
	10B2.4 Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	✓
	10B2.5 Subsidies minimabeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 10C Inkomensvoorzieningen

Doel	Prestatie	
10C1 Leidenaren (18 t/m AOW-leeftijd) voor wie een financieel vangnet nodig is, ontvangen inkomensondersteuning	10C1.1 Behandelen aanvragen en beheer uitkeringen Participatiewet, loaw, loaz, Bbz- inkomensvoorzieningen	✓
	10C1.2 Uitvoeren fraudepreventie en opsporen uitkeringsfraude	✓
	10C1.3 Uitvoeren terugvordering en verhaal	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 10C Inkomensvoorzieningen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 10D Schuldhelpverlening

Doel	Prestatie	
10D1 Het ontstaan dan wel escalatie van problematische schuldensituaties is voorkomen	10D1.1 Uitvoeren van budgetbeheer, stabilisatietrajecten en overige preventieve maatregelen	✓
10D2 Problematische schuldensituaties zijn beheersbaar gemaakt en (zo mogelijk) opgelost	10D2.1 Uitvoeren schuldhelpverlening	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10D Schuldhelpverlening

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.10.2 Financiële afwijkingen begroting 2019

Programma 10 Werk en Inkomen (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
10.01	Vroegsignalering	L	I	-189	-	-	-
	Vroegsignalering, bijdrage	B	I	189	-	-	-
10.02	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domeins P10	B	I	-902	-	-	-
	Minimabeleid/bijzondere bijstand	B	I	37	-	-	-
		L	I	865	-	-	-
10.04	Dekking onttrekking reserve DZB Reserve zachte landing rijksbez. Wsw	B	I	-500	-	-	-
	Leerwerkbedrijf (DZB)	L	S	500	-	-	-
10.05	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domeins P10	B	I	-425	-	-	-
	Implementatie Suite sociaal domein 2e fase	L	I	425	-	-	-
10.06	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domeins P10	B	I	-200	-	-	-
	ESF-project Leidse inburgering	L	I	200	-	-	-
10.11	Bijstand (BUIG)	B	I	-1.000	-	-	-
Totaal				-1.000	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.10.3 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Bijstand (BUIG)

In april heeft het ministerie van SZW het voorlopige BUIG-budget 2019 neerwaarts bijgesteld. Het budget wordt structureel verlaagd met € 1,7 miljoen. Eind september zal SZW het definitieve BUIG-budget 2019 vaststellen. Het beschikbare uitgavenbudget voor de bijstand bestaat uit het rijksbudget plus een gemeentelijke bijdrage. Op basis van de uitgaven t/m april wordt een incidenteel voordeel van € 2,7 miljoen op de bijstandsuitgaven verwacht in 2019. Per saldo ontstaat een incidenteel voordeel van € 1,0 miljoen in 2019. Het uitgavenbudget vanaf 2020 wordt verlaagd met € 1,7 miljoen.

Budgetneutrale wijzigingen:

Vroegsignalering

Bij de start van het schuldhelpverleningsproject vroegsignalering was gehoopt op een bijdrage van de woningcorporaties van in totaal € 189.086. Deze bijdrage zal in 2019 niet worden ontvangen. Baten en lasten worden nu budgetneutraal afgeraamd.

Minimabeleid/bijzondere bijstand

Bij het opstellen van de programmabegroting 2019 werd er vanuit gegaan dat de declaratieregeling per 2019 zou zijn afgeschaft. Later in het proces is besloten om de declaratieregeling te verlengen met een half jaar (een extra last van € 750.000). Daarnaast nemen de kosten voor sociaal-medische kinderopvang en bewindvoering toe. De overige kosten bijzondere bijstand in het eerste kwartaal van 2019 zijn gedaald, net als de uitvoeringskosten (als gevolg van het afschaffen van de declaratieregeling per 1 juli 2019). Er wordt voor 2019 nog rekening gehouden met € 60.000 aan bovenformatieve kosten. Het tekort voor 2019 wordt per saldo ingeschat op € 0,9 miljoen. Omdat minimabeleid/bijzondere bijstand onderdeel uitmaakt van het sociaal domein en er geen bijsturing mogelijk is voor het jaar 2019 zal het tekort worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Sociaal Domein.

Implementatie Suite sociaal domein 2e fase

De kosten van de implementatiefase van de Suite sociaal domein zijn nu beter in beeld. In 2018 was reeds € 338.000 opgenomen voor de 1e fase. Voor de 2e fase is een bedrag van € 425.000 nodig. Het budget wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve Sociaal Domein. De suite zal na volledige implementatie de uitkerings-, de schuldhulpverlenings- en de WMO-administratie bevatten.

Leerwerkbedrijf (DZB)

Als ambitie is de geraamde omzet bij het Leerwerkbedrijf aanzienlijk verhoogd. Dit is mede ingegeven door verbeteringen in de bedrijfsvoering, door de huidige gunstige economische ontwikkelingen en doordat steeds meer organisaties zich willen profileren als een maatschappelijk verantwoorde onderneming. Wij onderhandelen voortdurend met onze opdrachtgevers over het rendement. Dankzij een nieuwe opdrachtgever kunnen wij bestaande capaciteit (m2) inzetten die de afgelopen jaren onbenut is gebleven. Daarnaast wordt in 2020 een eenmalige opbrengst verwacht van € 270.000 als compensatie voor de in afgelopen jaren uitbetaalde transitievergoeding aan WSW-personeel. Personeel dat als gevolg van arbeidsongeschiktheid wordt ontslagen, heeft namelijk vanaf 1 januari 2015 recht op een transitievergoeding. Deze door DZB uitbetaalde vergoedingen, worden door het UWV met terugwerkende kracht gecompenseerd, uitgegaan wordt van 50%. Tevens zijn de lasten en baten binnen het Leerwerkbedrijf geactualiseerd die samenhangen met de verwachte omvang van de verschillende doelgroepen. Sinds de Participatiewet stromen geen WSW'ers meer in. Personen uit de andere doelgroepen worden via de Stichting Participatiewerk Regio Leiden gedetacheerd bij het Leerwerkbedrijf. Deze instroom ligt lager dan in 2015 gepland en veel lager dan de uitstroom van WSW'ers, waardoor de bedrijfsvoering onevenwichtig wordt. Om dit te voorkomen wordt vanaf 2020 ingezet op instroom van personen (60 fte's) door de doelgroepen te verbreden. Ook wordt in de periode 2019 tot en met 2022 een jaarlijks budget van € 500.000 geraamd voor innovatieve projecten. Deels betreft dit projecten gericht op een verdere optimalisering van de bedrijfsvoering. Daarnaast doen we onderzoek naar en de invoering van technologische hulpmiddelen. De gedachte hierbij is dat bijvoorbeeld personen met een jaarlijkse verminderde gezondheid langer inzetbaar blijven. Of de begeleiding bij de bediening van apparatuur wordt (gedeeltelijk) overgenomen door persoonlijke instructies vanuit technologische hulpmiddelen. Het innovatieve budget wordt gedekt uit de reserve zachte landing rijksbezuinigingen WSW. De reserve zal worden gevoed met het geraamde voordeel in 2020 en 2021 (€ 123.000 per jaar).

ESF-project Leidse inburgering

De totale projectkosten van een 'lang leven leren' zijn € 400.000 verdeeld over 2019 en 2020. Het project wordt gefinancierd vanuit de reserve Sociaal Domein. De te ontvangen Europees Sociaal Fonds (ESF)-subsidie zal worden gedoteerd aan de reserve Sociaal Domein. De ESF-subsidie bedraagt maximaal € 190.000. Een co-financiering is vereist van € 190.000. Gekozen is voor een co-financiering van € 210.000 omdat de ervaring leert dat een deel van te verantwoorden kosten niet aan de ESF-normen zal voldoen.

3.11 Algemene dekkingsmiddelen

3.11.1 Financiële afwijkingen begroting 2019

Algemene dekkingsmiddelen
(- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
11.02	Onderuitputting kapitaallasten	L	I	-1.756	-	-	-
11.05	Bijdrage VNG	L	S	201	-	-	-
11.06	Algemene uitkering (daling overschot BTW-compensatiefonds)	B	S	2.497	-	-	-
	Ontwikkeling algemene uitkering	B	S	-1.780	-	-	-
11.07	Ontwikkeling OZB niet-woningen	B	S	500	-	-	-
11.08	Dividend Alliander	B	S	-700	-	-	-
	Dividend BNG	B	S	-400	-	-	-
11.09	CAO 2019/2020	L	S	1.000	-	-	-
11.12	Krediet plankosten	B	I	-274	-	-	-
		L	I	274	-	-	-
11.13	Treasury	L	S	-265	-	-	-
11.14	Rekenrente	L	S	-171	-	-	-
11.17	Reserve afschrijvingen investeringen	B	S	-8.000	-	-	-
11.18	Dotatie concernreserve	B	I	1.600	-	-	-
Totaal				-7.274	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.11.2 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Onderuitputting kapitaallasten

Vanwege het doorschuiven van nieuwe investeringen en vertragingen bij investeringen in uitvoering ontstaat voor 2019 een incidenteel voordeel op kapitaallasten van afgerond € 1,8 miljoen. Zie onderstaande tabel voor de verdeling over programma's. In programma 11 worden stelposten kapitaallasten afgeaamd voor een bedrag van afgerond € 1,9 miljoen waardoor in dit programma een nadeel ontstaat.

Programma	2019	
Bedragen in € (+ = nadeel, -/- = voordeel)	Lasten	Baten
Bestuur en dienstverlening	-13.143	0
Veiligheid	-661	0
Economie	1.338	0
Bereikbaarheid	-1.761.920	0
Omgevingskwaliteit	-1.719.976	0
Stedelijke ontwikkeling	-503.085	0
Jeugd en onderwijs	-150.144	0
Cultuur, sport en recreatie	-844.404	0
Maatschappelijke ondersteuning	-2.506	0
Werk en inkomen	0	0
Algemene middelen, Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien	1.858.025	0

Programma	2019	
Saldo van baten en lasten	-3.136.476	-
Mutatie reserves	0	1.380.960
Resultaat	-1.755.516	
	voordeel	

Bijdrage VNG

In 2018 is de directe betaling vanuit het Gemeentefonds aan de VNG voor gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) gestopt. Het bedrag van € 43,2 miljoen wordt nu via een bedrag per inwoner € 1,15 en een aanpassing van de uitkeringfactor uitgekeerd aan de gemeenten. De VNG stuurt vervolgens een factuur aan de gemeenten voor de bijdrage in het fonds GGU. In de begroting 2018 e.v. is abusievelijk het aandeel van de uitkeringsfactor in de bijdrage niet begroot. Hierdoor is het budget vanaf 2019 niet toereikend om de bijdrage te dekken. Met deze aanmelding wordt dit hersteld. De bijdrage voor 2019 bedraagt € 312.883. Begroot is een bijdrage van € 112.000. Verschil € 200.883.

Treasury

De geactualiseerde investeringen en de uitputting van de reserves leiden tot een ander verloop en een andere omvang van de aan te trekken leningen. Dit heeft invloed op de hoogte van de rentelasten. Voor 2019 levert dit een voordeel op van afgerond € 0,3 miljoen.

Algemene Uitkering

Hoeveelheidsverschillen en aanpassing accres leiden tot een hogere algemene uitkering. Voor 2019 een voordeel van afgerond € 1,8 miljoen.

Algemene Uitkering (BTW-compensatiefonds)

Door de hogere declaraties van gemeenten van BTW bij het BTW-compensatiefonds daalt het overschot in dit fonds. Het overschot wordt uitbetaald via de algemene uitkering. De provincie heeft onlangs een richtlijn uitgevaardigd dat nog met een overschot rekening gehouden mag worden van € 105 miljoen. In de septembercirculaire werd nog een overschot geraamd van ruim € 700 miljoen in 2022. Het Leidse aandeel bedraagt afgerond 1%. Voor 2019 zijn we nu gedwongen om een bedrag van € 2,5 miljoen af te ramen.

Ontwikkeling OZB niet-woningen

Een lagere waardeontwikkeling door areaaluitbreiding levert een nadeel van € 0,5 miljoen op in de geraamde opbrengsten voor de OZB van niet-woningen.

CAO 2019/2020

De CAO 2019/2020 kan mogelijk tot een hogere loonkostenontwikkeling leiden dan geraamd. Voor 2019 wordt rekening gehouden met een nadeel van € 1,0 miljoen.

Dividend Alliander

Een incidenteel hoger dividend van Alliander levert in 2019 een voordeel op van € 0,7 miljoen.

Dividend BNG

Het dividend voor Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is structureel € 0,4 miljoen hoger.

Reserve afschrijvingen investeringen

Uit de reserve afschrijvingen investeringen wordt incidenteel een bedrag van € 8 miljoen onttrokken. Dit voordeel voor 2019 leidt tot structurele nadelen in het meerjarenbeeld als gevolg van het wegvallen van een deel van de jaarlijkse dekking voor de afschrijving van investeringen. Vanaf 2020 is het structurele nadeel een bedrag van € 320.000 (lagere onttrekking uit reserve Afschrijvingen Investerings) dat als tegenvaller is meegenomen bij Kaderbrief 2020.

Dotatie concernreserve

De concernreserve wordt mede op basis van het resultaat na bestemmingsvoorstel bij jaarrekening 2018 aangevuld met een bedrag € 1,6 miljoen om de weerstandscapaciteit te versterken.

Rekenrente

Uit de stresstest van Deloitte (onderzoek naar de financiële positie van Leiden) blijkt dat de gemeente een extreem pessimistisch (meerjarig) rentebeeld hanteert ten aanzien van de nog aan te trekken geldleningen. Op basis van deze bevindingen wordt een reëler rentebeeld gehanteerd voor de meerjarenbegroting (de lineaire groei wordt met 0,5% verlaagd). Met deze aanpassing is de meerjarige rekenrente nog steeds zeer aan de voorzichtige kant. Voor 2019 ontstaat een voordeel van € 171.000.

Budgetneutrale wijzigingen:

Krediet aanpassing vloer garage ABW

Op grond van een eerdere risicoinventarisatie wordt de vloeistofdichtheid van de werkvloer in de garage (werkplaats) aan de Admiraal Banckertweg verhoogd door het aanbrengen van een coating op de bestaande betonnen vloer. Hiervoor is bij de Tweede Bestuursrapportage 2018 een krediet van € 30.000 beschikbaar gesteld. Inmiddels is meer zicht op de exacte kosten en deze blijken hoger te zijn dan het beschikbaar krediet. Voorgesteld wordt om het krediet voor de garagevloer met € 20.000 te verhogen en dit te dekken door verlaging van het krediet 'wagenpark 8 jaar'.

Krediet plankosten

In de nota Plankosten is besloten dat na kaderbesluit de reeds gemaakte ambtelijke kosten terugvloeien in de reserve, dit is in inmiddels (deels) gebeurd voor de projecten Kopermolen, Haagsche Schouw, Ontwikkeling locatie Rijkswaterstaat en de herinrichting Zeeheldenbuurt. Om het revolverende karakter van plankosten daadwerkelijk uit te voeren is het van belang om deze vier dotaties te onttrekken aan de reserve en het bedrag van € 274.038 weer beschikbaar te laten stellen binnen het krediet Plankosten definitiefase zodat het ingezet kan worden voor nieuwe projecten.

3.12 Overhead, Vpb en onvoorzien

3.12.1 Financiële afwijkingen begroting 2019

Overhead, Vpb en onvoorzien (- = voordeel)

nr	Onderwerp	L/B	I/S	2019	2020	2021	2022
12.01	Energielasten (besparing)	B	S	-92	-	-	-
		L	S	-189	-	-	-
	Energielasten	L	S	1.027	-	-	-
12.09	Dekking onttrekking reserve Informatisering AD	B	I	-200	-	-	-
	Versneld uitleveren mobiele devices (surface pro's)	L	I	200	-	-	-
12.11	Information Security Management System (ISMS)	L	S	60	-	-	-
12.12	Onderzoeksbudget restauratie tweede verdieping stadhuis	L	I	25	-	-	-
12.14	Versterking accountmanagement economie	L	S	65	-	-	-
12.15	Vrijval overhead niet-activeerbare projecten	L	S	-375	-	-	-
12.16	Bijdrage Servicepunt71	L	S	154	-	-	-
12.18	Audio Visuele middelen Stads Kantoor en Stadhuis	L	S	15	-	-	-
Totaal				690	-	-	-

Bedragen x € 1.000,-

3.12.2 Toelichting afwijkingen begroting 2019

Mee- en tegenvallers:

Energielasten

Per saldo stijgen de energielasten met ruim 20% (voor 2019 een bedrag van € 745.590). De oorzaak ligt met name in tariefstijging en energiebelasting. Omdat het energieverbruik daalt (4,6% in 2019, door o.a. efficiëntere instellingen van gebouwbeheersystemen) wordt een deel van de stijging gecompenseerd. De komende jaren zullen de energielasten dalen als gevolg van de nieuwe ambtelijke huisvesting en de afstoting van oude panden.

Krediet glasvezel Stads Kantoor

De kosten voor de aanleg van een glasvezel netwerkverbinding voor het stads Kantoor bedragen eenmalig € 47.820 en € 1.205 per jaar aan onderhoud. Op deze wijze beschikt het Stads Kantoor over een snelle redundante verbinding met het Stadhuis en het Tweelinghuis. Voorgesteld wordt om een krediet van € 47.820 beschikbaar te stellen (afschrijft termijn 10 jaar). Het tekort aan dekking van € 6.465 (opgebouwd uit € 5.260 kapitaallasten en € 1.205 exploitatiekosten) is als tegenvaller meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023.

Krediet toegangscontrole gemeentelijke gebouwen

Binnen de regionale samenwerking is de ambitie uitgesproken om samenwerken te vergemakkelijken en beveiligingslekken te minimaliseren door de inzet van een regionaal systeem. Daarbij komt er een toekomstbestendig platform om mogelijk nieuwe (innovatieve) diensten regionaal te implementeren. Voorgesteld wordt om een krediet van € 90.000 beschikbaar te stellen. De jaarlijkse kapitaallasten van € 18.900 zijn als tegenvaller meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023.

Information Security Management System (ISMS)

Informatiebeveiliging en privacybescherming vereisen een structurele aanpak. Beleid en regelgeving leiden tot een veelheid van gegevens rond processen, incidenten, audits, rapportages en maatregelen. Een Information Security Management System (ISMS) is nodig om in control te komen en te blijven. De kosten voor een ISMS bedragen éénmalig € 16.400 en jaarlijks 27.400. Daarnaast is het van groot belang dat medewerkers weten wat privacy en informatiebeveiliging betekent en hoe ze in de praktijk moeten handelen. Een effectieve manier om alle medewerkers te bereiken is de inzet van een online cursus (e-learning, ook als zodanig door het College uitgesproken in het kader van de reactie op het Rekenkameronderzoek). De jaarlijkse licentiekosten hiervoor bedragen € 17.000. In het totaal betekent dit voor 2019 een nadeel van € 60.950.

Onderzoeksbudget restauratie tweede verdieping stadhuis

In de periode 2003-2013 heeft er op de tweede verdieping (bestuursverdieping) van het stadhuis een grondige restauratie plaatsgevonden waarbij niet alle gewenste restauratiewerkzaamheden zijn uitgevoerd. De niet-uitgevoerde werkzaamheden zijn in 2013 verwerkt tot een wensenlijst voor uitvoering op een later moment. Onderzoek naar de investering van deze wensen vraagt uitzoekwerk op detailniveau. Voorgesteld wordt om hiervoor een budget van € 25.000 beschikbaar te stellen.

Versterking accountmanagement economie

In Economie071 verband moet een nieuwe bedrijventerreinenstrategie worden opgesteld. Hierin zullen o.a. kansen benoemd worden op het gebied van slim ruimtegebruik, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen. Aan deze strategie zal ook een uitvoeringsprogramma worden gekoppeld. Daarnaast is er sprake van een toenemende betrokkenheid van Economie bij concernbrede opgaven. Voorgesteld wordt om de beleidscapaciteit van Economie uit te breiden (voor 2019 met een bedrag van € 65.000).

Vrijval overhead niet-activeerbare projecten

Als gevolg van gewijzigde regelgeving over de verslaglegging van overhead in de begroting is in de Kaderbrief 2019-2022 een nadeel op overhead opgenomen (een deel van de overheadkosten mag niet meer worden toegerekend aan 'niet-activeerbare' projecten). Dit betreft een bedrag van € 375.000 in 2019, oplopend tot een bedrag van structureel € 1.500.000 vanaf 2022. Vanaf 2020 is de systematiek voor verslaglegging van de overhead geoptimaliseerd wat betekent dat de autonome ontwikkeling kan komen te vervallen. Vanaf 2019 wordt een opslag voor overhead op het tarief van externe inhuur toegepast van € 23,00 per uur. Een deel van de bovengenoemde vrijval (€ 100.000 structureel vanaf 2020) moet beschikbaar blijven voor mogelijke budgettaire nadelen op plankosten binnen projecten/investeringen die vooral bemenst worden door externe inhuur en te maken krijgen met deze (niet begrote) opslag voor overhead.

Bijdrage Servicepunt71

In de ontwerpbegroting van Servicepunt71 wordt gerekend met een hogere bijdrage van Leiden vanwege o.a. een groei in de afname van ICT middelen, het opnemen van een post voor het opvangen meerwerk inkoop en gestegen accountantskosten. Voor 2019 betreft het een verhoging van de bijdrage met circa € 150.000.

Audio Visuele middelen Stads Kantoor en Stadhuis

Leiden gaat werken volgens het principe van Het Leidse Werken. Het Leidse werken heeft een aantal uitgangspunten waaronder papierloos en digitaal werken en beter samenwerken, zowel ad hoc als standaard. Deze uitgangspunten dienen gefaciliteerd te worden in de nieuwe werkomgevingen (verbouwde stadhuis in 2021 en het stads Kantoor in 2019). Er zullen moderne audio-visuele middelen (AV) nodig zijn in de vergaderruimtes om het Leidse werken te faciliteren en om de klantgeleiding bij het ontmoetingsplein goed te laten verlopen. Daarnaast zijn er AV middelen nodig voor de raadszaal, handhaving en het Klant Contact Centrum (voor hun primaire proces). Voor de 2019 is de inschatting dat hiervoor een bedrag van € 15.000 benodigd is.

Krediet restauratie Raadszaal

In de Tweede Bestuursrapportage van 2017 is voor de restauratie van de Raadszaal een krediet toegekend van € 780.000. Begin 2019 is na een eerste inhoudelijk onderzoek een raming voor de restauratie afgegeven welke dit toegekende krediet overstijgt. Voorgesteld wordt om het beschikbare krediet per saldo met een bedrag van € 620.000 te verhogen, de bijbehorende kapitaallasten zijn € 33.563. De ophoging bestaat uit de volgende mutaties:

1. Meerkosten bouwkundige werkzaamheden € 705.000 (nadeel);
2. Minderkosten audiovisuele middelen € 250.000 (voordeel);
3. Meerkosten voor verlichting en bekabeling € 165.000 (nadeel).

Tevens wijzigt de afschrijvingstermijn van de kredieten op basis van de verwachte levensduur van de uitgevoerde werkzaamheden. Deze gewijzigde afschrijvingstermijn is meegenomen in de berekening van de extra kapitaallasten van € 33.563.

In het krediet voor de restauratie van de raadszaal is voor de AV-middelen een bedrag van € 250.000 opgenomen. Er is een aparte aanmelding gedaan voor de AV-middelen stads Kantoor en stadhuis waarbij wordt gemeld dat deze dienstverlening wordt uitbesteed aan Servicepunt71. Daartoe moet het krediet raadszaal worden verlaagd en wordt de kapitaallast van € 27.500 ingezet als dekking voor de jaarlijkse bijdrage aan Servicepunt71. Op de huidige geluidinstallatie zit na afschrijving in 2020 nog een resterende boekwaarde van € 88.712. Deze boekwaarde zal moeten worden afgewaardeerd op het moment dat het buiten gebruik is gesteld (jaarschijf 2020). Vanaf 2021 is de kapitaallast € 22.843 lager en dit bedrag zal worden ingezet als dekking. Per saldo resteert er dan een nadeel op de kapitaallasten van € 10.720 (€ 33.563 minus € 22.843).

Het tekort aan dekking voor de jaarlijkse kapitaallasten en het aframen van de boekwaarde zijn als tegenvaller meegenomen bij Kaderbrief 2020-2023. Voor 2020 een bedrag van € 88.720 (nadeel), 2021 een bedrag

van € 26.616 (voordeel), 2022 een bedrag van € 10.720 (nadeel) en 2023 een bedrag van € 10.946 (nadeel structureel).

Budgetneutrale wijzigingen:

Versneld uitleveren van de mobiele devices

In de reserve informatisering was voor 4 jaar een vrijval vanuit de reserve geraamd voor de proef met tablets. Doordat vanaf 2019 de tablets uitgerold worden en gedekt zijn vanuit het vervangingsbudget ICT binnen Servicepunt71 is deze onttrekking vanaf 2020 niet meer nodig. Echter voor het uitleveren en ondersteunen van honderden devices voor het Stads kantoor is extra capaciteit nodig. Ingeschat wordt dat deze kosten circa € 200.000 bedragen. Voorgesteld wordt dit bedrag te dekken uit de reserve informatisering waarin de middelen waren gereserveerd voor de proef met tablets.

Krediet verbouwing Stads kantoor

De gemeente Leiden zal bij de verbouwing van het Stads kantoor een deel van de vloeren voorzien van een nieuwe afwerklaag. De gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding van de verhuurder. Hiertoe moet het krediet worden opgehoogd met € 102.346. Deze extra kosten worden gedekt door de vergoeding van de verhuurder van het Stads kantoor.

3.13 Samenvatting financiële afwijkingen

3.13.1 Rapportage

Het netto resultaat per Programma
 (- = voordeel / bedragen x € 1.000,-)

Onderstaand is opgenomen een samenvattend overzicht van de resultaten per programma incl. en exclusief reserves. Voor een specificatie verwijzen we graag naar de toelichting per programma.

Hieronder de tabel met de resultaten per programma *inclusief* de verrekeningen met reserves.

Prog	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
	programma's incl. reserves				
1	resultaat Bestuur en dienstverlening	590	-	-	-
2	resultaat Veiligheid	60	-	-	-
3	resultaat Economie	-	-	-	-
4	resultaat Bereikbaarheid	-	-	-	-
5	resultaat Omgevingskwaliteit	1.764	-	-	-
6	resultaat Stedelijke ontwikkeling	827	-	-	-
7	resultaat Jeugd en onderwijs	1.359	-	-	-
8	resultaat Cultuur, sport en recreatie	-589	-	-	-
9	resultaat Maatschappelijke ondersteuning	-	-	-	-
10	resultaat Werk en inkomen	-1.000	-	-	-
11	resultaat Algemene dekkingsmiddelen	-7.274	-	-	-
12	resultaat Overhead, Vpb en onvoorzien	690	-	-	-
	resultaat te storten in de concernreserve	-3.573	-	-	-

Hieronder de tabel waarin de resultaten per programma zijn weergegeven *exclusief* de verrekeningen met reserves; deze verrekeningen staan onderaan in totalen.

Prog	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
	programma's excl. reserves (m.u.v. de techn. wijzigingen)				
1	resultaat Bestuur en dienstverlening	590	-	-	-
2	resultaat Veiligheid	60	-	-	-
3	resultaat Economie				
4	resultaat Bereikbaarheid	750	71	68	68
5	resultaat Omgevingskwaliteit	2.681	-159	5	5
6	resultaat Stedelijke ontwikkeling	1.048	242	184	183
7	resultaat Jeugd en onderwijs	3.655	-	41	41
8	resultaat Cultuur, sport en recreatie	-	-	-	-
9	resultaat Maatschappelijke ondersteuning	3.694	75	-	-
10	resultaat Werk en inkomen	1.027	-	-	-
11	resultaat Algemene dekkingsmiddelen	-600	-	-	-
12	resultaat Overhead, Vpb en onvoorzien	890	-	-	-
	Resultaat voor mutatie in reserves	13.795	229	298	297
	Mutaties in de reserves	-17.368	-229	-298	-297
	resultaat te storten in de concernreserve	-3.573	-	-	-

Hieronder een uiteenzetting van de verrekeningen met de reserves (specificatie van het onderdeel reserves uit de begrotingswijziging zoals opgenomen in het Raadsvoorstel.

Reserve	nr	Onderwerp	Storting/ onttrekking	2019	2020	2021	2022
Concernreserve	11.18	Dotatie concernreserve	Onttrekking reserve	1.600.000	-	-	-
	13.01	Egalisatie resultaat met concernreserve	Onttrekking reserve	3.571.000	-	-	-
DZB Reserve zachte landing rijksbez. Wsw	10.04	Dekking onttrekking reserve DZB Reserve zachte landing rijksbez. Wsw	Onttrekking reserve	-500.000	-	-	-
Reserve afschrijvingen investeringen	04.04	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	Onttrekking reserve	-	-1.023	-1.033	-1.044
		Krediet fietsenstalling Lorentz	Storting reserve	50.000	-	-	-
	04.23	Dekking onttrekking reserve afschrijvingen investeringen	Onttrekking reserve	-	625	625	625
	05.29	Krediet Singelpark Bruggen	Onttrekking reserve	-	-	-5.277	-5.277
			Storting reserve	158.000	158.667	-	-
	06.04	Krediet Verbouwing Het Gebouw	Onttrekking reserve	-	-7.563	-7.563	-7.563
			Storting reserve	151.250	-	-	-
	07.07	Dekking onttrekking reserve afschrijvingen investeringen	Onttrekking reserve	-	-	-41.250	-41.250
		Storting in reserve afschrijvingen investeringen	Storting reserve	1.650.000	-	-	-
	11.02	Onderuitputting kapitaallasten 2019	Onttrekking reserve	768.272	-	-	-
	11.17	Mutatie agv schuif 2	Onttrekking reserve	-8.095.889	-	-	-
Reserve bedrijfsvoering plankosten	11.12	Krediet plankosten	Onttrekking reserve	-274.038	-	-	-
Reserve budgetoverheveling	09.09	Dekking onttrekking reserve budgetoverheveling	Onttrekking reserve	-	-75.000	-	-
		Project DOOR, budgetoverheveling	Storting reserve	75.000	-	-	-
Reserve duurzame verstedelijking	04.10	Krediet autoluwe Binnenstad	Storting reserve	-	-17.500	-17.375	-17.250
	04.11	Krediet 'Fiets op 1'	Storting reserve	-	-29.750	-29.538	-29.325
	04.13	Vorbereidingskosten Duurzame Mobiliteit	Onttrekking reserve	-535.000	-	-	-
	04.14	Krediet Zoeterwoudseweg fietsroute	Storting reserve	-	-22.750	-22.588	-22.425
	05.15	Afwegingskader Duurzaamheid en klimaatadaptatie	Onttrekking reserve	-50.000	-	-	-
	05.20	Onderzoek Klimaatadaptatie (dekking reserve Duurzame Verstedelijking)	Onttrekking reserve	-75.000	-	-	-
	05.22	Klimaatadaptatie - stimulering woningbouwcorporaties	Onttrekking reserve	-50.000	-	-	-
	05.24	Klimaatadaptatie - stimulering bewoners	Onttrekking reserve	-50.000	-	-	-
	05.40	Reserve Duurzame Verstedelijking	Onttrekking reserve	-800.000	-	-	-

Reserve	nr	Onderwerp	Storting/ onttrekking	2019	2020	2021	2022
	06.02	Dotatie reserve Duurzame Verstedelijking	Storting reserve	577.069	-	-	-
	06.05	Energietransitie - aardgasvrije stad	Onttrekking reserve	-250.000	-	-	-
	06.06	Energietransitie - energiebesparing	Onttrekking reserve	-17.500	-	-	-
	06.08	Organisatie energietransitie	Onttrekking reserve	-300.000	-	-	-
	06.09	Krediet Infra Rhijnvreugd	Storting reserve	-	-65.608	-65.139	-64.671
	06.15	Krediet Verduurzaming vastgoed fase 1	Storting reserve	-	-112.482	-111.226	-109.971
Reserve economische impulsen Kennisst	07.07	Dekking onttrekking reserve economische impulsen Kennisst P3	Onttrekking reserve	-1.650.000	-	-	-
Reserve fietsenstalling station	04.03	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	Onttrekking reserve	-100.000	-	-	-
	04.04	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	Onttrekking reserve	-50.000	-	-	-
	04.05	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	Onttrekking reserve	-75.145	-	-	-
Reserve flankerend beleid	T14	Onttrekking reserve flankerend beleid	Onttrekking reserve	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Reserve grondexploitatie	06.01	dekking onttrekking reserve grondexploitatie P6	Onttrekking reserve	-25.000	-	-	-
	06.04	dekking onttrekking reserve grondexploitatie P6	Onttrekking reserve	-151.250	-	-	-
	06.10	dekking Onttrekking reserve grondexploitatie P6	Onttrekking reserve	-75.000	-56.000	-	-
	06.11	dekking onttrekking reserve grondexploitatie P6	Onttrekking reserve	-50.000	-	-	-
	T15	Formatie beleidsmedewerker erfpacht	Onttrekking reserve	-85.193	-85.193	-85.193	-85.193
Reserve herontw. Stationsgebied eo	05.37	Polderdaken bouwtoeren Rijnsburgerblok Lorentz	Onttrekking reserve	-50.000	-	-	-
Reserve Informatisering	12.09	Dekking onttrekking reserve Informatisering AD	Onttrekking reserve	-200.000	-	-	-
Reserve Leids uitvoeringspr LUBO 2016	06.20	dekking onttrekking reserve Leids uitvoeringspr LUBO 2016 P6	Onttrekking reserve	-80.000	-	-	-
Reserve onderwijshuisvesting	07.08	Dekking onttrekking reserve onderwijshuisvesting	Onttrekking reserve	-150.000	-	-	-
Reserve parkeren	04.02	Dekking Onttrekking reserve parkeren P4	Onttrekking reserve	-39.675	-	-	-
	11.02	Onderuitputting kapitaallasten 2019	Onttrekking reserve	612.688	-	-	-
Reserve Pieterskerk	08.12	Reserve Pieterskerk	Onttrekking reserve	-588.667	-	-	-
Reserve sociaal domein	07.06	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P7	Onttrekking reserve	-1.796.000	-	-	-
	07.09	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P7	Onttrekking reserve	-350.000	-	-	-
	09.01	Bijsturing sociaal domein	Storting reserve	400.000	-	-	-
	09.03	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	Onttrekking reserve	-787.424	-	-	-
	09.04	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	Onttrekking reserve	-1.104.266	-	-	-

Reserve	nr	Onderwerp	Storting/ onttrekking	2019	2020	2021	2022
	09.05	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	Onttrekking reserve	-1.778.096	-	-	-
	09.06	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domein P9	Onttrekking reserve	-500.000	-	-	-
	10.02	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domeins P10	Onttrekking reserve	-902.000	-	-	-
	10.05	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domeins P10	Onttrekking reserve	-425.000	-	-	-
	10.06	Dekking onttrekking reserve Sociaal Domeins P10	Onttrekking reserve	-200.000	-	-	-
Eindtotaal				-12.896.864	-613.577	-685.557	-683.344

3.13.2 Algemene begrotingswijziging

Er zijn geen algemene begrotingswijzigingen aangemeld.

Hoofdstuk 4

4 Paragrafen

4.1 Plankosten

Plankosten – krediet

De huidige opzet van plankosten heeft tot doel plankosten zowel in de fase voor kaderbesluit als na kaderbesluit inzichtelijk te maken, teneinde de beheersbaarheid te waarborgen. Om dit blijvend te monitoren zijn er overzichten voor lijn- en projectmanagers om de uren en de euro's in te zien. Daarnaast zijn voor de plankostenteams personeelstarieven berekend en wordt de casuïstiek gevolgd op naleving van deze systematiek. Plankosten worden zo goed en sober mogelijk geraamd, bij de kosten wordt sluitende dekking aangegeven, er zijn heldere afspraken gemaakt tussen teams voor de inzet van capaciteit. Bij overschrijdingen van geraamde plankosten wordt een besluit tot aanvullende dekking gevraagd en de stand van het krediet plankosten in definitiefase wordt gevolgd. Ook in 2019 is het monitoren, evalueren en bijsturen van plankosten van essentieel belang voor optimale beheersing van projectkosten.

In bijgevoegde tabel treft u de stand aan van het krediet plankosten in definitiefase. Dit krediet wordt gevoerd door onttrekkingen aan de reserve bedrijfsvoering plankosten en ingesteld vanuit het oogpunt van transparantie, monitoring en bewaking. Elke projectopdracht waarbij voor plankosten in definitiefase een beroep wordt gedaan op het krediet, wordt aan het college ter vaststelling aangeboden. Deze werkwijze is voor het bestuur een goede grondslag voor enerzijds een betere beheersing van plankosten en anderzijds voor prioritering van de projectenportefeuille. Ofwel: het bestuur geeft keer op keer bewust fiat aan het investeren van voorbereidingstijd in projecten en weet precies hoeveel geld hiermee gemoeid is.

Op het moment dat er een kaderbesluit wordt genomen, worden de plankosten meegenomen in de totale lasten van het project en vloeien de reeds gemaakte plankosten in één keer terug in de reserve. Indien een project geen doorgang vindt, kunnen de kosten uiteraard niet worden meegenomen in de totale projectkosten. In dat geval vindt geen terugstorting plaats in de reserve. In beide gevallen zal het project na kaderbesluit worden afgerond en uit het krediet gehaald worden. Er resteert voor dit jaar nog een bedrag van circa € 866.000 voor de plankosten van nieuwe projecten in definitiefase (zie onderstaande tabel).

Totaal beschikbaar tot en met 2018				8.085.918
Reeds afgesloten projecten in voorgaande jaren inclusief 2018				-3.151.546
Beschikbaar gesteld via werkbegroting 2019 uit de reserve plankosten				598.000
Totaal beschikbaar				5.532.372

Projectomschrijving	Leids project of project Derden	B&W besluit	Uren tot kaderbesluit totaal	Begrote kosten tot kaderbesluit
Lopende projecten				
Leiden BioSciencePark - Nationaal Centrum Biodiversiteit NCB	Derden	BW13.0236/14.1124	2.699	269.900
Uitbreiding Geestesfaculteit, incl bijraming uren Humanitas campus	Derden	BW13.0236 / 16.0054	2.634	270.000
Revitalisering/herontwikkeling winkelcentrum Stevensbloem	Derden	BW13.0841/15.0989	995	99.500
HOV, centrumroute	Leids project	BW14.0846	1.280	128.000
HOV, corridor Leiden - Leiderdorp	Leids project	BW14.0846	420	42.000
HOV, corridor Leiden - Katwijk - Noordwijk	Leids project	BW14.0846/16.0340	2.310	231.000

Projectomschrijving	Leids project of project Derden	B&W besluit	Uren tot kaderbesluit totaal	Begrote kosten tot kaderbesluit
St. Boerhaave	Derden	BW14.0979	1.400	140.000
Bewegwijzering	Leids project	BW15.0136		38.811
Campus Kiljanpad	Leids project	BW15.0294	668	66.800
Agaatlaan	Derden	BW15.0319	520	52.000
Inpasbaarheid en bereikbaarheid busterminal Terweepark	Leids project	BW15.0373	1.950	195.000
Morspark-morslint	Leids project	BW15.0611	900	90.000
Blok Dolfijn-'t schippertje Zeeheldenbuurt	Leids project	BW16.0399	1.000	100.000
Aanvullende uren Blok Dolfijn-'t schippertje	Leids project	BW18.0432	1.174	117.705
Herontwikkeling kaasmarkt	Leids project/ Derden	BW16.0400	1.660	166.000
Aanvullende aanvraag uren Kaasmarkt	Leids project	BW18.0404	937	96.000
Topsportal Boshuizerlaan, incl. bijraming	Leiden	BW16.0426	2.876	294.800
Bewegwijzering	Leids project	BW16.0605	2.300	235.750
Gebiedsontwikk. RWS, Hoge Morsweg	Leids project	BW16.0606	976	100.000
IJshal	Leids project	BW16.0659	1.100	112.750
BplusC	Leids project	BW16.1077	1.835	188.088
Turkoois	Derden	BW17.0147	712	72.980
Kopermolen	Derden	BW17.0186	976	100.000
Aanvullende aanvraag uren Kopermolen	Leids project	BW18.0305	2.351	241.000
Haagse Schouw	Derden	BW17.0543	1.240	127.100
Hoge Rijndijk 5	Derden	BW18.0070	1.300	133.250
Haarlemmerstraatgarage	Leids project	BW18.0083	1.326	135.915
Wijksporthal Roomburg	Leids project	BW18.0643	521	79.000
Herontwikk Energiepark e.o.	Leids project	BW18.0410	1.810	185.525
Herontwikk Energiepark e.o. (onderz.kn)	Leids project	BW18.0410	0	50.000
Renovatie Trian Semlerstraat	Leids project	BW18.0571	1.260	129.150
2e Aanvullende uren Kaasmarkt	Leids project	BW19.0163	1.904	195.119
2e Aanvullende uren Kopermolen	Leids project	BW19.0186	1.268	130.000
Paardenwei	Leids project/ derden		521	53.427
Totale onttrekking			44.823	4.666.570
Resterend bedrag voor 2019				865.803

Plankosten – reserve

Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering plankosten, waaruit het krediet plankosten definitiefase is gedekt, is vastgelegd dat deze primair bedoeld is voor dekking van de plankosten van projecten in definitiefase en secundair voor het oplossen van knelpunten met betrekking tot deze systematiek.

4.2 Bedrijfsvoeringsreserve concern

De reserve bedrijfsvoering concern heeft als primaire functie het opvangen van jaarlijkse fluctuaties in de bedrijfsvoering en heeft om die reden een egaliserend karakter. Secundair kan deze reserve worden aangewend ter oplossing van knelpunten in de bedrijfsvoering. De voeding van deze reserve vindt o.a. plaats bij de bestemming van het rekeningresultaat.

In het tweede kwartaal zijn de aanvragen voor budgetten die gedekt moeten worden uit de reserve bedrijfsvoeringsreserve concern geïnventariseerd en gelabeld. De administratieve verwerking en het bijbehorende overzicht van de onttrekkingen zal worden opgenomen in de Tweede Bestuursrapportage 2019.

4.3 Taakstellingen

De raad wordt via de planning- en controlcyclus over de voortgang van de realisatie van de taakstellingen geïnformeerd. In deze paragraaf geven wij een overzicht van de hoogte van taakstellingen in 2019, de wijzigingen bij deze rapportage, en de wijze waarop wij nog openstaande taakstellingen in 2019 willen realiseren.

NB: taakstellingen staan weergegeven als negatief bedrag (korting op het budget).

Rijlabels	Som van Totaal budget	Wijziging rapportage	Resterend
Centrale taakstellingen			
VRIS applicatierationalisatie	- € 337.000	-	- € 337.000
Toebedeelde taakstellingen			
Sportaccommodaties	- € 112.028	€ 50.000	- € 62.028
Team Gegevens	- € 100.982		- € 100.982
Beheer	- € 290.326		- € 290.326
Overig	- € 23.738		- € 23.738
Eindtotaal	- € 864.074		- € 814.074

Voor 2019 is de resterende opgave aan taakstellingen een bedrag van € 864.074. Hiervan kan op dit moment € 50.000 ingevuld worden. In de komende periode zal bekeken worden op welke wijze we de overige taakstellingen kunnen invullen. In de volgende rapportage zal hier verder op worden ingegaan.

VRIS applicatierationalisatie

Binnen VRIS is een structurele besparing opgenomen voornamelijk als gevolg van applicatierationalisatie. In de loop van dit jaar zal onderzocht worden op welke wijze wij deze taakstelling kunnen invullen.

Sportaccommodaties

Door efficiënter uitvoeren van het onderhoud van de buitensportaccommodaties (met name sloten en slootkanten) kan het budget structureel met € 50.000 worden verlaagd en worden benut om een deel van de taakstelling sport van € 112.000 (in 2019) structureel op te lossen.

Team Gegevens

De verwachting is dat de taakstelling van team Gegevens voor 2019 van ruim € 100.000 dit jaar ingevuld zal worden. Bij de Tweede Bestuursrapportage zal hier op teruggekomen worden.

Beheer

Het realiseren van een Inkooptaakstelling in een markt waarin de prijzen hard stijgen is niet realistisch. Vanzelfsprekend blijft de inzet onverminderd gericht op het zo slim en kostenefficiënt mogelijk inkopen van werken en diensten. In de Tweede Bestuursrapportage zal gerapporteerd worden over het invullen van deze specifieke taakstelling

Overige

Binnen de gemeente zijn er verspreid binnen de diverse afdelingen nog een aantal kleinere taakstellingen die in de loop van het jaar ingevuld moet worden.

4.4 In control

Jaarrekening 2018

Het eind van 2018 en het begin van 2019 heeft vooral in het teken gestaan van de jaarstukken 2018. Naar aanleiding van de zeer moeizame afronding van de accountantscontrole over 2017 heeft het college zich gericht op een tijdige afronding van het opstellen, de controle en de bestuurlijke behandeling van de jaarstukken 2018. Daar zijn op 4 december 2018 met een afvaardiging van de Commissie voor de Rekeningen heldere afspraken over gemaakt, aan de hand van een plan van aanpak. Ook de externe accountant EY was bij dit gesprek aanwezig.

Op 2 april en 28 mei jl. is de voortgang van deze afspraken in aanwezigheid van EY in de Commissie voor de Rekeningen aan de orde geweest. De stand van zaken ten tijde van het opstellen van deze bestuursrapportage is dat er geen bijzonderheden zijn te melden ten opzichte van de situatie zoals we die op 2 april met de commissie hebben gedeeld. De verwachting is nog steeds dat de controle per 1 juli a.s. kan worden afgerond.

Korte samenvatting van de belangrijkste elementen m.b.t. de voortgang van de controle van de jaarrekening in de eerste maanden van 2019:

- jaarstukken zijn op tijd opgeleverd en op enkele onderdelen na (Verbonden Partijen en Sociaal domein) gereed;
- het jaarrekeningproces is voorafgegaan door een intensieve voorbereiding door EY en de gemeente/SP71 waarin goede afspraken zijn gemaakt t.a.v. het opstellen van de balansdossiers;
- meer dan 50 processen zijn beschreven en beschrijvingen zijn aan EY overgedragen, beoordeling daarvan is gereed;
- EY is op 8 april gestart met de balanscontrole;
- wekelijks hebben vertegenwoordigers van EY en de gemeente en SP71 voortgangsoverleg gedurende april, mei en juni;
- de bezetting van de controleploeg van EY blijft een aandachtspunt, maar er is geen aanleiding te veronderstellen dat de afgesproken data (o.a. 1 juli controle afgerond) niet gehaald gaan worden (status 3 juni);
- belangrijk moment was 23 mei: toen kwamen de definitieve verantwoordingen uit het Sociaal Domein (Jeugd) beschikbaar; de eerste indrukken hiervan zijn besproken in de Commissie voor de Rekeningen (28 mei), daar vloeien geen belangrijke correcties uit voort.

In aansluiting op de onderdelen van ons plan van aanpak dat met de Commissie voor de Rekeningen is gedeeld, kan per onderdeel het volgende worden aangegeven (voor meer uitgebreide weergave zie de eerdere voortgangsrapportage, die ook met de raad is gedeeld):

Onderdeel	Voortgang
Werkzaamheden SP71	Betreft voornamelijk het begeleiden van het proces en het documenteren van de balansdossiers. Uit de controle zal nog moeten blijken in welke mate dat gelukt is. Interne reviews stemmen positief.
Interne controles sluiten maximaal aan bij datgene wat nuttig is voor de accountantscontrole.	Tijdig uitvoeren interne controles (ondanks achterstand) is gelukt m.u.v. Sociaal Domein (verantwoordingen nog niet beschikbaar) en aanbestedingen. Verwachting is dat deze tijdig zullen kunnen worden afgerond. Het is door de focus op de jaarrekening en de accountantscontrole niet gelukt alle interne controles volgens planning af te ronden. Die worden in de maand mei afgerond.
Beschrijving processen t.b.v. faciliteren accountantscontrole	Tientallen procesbeschrijvingen zijn rond 1 maart aangeleverd aan EY. De documenten die daarbij horen zijn in de loop van maart aangeboden. EY is nagenoeg gereed met de beoordeling van deze beschrijvingen. In 2019 moet de ambtelijke organisatie aan de slag om de procesbeschrijvingen te verbeteren.

In control

We willen lerende organisatie zijn, waarbij kritische controles en rapportages noodzakelijk zijn om onze bedrijfsvoeringsprocessen steeds te monitoren en te verbeteren. De interne audit functie rapporteert daar twee keer per jaar over. De externe accountant doet dat eveneens, meer of hoofdlijnen. Onze organisatie is vervolgens structureel bezig met het opvolgen van geformuleerde verbeterpunten in de interne beheersing

Gezien de status van de interne en externe controle rapporteren wij hier niet over de voortgang in de opvolging van de eerder op basis hiervan gedane aanbevelingen. Een inhoudelijke rapportage hierover volgt in de Tweede Bestuursrapportage 2019.

Digitalisering audits

Binnen nu en 10 jaar, zo is de verwachting, zijn de belangrijkste financiële processen grotendeels geautomatiseerd. Dat betekent dat robotisering of artificial intelligence het werk gedeeltelijk hebben overgenomen. En het betekent dat een aantal medewerkers andere taken hebben gekregen, die doorgaans leuker en uitdagender zijn geworden. Interne audits en de jaarrekeningcontrole door de externe accountant verlopen grotendeels via digitale audits. Geen intensieve handmatige steekproeven meer, maar data-analyses (en mogelijk ook hier al robotisering en artificial intelligence) zorgen voor antwoorden op controlevragen die relevant zijn! Het college gaat in 2019 en 2020 een aantal pilots uitvoeren om dit gebied te verkennen en kennis in op te bouwen. De regie hierover is in eerste instantie bij de interne audit functie belegd voor de periode van twee jaar via het Innovatieprogramma Leiden in control 2019-2020. De voordelen daarvan zijn als volgt in dit Innovatieprogramma samengevat:

Efficiëntie- en/of effectiviteitsverbetering

Door sneller, meer en beter inzicht te hebben in data en processen kan gericht worden gestuurd op verbeteren van de effectiviteit en efficiency van de organisatie, de processen, etc. onder andere door het verkorten van doorlooptijden, het versimpelen of oplossen van hiaten in werkprocessen, e.d.

Kwaliteitsverbetering in algemene zin

Door meer en beter inzicht in data en processen kan gericht worden gestuurd op het verbeteren van de kwaliteit van data en processen, onder andere door het sturen op voorkomen van wijzigingen, afgekeurde facturen, onjuiste of onvolledige beschikkingen, e.d.

Betere 'aantoonbare' interne beheersing

Door meer en beter inzicht in data en processen kan gericht worden gestuurd op het verbeteren van de beheersing van data en processen in plaats van (alleen, achteraf) steekproeven via audits uit te voeren.

4.5 Technische wijzigingen

Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

T06 Invoering contant betalen

Conform B&W-besluit (19.0085) worden de kosten van € 38.000 voor het invoeren van contant betalen in 2019 gedekt uit de post onvoorzien.

Programma 3: Economie en toerisme

T17 Krediet Programma Binnenstad

Het krediet Programma Binnenstad is ten onrechte bij de Programmabegroting 2019 verhoogd met een bedrag van € 141.000. Deze middelen waren echter beschikbaar voor de periode 2014-2018. Voorgesteld wordt om het budgetneutraal te corrigeren en het krediet Programma Binnenstad te verlagen met € 141.000. Voor Programma Binnenstad zijn vanaf 2019 in de Meerjarenbegroting structureel nieuwe middelen opgenomen. Inmiddels is een bestedingsvoorstel voor 2019 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd (RV19.0007).

Programma 4 Bereikbaarheid

Niet van toepassing.

Programma 5: Omgevingskwaliteit

T02 Rioleringswerkzaamheden Leiderdorp

Het beheer en onderhoud van rioleringswerkzaamheden voor gemeente Leiderdorp werd tot voor kort door Beheer van gemeente Leiden uitgevoerd, deze werkzaamheden komen te vervallen. De geraamde baten en lasten van € 143.999 worden nu budgetneutraal afgeraamd.

T07 Singelpark

Voor het Singelpark is bij het Kaderbesluit (RB13.0098) een bedrag van € 300.000 beschikbaar gesteld voor het toekomstige onderhoud van de deelprojecten Singelroute. Voor het deelproject Singelroute is het onderhoud van de bankjes, plantenbakken e.d. overgegaan naar Beheer. Het bijbehorende budget van € 48.381 wordt nu ook overgeheveld naar Beheer.

T16 Handhaven fietsparkeren

In 2015 zijn om het fietsparkeren in de binnenstad in goede banen te leiden en de overlast van weesfietsen en fietswrakken te verminderen in het Uitvoeringsprogramma Fietsparkeren maatregelen uitgewerkt om de handhaving op fietsparkeren in de binnenstad te intensiveren. In de Kaderbrief 2016-2019 is tot en met 2018 vanuit Programma Binnenstad een incidenteel projectbudget beschikbaar gesteld voor fietswrakkenacties en structureel een bedrag van € 30.000 (vanaf 2019). Met deze budgetneutrale wijziging wordt het structurele budget overgeheveld van Programma Binnenstad naar programma 5 (budgetten handhaving).

Programma 6: Stedelijke ontwikkeling

T08 Bloemen Programma Binnenstad

Een begrotingswijziging voor bloemen in de Binnenstad is in programma 6 verwerkt, terwijl de budgetten voor Programma Binnenstad met de Decemberwijziging 2018 naar programma 3 zijn overgeheveld. Met deze budgetneutrale mutatie van € 6.000 wordt dit gecorrigeerd.

T15 Formatie beleidsmedewerker erfpacht

Bij de Tweede Bestuursrapportage 2017 is de aanmelding voor formatie beleidsmedewerker erfpacht niet conform besluit verwerkt in de gemeentelijke administratie. Met een budgetneutrale mutatie van € 85.193 wordt dit nu gecorrigeerd.

Programma 7: Jeugd en Onderwijs

T01 Vraaggerichte jeugdparticipatie

Naar aanleiding van het raadsbesluit over de evaluatie vraaggerichte jeugdparticipatie (RV18.0099) is voor de periode 2019 t/m 2021 een totaalbedrag van € 367.500 ter beschikking gesteld voor organisaties die kinderen en jongeren vraaggericht ondersteunen in het realiseren van activiteiten en projecten voor de stad. De dekking hiervoor is gevonden binnen het programma 7 Onderwijs en Jeugd.

T03 Diverse wijzigingen onderwijshuisvesting

Als gevolg van diverse wijzigingen in het bestand van onderwijsgebouwen en gymlokalen ontstaat een per saldo budgetneutrale mutatie in de ramingen voor OZB, huurkosten, interne verrekeningen, opbrengsten van verhuur en klokuurvergoedingen (per saldo dalen in 2019 de baten en lasten met € 5.917).

Programma 8: Cultuur, sport en recreatie

T04 Aanpassing begroting Museum De Lakenhal

Met een budgetneutrale aanpassing van de begroting van Museum De Lakenhal worden de beschikbare gelden voor projecten en tentoonstellingen verdeeld over de betreffende projecten. Daarnaast vindt de inrichting van het ecosysteem plaats (per saldo stijgen in 2019 de baten en lasten met € 1.565.403).

Programma 9: Maatschappelijke ondersteuning

T10 Werkbudget doorontwikkeling Jeugdzorg Leidse regio

Het doorontwikkelingsbudget voor Jeugdzorg Leidse regio staat geraamd in programma 9. Daarvan wordt nu een bedrag van € 50.000 overgeheveld naar het doorontwikkelingsbudget in programma 7.

Programma 10: Werk en inkomen

T09 Budget adviesraad

Het oude budget voor de presentiegelden van de adviesraad werk en inkomen (een bedrag van € 31.199) wordt overgeheveld naar het budget van de adviesraad sociaal domein in programma 9.

Programma 11: Algemene dekkingsmiddelen

Niet van toepassing.

Programma 12: Overhead

T05 Advieskosten Concern

Het restant bedrag van € 18.000 voor aanschaf ICT-systemen wordt overgeheveld uit programma Algemene dekkingsmiddelen en ingezet voor de aanschaf en het gebruik van een tool voor pilots data-analyses (programma Overhead).

T13 Werkbudget vitaal werken

Bij de kadernota 2018-2022 is gedurende 3 jaar een werkbudget van € 500.000 beschikbaar gesteld voor een aangepaste vitaliteitsregeling. Dit budget is abusievelijk geplaatst op een teamkostenplaats. Met deze technische wijziging wordt het budget overgeheveld naar de gemeentebrede HRM budgetten.

T14 Onttrekking reserve flankerend beleid

De reserve flankerend beleid is bestemd om bijkomende frictiekosten van personeel op te vangen bij reorganisaties en andere wijzigingen in de organisatie waardoor mensen bovenformatief worden. Daarnaast is een deel bestemd voor een financiële bijdrage aan de Garantiebannen. Met deze technische wijziging wordt de jaarlijkse onttrekking van € 300.000 geraamd voor de periode 2019-2022.

4.6 Afdoening moties

In deze bestuursrapportage trachten wij die moties af te doen, die kunnen volstaan met relatief geringe toelichting. Hierdoor zal het aantal brieven met voorstel tot motie-afdoening verminderen. Op deze manier verwachten wij een efficiënte en effectieve afhandeling van moties door het college en raad te bevorderen.

Commissie Werk en Middelen:

Bestrijd Energiearmoede (M.180127.2 bij RV 18.0127, D66, GL en PS) 12/02/2019

Verzoekt het College de doelgroep van het armoedebeleid zo snel mogelijk te ondersteunen om zo goed mogelijk om te gaan met energie en de kansen die verduurzaming biedt tot kostenbesparing te benutten en dit concreet vorm te geven in de uitvoering van het armoedebeleid en straks in de energietransitie.

Leiden neemt deel aan het experimentenprogramma vanuit Platform 31 'Verduurzaming Kwetsbare Wijken'. In dit 3-jarige programma (2019-2021) gaan Platform31 en Nyenrode samen met 15 andere gemeenten aan de slag om te komen tot een integrale, sociale en milieutechnische verduurzamingsaanpak. In Leiden ligt de focus op Haagweg-zuid en werken de projectgroep Leiden Zuidwest aardgasvrij, project Ontwikkel Perspectief Zuidwest en Wijkregie samen. N.a.v. de motie is het thema energiearmoede ingebed in het programma en moet dit onderdeel worden van het gemeentebrede duurzaamheidsprogramma. Er wordt onder meer bekeken hoe kan worden bewerkstelligd dat mensen in armoede bewuster en verstandiger met energie omgaan. In het uitvoeringsplan armoedebeleid - dat in mei 2019 ter kennisname is voorgelegd aan de raad - is hierover een korte paragraaf opgenomen.

Aandacht voor kwetsbare groepen (M.180127.5 bij RV 18.0127, CU, SP, PvdA en GL) 14/02/2019

Verzoekt het College om in communicatie en scholing SWT's, JGT's en Leergeld te wijzen op de groepen die minder gebruik maken van armoederegelingen. En in de evaluatie hier aandacht aan te besteden.

In het uitvoeringsplan armoedebeleid - welke in mei 2019 ter kennisname aan de raad is voorgelegd - staat dat er aandacht is voor kwetsbare groepen tijdens o.a. periodieke bijeenkomsten met stadspartners (waaronder Leergeld), de jaarlijkse conferentie over armoede en schulden en de training van SWT/JGT'ers in mei/juni 2019.

Indicatoren in Evaluatie Beleidsplan Armoedebeleid (M.180127.6 bij RV 18.0127 CU, SP, PvdA, VVD en PS) 14/02/2019

Verzoekt het College in de evaluatie van het Beleidsplan Armoedebeleid bepaalde kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren mee te nemen.

In het uitvoeringsplan armoedebeleid - dat in mei 2019 ter kennisname aan de raad is voorgelegd - staat dat de door de raad voorgestelde indicatoren in de evaluatie zullen worden meegenomen.

Gedegen aanpak bij stormloop aanmeldingen Maatwerkbudget in uitvoeringsplan (M.180127.8 bij RV 18.0127 PvdD, SP en PS) 14/02/2019

Verzoekt het College in het nog op te stellen uitvoeringsplan rekening te houden met het scenario van een stormloop aan aanmeldingen voor het Maatwerkbudget door hiervoor een gedegen plan van aanpak uit te werken.

In het uitvoeringsplan armoedebeleid - dat in mei 2019 ter kennisname aan de raad is voorgelegd - wordt aangegeven waarom we geen stormloop verwachten. Mocht er toch een piek zijn, dan kunnen de SWT/JGT's tijdig schuiven in de werkzaamheden of snel (tijdelijk) opschalen. Er komt een woordvoeringslijn voor inwoners met vragen over het maatwerkbudget.

Voor een ambitieus armoedebeleid (M.180127.7 bij RV 18.0127, GL, D66 en PvdA) 14/02/2019

Verzoekt het College de ambities te formuleren om binnen vier jaar (a) het aantal Leidse huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm onder het landelijk gemiddelde te hebben gebracht en (b) het aantal Leidenaren dat langdurig in armoede leeft met minimaal 25% te hebben teruggedrongen.

De indicatoren en streefwaarden worden vastgelegd in de begroting. De ambities kunnen alleen worden bereikt met een veelheid aan interventies binnen het sociaal domein en overstijgen daarmee het armoedebeleid.

Betaaltermijn ZP-ers (M.18.0085.18 bij RV 18.0085 Vaststelling Programmabegroting 2019-2022, CDA) 13/11/2018

Bij het vaststellen van de programmabegroting 2019-2022 is de motie 18.0085/18 Betaaltermijn ZP-ers uitvoeren aangenomen door de raad. Met deze motie verzocht de raad het college om de betaaltermijn van facturen van ZP'ers aan de gemeente te verkorten van 30 naar 20 dagen (4 werkweken). Navraag bij Servicepunt71 heeft geleerd dat in 2018 85% van de facturen binnen 19 dagen is betaald. De financiële administratie van Servicepunt71 blijft hier actief op sturen d.m.v. maandelijkse rapportages en het monitoren van de voortgang van de afhandeling van de in omloop zijnde facturen. Het college beschouwt motie 18.0085/18 Betaaltermijn ZP-ers uitvoeren dan ook als afgedaan.

Beter inzicht in subsidies (Motie 6 bij RV 170079 'Vaststelling Programmabegroting 2018', D66, GL, CU, CDA, VVD en LL) 09/11/2017

In de deze motie verzoekt de Raad het college:

- *Om vanaf de jaarrekening 2017 bij het hoofdstuk subsidies, in het overzicht uitvoeringsovereenkomsten (Uvok) niet alleen te volstaan met het subsidiebedrag maar hierbij ook de beleidsdoelen uit het prestatieveld toe te voegen zoals opgenomen in de afgesloten uitvoeringsovereenkomst(en).*
- *Om dit vanaf de programmabegroting 2019 bij het hoofdstuk subsidies met dezelfde kaders als bij de jaarrekening ook te doen voor de (geprognosticeerde) uitvoeringsovereenkomsten voor het jaar daarop.*
- *Vóór en vanaf de jaarrekening 2017 jaarlijks weer een 'subsidietool' beschikbaar te stellen, zodat eenieder meer inzicht in de subsidie-uitgaven van de gemeente kan verwerven en raadsleden meer zicht en grip krijgen op de kaderstellende mogelijkheden om deze uitgaven voor de begroting te beïnvloeden.*

In de jaarrekening 2017 en de programmabegroting 2019 zijn de beleidsdoelen conform het gevraagde in de motie toegevoegd aan het overzicht van de subsidies boven € 100.000. De gevraagde subsidietool staat vanaf de jaarrekening 2018 bij de jaarstukken op de gemeentelijke website.

Commissie Onderwijs & Samenleving:

Subsidies sociaal domein (Motie 17 bij RV 15.0068 'Kaderbrief 2016-2019', PvdA) 09/07/2015

Bij de bespreking van de Kaderbrief 2016-2019 verzocht de Raad het College om voorafgaande aan de begrotingsbesprekingen 2016 een samenhangende kijk op de inzet van de subsidies binnen het sociaal domein aan de Raad voor te leggen, met daaraan gekoppeld overzicht van de taakstellingen op het gebied van jeugd, zorg en welzijn en participatie.

Op 31 maart 2016 is het Raadvoorstel RV. 16.0024 'Invulling taakstelling subsidies portefeuille Jeugd, Zorg en Welzijn' vastgesteld door de Raad. De motie is hiermee afgedaan.

Brede visie op jeugd (M.150040.1 bij RV 15.0040, GL) 28/05/2015

In deze motie wordt het college verzocht in samenspraak met de Raad overkoepelend gemeentebestuur voor de Leidse jeugd te ontwikkelen en het resterende budget voor een stedelijk jongerencentrum in de reserve sociaal-maatschappelijke en culturele voorzieningen te (blijven) bestemmen voor de uitvoering van overkoepelend jeugdbestuur.

Deze motie is afgedaan met het vaststellen van de 'Overkoepelende visie jeugdbestuur en participatie' vastgesteld door de raad op 4 juli 2017 (RV 17.0020).

Jongerenparticipatie 2.0 (Motie KB/1 bij Kaderbrief 2016-2019, GL) 05/07/2016

In deze motie wordt het College verzocht de bestaande jongerenparticipatie te moderniseren door deze uit te breiden met vormen die vraaggericht van aard zijn, begeleiding bieden voor de verwezenlijking van praktische ideeën en inzetten op ondernemingsgezindheid en zelfredzaamheid en om deze doelen op te nemen in beleid. Tevens wordt het college verzocht hierover in gesprek te gaan met jongeren en met bestaande en nieuwe organisaties.

Deze motie is afgedaan met de 'Overkoepelende visie jeugdbestuur en participatie' vastgesteld door de raad op 4 juli 2017 (RV 17.0020).

Vraag het de jongeren zelf (M.160054.1 bij RV 16.00.54, GL) 05/07/2016

In deze motie wordt het College verzocht om de effectindicatoren 7A1B (percentage inwoners dat vindt er goede speelplekken zijn) en 7A1C (percentage inwoners dat vindt dat er goede voorzieningen voor jongeren zijn) met ingang van 2017 zo te operationaliseren dat ook de mening van de jongeren zelf gehoord wordt, bijvoorbeeld door een aparte jongere enquête af te nemen.

Deze effectindicatoren zijn nu gebaseerd op de Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor wordt gehouden onder inwoners van 15 jaar en ouder. De respons onder de groep jongeren is echter vaak lager dan gemiddeld. Dit zien we bij de Veiligheidsmonitor, maar ook bij de Stads- en Wijkenenquête.

Deze effectindicatoren zijn nu gebaseerd op de Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor wordt gehouden onder inwoners van 15 jaar en ouder. De respons onder de groep jongeren is echter vaak lager dan gemiddeld. Dit zien we bij de Veiligheidsmonitor, maar ook bij de Stads- en Wijkenenquête.

Het is van belang op deze thema's ook de stem van de jongeren zelf te horen.

Om de respons onder jongeren te verhogen, wordt dit jaar een proef gedaan met een aparte Jongerenenquête. Met deze enquête worden jongeren op verschillende manieren aangeschreven om te zien of dit beter werkt dan de manier waarop nu de jongeren worden uitgenodigd.

Deze Jongerenenquête is eenmalig en zal worden gehouden onder ca 2.500 jongeren vanaf 16 jaar. In de jongere enquête worden de vragen over speelplekken en goede voorzieningen voor jongeren opgenomen.

Richtlijnen Winst en Overhead op zorg (Motie 5 bij RV 17.0079 Programmabegroting 2018, GL, CU en SP) 09/11/2017

In deze motie wordt het College verzocht om in samenspraak met andere regiogemeenten en zorgaanbieders - na raadpleging van best practices bij andere gemeenten elders - te onderzoeken welke richtlijnen op gesteld kunnen worden voor het bepalen van de redelijkheid van winstmarges en overhead bij de inkoop van zorg en ondersteuning end en Raad hierover te informeren.

Bij het bestuurlijk contracteren van de Wmo voorzieningen, Huishoudelijke Ondersteuning, Begeleiding en Dagbesteding, in Leidse regio-verband wordt sinds 2014 in de berekening van de tarieven - op basis van een consultatie onder zorgaanbieders over alle kostprijs-elementen – een normatief gestelde opslag voor overhead en (winst)marge gehanteerd.

Zo'n consultatie (initieel in 2014, later herhaald in 2015 en 2018 voor dagbesteding en in 2017 voor begeleiding en Huishoudelijke Ondersteuning) werkt als volgt:

- Een aanbieder levert vertrouwelijk haar cijfers aan over diverse kostprijs-elementen voor de verschillende vormen van Wmo-ondersteuning (welke cao, gemiddelde schaal, gemiddeld loon, werkgeverslasten overhead, productieve uren, (winst)marge etc).
- Dit levert een beeld op van de spreiding van scores van de aanbieders op de diverse kostprijs-elementen (voorbeeld: welke overheadopslag geven de aanbieders zelf aan, 20% of 30 tot 50% of meer dan 70%).
- Op basis van dat beeld (de uiterste lage en hoge waarden worden vaak buiten beschouwing gelaten) kunnen de gemeenten bepalen of de concept waardering per kostprijs-element die zij in gedachten had, reëel is of dient te worden bijgesteld.
- Reëel betekent niet dat er gerekend wordt met de laagste waarde onder de aanbieders dan wel tegemoetkomen aan de hoogste waarde van de duurste aanbieders, maar het kiezen van een waarde waarvan de gemeenten kunnen onderbouwen dat een gemiddelde aanbieder hiermee uit de voeten kan. Gemeenten doen op deze manier recht aan de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo.

Voor de verschillende vormen van Wmo-ondersteuning blijken verschillende waarden van toepassing ten aanzien van de kostprijs-elementen. Eén algemene regel of getal daarbij is niet mogelijk/werkbaar en onverstandig.

In 2018 heeft ook de regio Holland Rijnland een intensief traject gevolgd om de tarieven van (ambulante) jeugdhulp per 2019 opnieuw vast te stellen. Daarin is door de TWO met verschillende aanbieders gesproken over de verschillende kostprijs-elementen van tarieven, waaronder een redelijke opslag voor overhead en (winst)marge. De uitkomst van dit traject is in het portefeuillehoudersoverleg Maatschappij van Holland Rijnland besproken. Bij deze herijking van de tarieven is de TWO normatief geweest tav winst/overhead. Inmiddels zijn we in Leidse regio verband druk aan de slag met de doorontwikkeling Jeugdhulp en de doorontwikkeling Wmo, die onder andere moet uitmonden in een nieuwe inkoop per 2021 voor beiden. Afhankelijk van de gekozen vorm van inkoop en wijze van bekostiging is dat opnieuw een moment om normatief te zijn ten aanzien van winst/overhead.

Het College beschouwt de motie hiermee als afgedaan.

Tegemoetkoming zorgkosten (Motie 3 bij RV 17.0050 Jaarstukken 2016, GL, PvdA, CU, D66 en CDA) 06/07/2017

In deze motie wordt verzocht de redenen van het niet gebruik van de regeling tegemoetkoming zorgkosten te onderzoeken als mede mogelijke verbeteringen in het bereiken van de doelgroep en de aanvraagprocedure door te voeren.

De afhandeling van de motie is voor het laatst in vergadering van de commissie OS van 5 februari 2019 aan de orde geweest. Naar aanleiding van vragen van de commissie, heeft wethouder Damen toegezegd dat zij de vraag hoe de doelgroep beter te bereiken zal stellen aan de eerstelijns-hulporganisaties tijdens het bestuurlijk overleg met die organisaties. Deze organisaties zijn immers een belangrijke vindplaats voor de doelgroep die geen gebruik maken van de regeling en zijn daarom een belangrijke sleutel om het bereik verder te vergroten. De wethouder heeft toegezegd het antwoord binnen drie maanden aan de commissie terug te koppelen zodat de afhandeling van deze motie op basis daarvan nogmaals aan de orde kan komen. De commissie heeft dan ook aan de raad van 14 februari 2019 geadviseerd de afdoening van de motie aan te houden.

Op 18 maart 2019 heeft het bestuurlijk overleg met de eerstelijns-hulporganisaties plaatsgevonden. Tijdens dit bestuurlijk overleg is naar voren gekomen dat deze belangrijke verwijzers niet allemaal even goed op de hoogte zijn van het bestaan van deze regeling. Door het bestuurlijk overleg hebben ze nu wel informatie en kennis over de regeling. Deze informatie is aan de deelnemers verzonden. De verwachting is dat door deze kennisvergroting van deze belangrijke verwijzers het niet gebruik van de regeling verder kan worden teruggedrongen.

Het College spreekt de verwachting uit dat met deze terugkoppeling de toezegging van 5 februari 2019 is ingelost en stelt daarom voor deze motie als afgedaan te beschouwen.

Betrekken voucherregeling bij onderzoek naar Algemene Voorziening huishoudelijke ondersteuning (Motie 1 bij RV 16.0111, PvdA) 01/12/2016

In deze motie wordt verzocht de mogelijkheid van het invoeren van een Vouchersysteem ten behoeve van een toegankelijk systeem voor ouderen die ondersteuning rondom het huis zoeken, die daarvoor willen betalen, maar geen werkgeversrol willen vervullen en die goed is voor de werkgelegenheid, te betrekken bij het te voeren onderzoek naar het al dan niet te laten vervallen van de Algemene Voorziening Huishoudelijke ondersteuning.

Bij het Raadsvoorstel (RV17.0021) Toekomst huishoudelijke ondersteuning en eigen bijdrage systematiek Wmo 2018, is vanwege onder andere juridische redenen besloten om de Algemene Voorziening huishoudelijke ondersteuning per 1 januari 2018 stop te zetten. Bij dit raadsbesluit heeft het College ook voorgesteld om die reden de motie af te doen. Raadslid Schalkwijk van de PvdA bracht tijdens de bespreking in dat hij graag zag dat er serieus onderzoek naar de haalbaarheid van een vouchersysteem zou komen. Het vouchersysteem zoals dat door de indiener werd verwoord, moest vooral faciliterend (waaronder vraag en aanbod samen brengen) zijn richting ouderen met koopkracht én een behoefte aan schoonmaakhulp. Het leek in die zin voorliggend bedoeld op de huishoudelijke ondersteuning via de Wmo.

De betaalbaarheid van Wmo maatwerkvoorzieningen is inmiddels in een ander licht komen te staan door het besluit van het kabinet om het abonnementstarief per 1 januari 2019 te implementeren. Het abonnementstarief gaat uit van een vast tarief voor de eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken voor iedereen ongeacht het inkomen. Dit is aanzienlijk minder dan mensen met een relatief hoog inkomen voorheen aan eigen bijdragen betaalden of zouden betalen. Deze groep koos er in het verleden vaak voor zelf de schoonmaakhulp te regelen door zelf iemand in te huren. De kosten daarvan waren namelijk vaak lager dan de eigen bijdrage in de Wmo bij een hoger inkomen. Het te onderzoeken vouchersysteem zou hen moeten faciliteren door ze gemakkelijk aan een particuliere hulp (in loondienst) te helpen.

Door de invoering van het abonnementstarief is de financiële prikkel voor mensen met een relatief hoog inkomen om de schoonmaakhulp zelf te regelen verdwenen en daarmee de grond voor een vouchersysteem voor deze doelgroep. Deze doelgroep zal niet meer geïnteresseerd zijn om via het vouchersysteem voor meer dan € 20 per uur op particuliere basis via een professionele instelling hulp te ontvangen, indien zij via de Wmo huishoudelijke ondersteuning kunnen ontvangen met een abonnementstarief van € 17,50 per vier weken. Door het veranderde Rijksbeleid acht het College een onderzoek naar een dergelijk vouchersysteem niet meer opportuun en stelt derhalve voor de motie als afgedaan te beschouwen.

Inspraak, ook als het moeilijk is (M.150074.1 bij RV 15.0074 Realiseren van een Bed, Bad en Brood voorziening, VVD) 09/07/2015

Verzoekt het college bij belangrijke besluiten de buurt in principe aan het begin van het proces te betrekken en in het vervolg van het BBB(bed bad brood) opvangtraject intensief met omwonenden te overleggen.

De reguliere werkwijze is dat bij veranderingen in de buurt de bewoners altijd worden betrokken via bijvoorbeeld de wijkvereniging(en). De BBB aan het Maansteenpad in de mors is inmiddels vier jaar operationeel en de relatie met de buurtbewoners is goed. Mochten er zich belangrijke besluiten voor doen rond de BBB, bijvoorbeeld in het kader van de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV's) dan zal het college zeker buurtbewoners tijdig betrekken bij het nemen van deze besluiten.

Een AED, omdat elke seconde telt (Motie 37 bij RV. 18.0085 Programmabegroting 2019, Holla en Jermoumi) 13/11/2018

Verzoekt het College in gesprek te gaan met de Hartstichting en het Rode Kruis om:

- Een dekkend netwerk van AED's in Leiden te realiseren;
- Locaties voor AED's te bepalen zodat er voldoende aanwezig c.q. beschikbaar zijn /komen om binnen de kritische grens van 6 minuten te blijven;
- Mee te denken over een goede en volledige registratie van en communicatie over alle beschikbare AED's in Leiden;
- Mee te denken over de realisatie van een dekkend netwerk van vrijwillige hulpverleners die gealarmeerd kunnen worden in geval van calamiteit op hartgebied;
- Hiertoe voor de 1e bestuursrapportage 2019 een plan van aanpak op te stellen.

Sinds mei 2018 wordt gewerkt aan een dekkend netwerk van AED's en burgerhulpverleners in heel Leiden, door de inzet van een projectleider (vanuit organisatie STAN) samen met een werkgroep van inwoners. De gemeente Leiden faciliteert daarmee het verhogen van het aantal burgerhulpverleners in Leiden, naar minimaal 1% van het aantal inwoners. In januari 2019 waren er ruim 1300 burgerhulpverleners geregistreerd, daarmee is het streefpercentage gehaald. Daarnaast zetten we in op het zorgen voor een dekkend netwerk van AED's die 24/7 beschikbaar zijn. Dit is nodig om het systeem van burgerhulpverleners bij noodsituaties goed te kunnen bedienen. De werkgroep heeft AED's geïnventariseerd, eigenaren gestimuleerd om de registratie actueel te maken en actief geworven naar nieuwe locaties op plekken waar leemtes zijn. Zo worden kansrijke plekken en samenwerkingen met locaties (zoals winkels, kantoren, buurtverenigingen, gezondheidscentra) voor nieuwe AED's gezocht. Er zijn mogelijkheden voor buurtinitiatieven om een buurtAED te plaatsen via de landelijke

website www.buurtaed.nl. In combinatie met een lokale crowdfundingactie sponsoren de Hartstichting en Philips de aanschaf van een AED. Zo zijn er al diverse AED's in Leidse buurten geworven. Op verzoek van de werkgroep kijkt de gemeentelijke organisatie nu naar de locatie Tweelinghuis en locatie Milieustraat om daar een AED buiten te plaatsen, aangezien hier in het stadsdekkend netwerk nog leemtes zijn. Naast deze praktische insteek wordt door STAN ook nazorg verleend aan mensen die hebben gereageerd op een oproep te gaan reanimeren. Via www.hartslagnu.nl komt alle informatie samen en kunnen AED's en burgerhulpverleners worden aangemeld. Daarnaast geeft het Rode Kruis in de EHBO-app weer waar AED's in de buurt zijn.

WachtlIJst Veilig Thuis (M.16.0100.1 bij RV 16.0100 Tweede bestuursrapportage 2016, CDA) 10/11/2016

In deze motie verzoekt de Raad het College:

- *Zorg te dragen dat de wachtlijst z.s.m. weggewerkt wordt;*
- *Dit door extra formatieplekken t.o.v. het plan van aanpak aan te stellen (bv. bekostigd uit de reserve zachte landing rijksbezuiniging);*
- *De Raad maandelijks op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rondom de wachtlijst bij Veilig Thuis.*

Deze motie is afgedaan met een brief van de wethouder d.d. 31 november 2017 (Z/17/403288)

Gebruikers ijsbaan te stimuleren geld te genereren (Motie 1 bij RV 16.0042 'Business case compacte nieuwe ijshal', D66, SP, LL en GL) 05/07/2016

Bij vaststelling van het RV 16.0042 'Business case compacte nieuwe ijshal' verzoekt de raad het college de regiogebruikers van de ijshal, aangevuld met autoriteiten uit de ijswereld, te stimuleren om financiën te genereren ten behoeve van de realisering van een 333 meter ijsbaan.

Bij het RV 18.0110 'Uitvoeringsbesluit Ijshal De Vliet' (vastgesteld 24 januari 2019) is de gemeenteraad geïnformeerd over het resultaat van de inspanningen van de Stichting Ijshal en regionale schaatsverenigingen om extra geld binnen te halen. Beoogd werd om het financiële gat te dichten in de financiering van een 333m ijsbaan, dat niet-deelnemende regio gemeenten achter lieten. De acties varieerden van de uitgifte van obligaties, de verkoop van m2 ijs, zonnepanelen, een loterij, lid worden als schaatsmaat, etc. Informatie hierover is weergegeven op een daarvoor speciaal geopende website (www.333m.nl). Op deze website is ook de totaal opbrengst van genoemde acties weergegeven.

Ten tijde van het raadsbesluit moest helaas worden geconcludeerd dat bij de regiogemeenten onvoldoende draagvlak en bereidheid aanwezig was om de financiering van de 333 meter ijsbaan mogelijk te maken. Met de acties van Stichting Ijshal en de schaatsverenigingen is onvoldoende geld bijeen werd gebracht om het financiële gat voor het surplus van een 333 meterbaan en de bijbehorende risico's volledig te dekken. Met waardering en dank voor alle inspanning van stichtingsbestuur, verenigingsbesturen en –leden en overige partijen en mensen die zich voor de acties hebben ingezet, heeft de gemeenteraad bij het vaststellen van het Uitvoeringsbesluit Ijshal definitief besloten tot realisatie van een 250 meter ijshal. De motie is hiermee afgedaan.

Thuishaven Waingunga (M.17.0026.3 bij RV 17.00.26 Vaststelling bestemmingsplan Zuidwest, CDA, PvdA, GL, VVD, PvdD en SP) 15/06/2017

In de motie wordt het College verzocht om een onderzoek uit te voeren naar een geschikte locatie voor zeeverkennergroep Waingunga in het zuiden van Leiden, met name aan de Korte Vliet.

Zeeverkennergroep Waingunga heeft tot eind 2018 gebruik gemaakt van de Oude Rijnlocatie aan de Hoge Morsweg 106. De locatie aan de Hoge Morsweg is een ontwikkel locatie en is inmiddels verkocht. De zeeverkennergroep is daarom op zoek naar een nieuwe permanente locatie voor de boten alsmede een opslag- en leefruimte.

Bij het proces voor de herinrichting van de Korte Vlietzone zijn ook potentiële locaties onderzocht voor de zeeverkennergroep. In een brief van 11 december (Z/17/1207967) over de stand van zaken van de motie bent u hier reeds over geïnformeerd.

Helaas is er geen geschikte permanente locatie gevonden direct aan het water in de Korte Vlietzone. Wel heeft Waingunga in samenwerking met de gemeente een tijdelijk onderkomen gevonden voor drie jaar in de leegstaande school aan het Bizetpad 1. Dit betreft een opslag- en leefruimte alsmede een onderhoudsplek voor de boten. Voor de boten is voor dezelfde periode een geschikte ligplek gevonden aan de Dobbewatering. De scouting huurt hier van het Hoogheemraadschap Rijnland. De locatie bij de Dobbewatering is de dichtstbijzijnde plek die buiten het zogenaamde ligplaatsenbeleid valt en met beperkte kosten ingericht kan worden. De bewoners rondom de Dobbewatering zijn geïnformeerd over de ligging van de bootjes.

Binnen de locatieontwikkeling Bizetpad 1 wordt onderzocht of de Waingunga daar kan worden gevestigd samen met de Marnixgroep. De locatieontwikkeling wordt dit jaar opgestart.

‘Opruimen kunstgras met rubbergranulaat’ (M.17.0062.2 bij RV 17.0062 Contourenplan buitensportaccommodaties, GL) 28/09/2017

Verzoekt het College: om bij het uitwerken en uitvoeren van het contourenplan buitensportaccommodaties de mogelijkheden om kunstgrasvelden met rubbergranulaat versneld op te ruimen te benutten.

Zoals gemotiveerd aangegeven in wethoudersbrief Z/19/1339965 d.d. 21 februari 2019 wijkt ons college niet af van de door ons gevolgde lijn en gaan we niet direct voor de 11 kunstgrasvelden over tot vervanging van het rubbergranulaat met een ander type infill materiaal. We blijven de lijn volgen om het rubbergranulaat te verwijderen met de reguliere vervanging van de kunstgrasmatten uit het sportareaal, of eerder bij de ontwikkeling van de wijksporthallen.

Hiermee beschouwen wij de motie als afgedaan.

Monitoren Uitval MBO (Motie 7 bij RV 18.0057 Jaarstukken 2017, CU) 12/07/2018

In deze motie wordt het college verzocht de gemeenteraad te blijven informeren over alle jongeren tot 23 jaar die vroegtijdig uitvallen op het MBO, en een onderscheid aan te brengen in de cijfers waarin wel respectievelijk geen rekening wordt gehouden met werk-status.

De definitie van Voortijdig Schoolverlater (V SV) zoals die landelijk eenduidig gehanteerd wordt luidt als volgt:

“Vsv’ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma.”

Uitgesloten zijn jongeren van het praktijkonderwijs met een getuigschrift, VSO-leerlingen met het uitstroomperspectief werk of dagbesteding en Entree-leerlingen met een diploma én een aanstelling of een arbeidsovereenkomst (artikel 8.3.1 WEB).

Voor jongeren die uitvallen van mbo niveau 2, 3 of 4 geldt dat zij altijd als VSV’er worden gezien tot hun 23e, ook al hebben ze werk van meer dan 300 euro ofwel 12 uur.

In het jaarverslag van het Regionaal bureau Leerplicht (RBL) wordt gerapporteerd op deze groep.

Alleen voor jongeren die de Entree-opleiding (MBO niveau 1) mét diploma verlaten en die niet naar mbo 2 doorstromen, wordt in de VSV-cijfers een onderscheid gemaakt tussen jongeren met en zonder werk. Dit heeft te maken met de doelgroep van de Entree. Dit zijn jongeren afkomstig van het praktijkonderwijs, statushouders of jongeren die de middelbare school hebben verlaten zonder diploma. Voor sommige van hen is het niveau van de Entree het hoogst haalbare. Zij kunnen mbo niveau 2 qua niveau niet aan. Zij krijgen het advies om te gaan werken en worden daarin begeleid. Het is niet wenselijk om deze jongeren koste wat het kost te pushen naar mbo 2, omdat zij zeer waarschijnlijk hier met veel negatieve ervaringen uit gaan vallen. Daarom worden zij door het ministerie van OCW niet als VSV’er gezien. In de analyses van het RBL wordt deze lijn gevolgd.

Het Regionaal Bureau Leerplicht monitort wel alle jongeren van de Entree, dus ook de jongeren die formeel geen VSV’er zijn. Het gaat om relatief kleine aantallen:

Aantal Leidse uitstromers Entree, zomer 2018: 67

Aantal doorgestroomd naar MBO 2: 46

Aantal jongeren niet doorgestroomd naar MBO 2: 21

- Waarvan aan het werk (per januari 2019): 11

- Waarvan geen/beperkt werk: 6

- Waarvan uitkering: 1

- Waarvan verhuisd: 3

Het RBL voert voor 11 gemeenten waaronder de gemeente Leiden, de RMC-functie uit met als doel het tegengaan van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen de 16 en 23 jaar. Dit omvat de volgende taken:

1. Het voeren van verzuimgesprekken op middelbare scholen en MBO-instellingen bij jongeren onder en boven de 18 die ongeoorloofd verzuimen.
2. Contact leggen met alle *nieuwe* voortijdig schoolverlaters (afgelopen 12 maanden uitgevallen). Het RBL probeert dit contact op school tot stand te brengen, en waar dat niet lukt telefonisch en/of op huisbezoek. Het maakt daarbij niet uit of een jongere werk heeft of niet. Ten aanzien van de hiervoor genoemde uitstromers Entree geldt dat als deze jongeren geen werk (meer) hebben, het RBL op huisbezoek gaat en probeert deze jongeren in samenwerking met partners aan het werk te krijgen. Het RBL rapporteert medio april over alle nieuwe voortijdig schoolverlaters in de regionale VSV-analyse, ongeacht of zij werk hebben.
3. Het RBL heeft met de voortijdig schoolverlaters die al langer dan een jaar uitgevallen zijn (*oud-vsv-ers*), minimaal eens per jaar contact tot hun 23^e jaar. Hierbij maakt het RBL het volgende onderscheid:
 - Bij de jongeren met geen of zeer beperkt werk, gaat het RBL bij alle jongeren twee keer per jaar op huisbezoek en wordt ingezet op het activeren van jongeren en ouders. Waar mogelijk worden jongeren

begeleid naar onderwijs, maar soms is de begeleiding gericht op werk vinden of het inschakelen van de juiste hulpverlening.

- Bij de jongeren die meer dan 300 euro verdienen wordt begeleiding aangeboden (jaarlijks poer brief). Bijvoorbeeld bij het vinden van een BBL-opleiding, het behalen van branchecertificaten of het opnieuw oppakken van de opleiding.

De ervaring leert dat hoe langer een jongere is uitgevallen, hoe kleiner de kans is dat hij terugkeert naar het onderwijs. Daarom ligt de nadruk van het RBL op preventie op de scholen en nieuwe voortijdig schoolverlaters. Het RBL rapporteert medio oktober over alle voortijdig schoolverlaters in het jaarverslag, ongeacht of zij werk hebben of niet.

In onderstaand overzicht zijn de voortijdig schoolverlaters weergegeven die al langer dan een jaar uitgevallen zijn. Dit is een momentopname, er komen maandelijks nieuwe jongeren bij en er gaan ook jongeren af - bijvoorbeeld omdat ze teruggekeerd zijn naar het onderwijs.

	Aantal in regio Zuid-Holland Noord	Aantal in Leiden	Manier van contact leggen RBL
Status oud vsv'ers*	1604	546	
Geen (formeel) werk of uitkering	319	140	Huisbezoeken
Werk minder dan 300 euro p.m.	102	35	Huisbezoeken
Werk meer dan 300 euro p.m.	845	241	Brief en als gewenst begeleiding
Werk plus uitkering	77	30	Intake bij aanvraag uitkering
Alleen uitkering	251	95	Intake bij aanvraag uitkering
Nog net VSV'er, nog geen gegevens	10	5	

*Dit zijn jongeren die langer dan 12 maanden geleden uitgestroomd zijn uit het onderwijs op meetmoment 31 juli 2018

Als jongeren een uitkering aanvragen, doet het RBL een intakegesprek met de jongeren zonder startkwalificatie. Hierbij wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is dat een jongere terugkeert naar onderwijs. Hierbij wordt nauw samengewerkt met project JA.

Commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid:

Strategisch geplaatste publieke laadpalen (M.180057.6 bij RV 18.0057, CU, PS en PvdD) 07/12/2018

In deze motie verzoekt de Raad het College:

- *Te onderzoeken welke locaties verder geschikt zouden zijn voor veelvuldig gebruik van laadpalen, hierbij ook rekening houdend met snellaadpalen*
- *Indien mogelijk op deze plaatsen over te gaan tot plaatsing van de laadpalen*
- *De Raad hierover te informeren bij de bespreking van de volgende jaarstukken*

De plankaarten voor laadinfrastructuur die op basis van prognoses worden gemaakt zijn gereed. Deze kaart bevat zowel locaties van normale oplaadpalen als potentiële locaties voor snelladers. Deze kaart wordt in Q2 ter kennisname aan de raad verstuurd

Aansluiten bij F-10-gemeenten (M.180085.25 bij RV 18.0085, GL, PvdD, PS, D66 en PvdA) 12/11/2018

In deze motie verzoekt de Raad het College zich zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het netwerk van F-10 gemeenten.

Leiden heeft zich aangesloten bij het netwerk van de F10-gemeenten. Inmiddels is Leiden vertegenwoordigd geweest bij zowel een ambtelijk overleg (nov 2018) als ook een bestuurlijk overleg (maart 2019).

De F10 is een netwerk van bestuurders en ambtenaren van ambitieuze fietssteden die samen met het Rijk, vervoerregio's en provincies werken aan een verdere groei van het fietsgebruik in Nederland.

Het cijfer 10 drukt uit dat de steden een ambitieus fietsbeleid voeren: we gaan voor een rapportcijfer 10. We doen dit onder de vlag van de Tour de Force - de nationale Agenda Fiets - waarbinnen alle overheden en organisaties samenwerken die verantwoordelijk en betrokken zijn bij het fietsbeleid in Nederland.

Aanpak gevaarlijk rijdende bezorgdiensten (M.180085.10 bij RV 18.0085, CDA, GL en SP) 13/11/2018

In deze motie verzoekt de Raad het College:

- *Om in gesprek te gaan met bezorgende Leidse horecagelegenheden*
- *Zo te wijzen op de overlast en gevaren omtrent bezorgers*
- *Over de uitvoering te rapporteren aan de Raad binnen het eerste kwartaal van 2019*

In februari van dit jaar is er in het reguliere overleg met leden van Koninklijke Horeca Nederland uit Leiden gesproken over de overlast van de bezorgdiensten. Er is door de gemeente voorgesteld om een cursus verkeerveiligheid te geven aan de bezorgers om hen tips te geven over hoe zij veiliger door de stad kunnen bewegen en minder overlast veroorzaken. De KHN Leiden ziet meer in strengere handhaving door gemeente en politie. De vertegenwoordigers stelden voor om een brief te schrijven naar de hoofdkantoren van de grote bezorgende ketens en specialistische bezorgdiensten of de Nederlandse Vereniging Voor Maaltijdbezorgers. Een brief naar deze partijen is in voorbereiding.

Hotspotanalyse fietsongevallen (M.180085.26 bij RV 18.0085, GL, CU, PS en PvdA) 13/11/2018

De Raad verzoekt het College:

- *Een hernieuwde hotspotanalyse te maken waarin opnieuw in kaart wordt gebracht op welke plekken in Leiden de meeste ongevallen met fietsers plaatsvinden*
- *Deze hotspotanalyse in Q1 2019 uit te voeren*
- *Voorts te investeren in de verbetering en het bevorderen van de veiligheid op de plekken waar volgens de nieuwe hotspotanalyse de meeste ongevallen met fietsers plaatsvinden*

Het college heeft in het eerste kwartaal van 2019 een onderzoek gedaan naar de locaties waar de meeste verkeersongevallen hebben plaatsgevonden met fietsers in een periode van vijf naar, namelijk van januari 2014 tot en met december 2018. Dit onderzoek is gedaan op basis van de verkeersongevallenregistratie door de politie. De aantallen zoals geformuleerd kunnen mogelijk anders zijn, omdat niet iedereen melding maakt van een verkeersongeval. Daarnaast is de politie door verschillende bezuinigingsopgaven de ongevallenregistratie minder goed gaan bijhouden. Er zijn negen locaties met meer dan jaarlijks een verkeersongeval. De Posthofrotonde kent een bovenmatig groot aantal fietsongevallen in de afgelopen vijf jaar. Er loopt al een onderzoek om de verkeerssituatie daar aan te passen. De andere locaties zullen worden onderzocht in het nieuwe fietsbeleid en het uitvoeringsprogramma "Fiets op 1".

Locatie	Kruising	Aantal ongevallen 2014-2018
Posthofrotonde e.o.		11
Lammenschansweg	Leliestraat	7
Sumatrastraat	Lage Rijndijk	7
Noordeinde-Breestraat	(Korte) Rapenburg	7
Vijfmeilaan	Boshuizerlaan	6
Prinsessekade/Turfmarkt	Blauwpoortbrug/Haarlemmerstraat	6
Lammenschansweg	Koninginnelaan	5
Ijsselmeerlaan	Willem de Zwijgerlaan	5

'Verbod fietsen op de markt' (M.18.0060.17, SP) 12/07/2018

De Raad verzoekt het College:

- *Een verkeersbesluit te nemen teneinde fietsen over het gebied waar de markt in het centrum van Leiden gehouden wordt, ten tijde van opening van de markt op woensdag en zaterdag te verbieden;*
- *Voor de begrotingsbehandeling aan te geven bij de raad of voor het verkeersbesluit extra middelen nodig zijn.*

Het college heeft de motie al bij indiening ontraden, omdat we vreesden dat deze onuitvoerbaar, want niet handhaafbaar, zou zijn. Dat blijkt inderdaad het geval, wat hieronder verder wordt uitgelegd. Door het college is verder aangegeven dat een verbod voor fietsers op de markt pas kloppend en handhaafbaar is, wanneer het verbod op straat zichtbaar is en het een 'gesloten systeem' is. Met andere woorden: vanaf *alle* toegangsstraten en -stegen naar de markt moet aangeduid worden dat er tijdens marktdagen een fietsverbod geldt. Zodra één toegang ontbreekt, is het systeem 'lek' en kan er niet gehandhaafd worden; bezwaren zullen ontvankelijk verklaard worden. Voor een 'gesloten systeem' is het daarom nodig om op alle 13 toegangsstraten een aanduiding met verkeersborden te plaatsen. Elke andere vorm, met minder borden heeft slechts een informerende werking. Een verbod is dan zoals gezegd niet handhaafbaar en daarmee niet effectief. Alles overwegende komt het college nogmaals tot de conclusie dat het verzoek tot het invoeren van een verbod voor fietsers op de markt, middels het plaatsen van één bord niet uitgevoerd kan worden en het de motie derhalve niet uitvoerbaar acht.

'Bezuiniging Beheer'(M140070/4, CDA) 08/07/2017

De Raad verzoekt het College:

- *de efficiency bezuiniging op Stedelijk Beheer niet ten koste te laten gaan van het door de Raad vastgestelde niveau van onderhoud op de openbare ruimte en het groen in de stad;*

Deze motie is afgedaan met een raadsinformatiebrief d.d.260416 Uitvoering taakstelling 2016 Ruimte voor de Stad (Z/16/297029)

Commissie Stedelijke Ontwikkeling:

Meer woonboten (09003/1)

De motie is inmiddels al weer tien jaren oud. Het college constateert dat de situatie op het Leidse water en de vraagstukken en inzichten met betrekking tot de invulling van het water in de tussenliggende jaren zijn gewijzigd. Het is veel drukker geworden op het water, onder andere met bedrijfsmatig en recreatief verkeer. Dit legt ook druk op de beschikbare ruimte aan de kades van het Leidse water. Wij hebben dan ook de afgelopen jaren moeten constateren dat er heel weinig plekken zijn waar ruimte is aan de wal en juist op die plekken is er veel druk om die plekken in te vullen met een functie dan wel die locatie juist vrij en of groen te houden. Bijvoorbeeld door de uitvoering van het Singelpark en daarmee verband houdende projecten die ervoor zorgen dat juist de zichtlijnen op het water en vanaf het water naar de wal worden geopend. Hiermee wordt gezorgd voor de meer gewenste beleefbaarheid van het water. Ook in de Omgevingsvisie Leiden 2040 is het toegankelijk en beleefbaar maken van het water een belangrijk thema. De claim die woonboten leggen op het openbaar water is daarin ook als dilemma benoemd.

Ook is de situatie op de hypotheekmarkt in de afgelopen jaren danig veranderd. De mogelijkheden voor het verkrijgen van een hypotheek voor een woonschip zeer beperkt zijn geworden. Het college schat derhalve in dat de vraag naar nieuwe plekken voor woonschepen significant lager is dan die was toen de motie werd aangenomen.

Om deze redenen en gezien het feit dat het college de zeer beperkte bijdrage die het eventueel toevoegen van hooguit een handvol plekken voor woonschepen aan de Leidse woningbouwopgave niet in verhouding vindt staan tot de daarvoor benodigde inspanning stelt het college voor deze motie af te doen.

